69 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 25. novembra 2016

Leto LXIX, št. 94, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Rekordna odškodnina za sodne zamude

Zaradi nerazumno dolgih sodnih postopkov je morala država kranjskemu podjetniku Janezu Janši oziroma njegovemu podjetju Infohip plačati skoraj 3,5 milijona evrov odškodnine.

Simon Šubic

Kranj – V javnosti je sredi tedna močno odjeknila novica, da je morala država letos kranjskemu podjetniku in direktorju Infohipa Janezu Janši plačati kar 3,5 milijona evrov odškodnine zaradi sojenja v nerazumnem roku. Kot so pojasnili na državnem pravobranilstvu, gre za najvišjo izplačano odškodnino zaradi prepočasnega sojenja. Zagrešilo naj bi ga Okrajno sodišče v Kranju, ker pet let in pol ni razpisalo nobenega naroka glavne obravnave v več kot sto tožbah, ki jih je Janša oziroma njegovo podjetje Infohip vložilo za izpraznitev prostorov samskega doma v Stražišču pri Kranju, ki zdaj že nekaj let klavrno propada in predstavlja tudi grožnjo okolici, na kar smo v Gorenjskem glasu že nekajkrat opozorili.

Kranjski podjetnik Janez Janša je samski dom na Delavski cesti v Stražišču, v katerem je tedaj živelo še 125 ljudi, tudi več družin, leta 1995 kupil od propadlega Tekstilindusa. Stanovalcem je takoj povišal najemnine, ker pa je večina živela od socialne podpore, jih niso zmogli plačati, zato je leto kasneje na kranjskem okrajnem sodišču sprožil postopke za njihovo izselitev, neplačnikom pa je med drugim odklopil tudi elektriko. Vsi sodni postopki o izselitvi 83 najemnikov (drugi so se medtem že sami izselili) so se pravnomočno končali šele leta 2003, zato je vložil še odškodninsko tožbo zoper državo, ker mu je s prepočasnim delom sodišč onemogočila, da bi z nepremičnino ustvarjal prihodke oziroma dobiček od najemnine.

16. stran

Ker so na Okrajnem sodišču v Kranju prepočasi vodili postopke za izpraznitev samskega doma v Stražišču, ki je zdaj prepuščen propadanju (na sliki), je podjetnik Janez Janša od države iztržil večmilijonsko odškodnino. / Foto: Gorazd Kavčič

V nesreči umrl vsestranski športnik

Navdušen triatlonec in kolesar Lojze Oblak iz Gorenje vasi se je v sredo popoldne smrtno ponesrečil s kolesom.

Simon Šubic

Hotavlje – V prometni nesreči v Hotavljah je v sredo popoldne umrl 69-letni Lojze Oblak iz Gorenje vasi, velik športni zanesenjak, ki ga javnost pozna predvsem kot petkratnega zmagovalca triatlona jeklenih. Poleg triatlona se je aktivno ukvarjal tudi s kolesarstvom in je bil dolga leta član trbojskega društva BAM.Bi. Kot so sporočili iz društva, je bil Oblak njihov dolgoletni član, prijatelj in eden stebrov društva, ki se mu je pridružil že leta 2002.

16. stran

Prilogi:

kranjske novice

jeseniške novice

Triglav nižji za dve stopnici

Nove meritve so pokazale, da je Triglav 34 centimetrov nižji, kot je veljalo doslej.

3. stran

RTC KRVAVEC, GRAD 76, CERKLJE NA GORENJSKEM

JELOVICA OKNA D.O.O., KIDRIČEVA CESTA 58 , ŠKOFJA LOKA

AKTUALNO

Začeli so sanacijo plazov

Kranjski mestni svetniki so na sredini seji iz sklada proračunske rezerve namenili 70 tisoč evrov za sanacijo plazov, in sicer 30 tisoč evrov za sanacijo plazu na Podblici in 40 tisoč evrov za sanacijo na Javorniku. 3

KMETIJSTVO

Priznanja skrbnim lastnikom gozdov

Po izboru zavoda za gozdove so z Gorenjskega priznanja za najbolj skrbnega lastnika gozda prejeli Urška Odar z Lepenc v Bohinju, Franc Kavčič iz Podlonka v občini Železniki in Andrej Kršinar iz Topola pri Medvodah. 14

GG+

Na zložljivih smučeh s K2

Davo Karničar je leta 2000 kot prvi neprekinjeno smučal z vrha Mount Everesta. Prihodnje leto si kot prvi zemljan želi smučati še s K2, ki kot druga najvišja gora na svetu velja za alpinistično najtežjo med osemtisočaki. 21

ZADNJA

Straniščna metlica Domžalam

Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen je ob svetovnem dnevu stranišč razglasilo zmagovalce akcije Naj javno stranišče. Gorenjska javna stranišča se niso izkazala najbolje, straniščno metlico so dobile Domžale. 32

VREME

Danes bo oblačno in deževno. Jutri dopoldne bo dež ponehal, a bo še oblačno. Tudi v nedeljo bo pretežno oblačno.

7/9 °C

jutri: pretežno oblačno

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Big Band RTV Slovenija nocoj v SiTi Teatru

Foto: Žiga Koritnik

Nocoj gre zares. Ob 20. uri se dobimo v SiTi Teatru v Ljubljani. Na sporedu je namreč prvi od šestih koncertov Big Banda RTV Slovenija v sklopu abonmaja BigBand@SiTi. Super glasba, super vzdušje. Primerno za vse glasbene sladokusce in poznavalce. Pod taktirko Roka Goloba bodo nastopili še Katrinas, KiNG FOO ter Murat & Jose. Pustite se popeljati na nepozabno in zelo raznoliko glasbeno potovanje.

Vstopnice lahko kupite na spletni strani www.sititeater.si in www.mojekarte.si, na telefonski številki 070 940 940 ali elektronskem naslovu info@sititeater.si ter na vseh prodajnih mestih Petrola, OMV-ja, v poslovalnicah Kompasa, trafikah Mercator hipermarketa in pri blagajni Cankarjevega doma.

RTV Slovenija podarja trem naročnikom Gorenjskega glasa zgoščenko Big Banda RTV Slovenija. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Imenujte vsaj enega od gostov, ki se bodo na prvem koncertu iz abonmajskega cikla BigBand@SiTi pridružili na odru Big Bandu RTV Slovenija. Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 30. novembra na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenci

V nagradni igri v kotičku za naročnike, ki je bila objavljena 18. novembra 2016, prejmejo zgoščenko Big Banda RTV Slovenija: Anton Kuralt iz Cerkelj, Stanislav Jarc iz Škofje Loke in Janez Repe iz Zgornjih Gorij. Čestitke nagrajencem!

Maister ni stal križem rok

V sredo, 23. novembra, na dan generala Rudolfa Maistra, so se branitelju severne meje poklonili tudi na Gorenjskem. Že popoldne so svečanost pripravili v Kranju, zvečer pa še v Kamniku, Maistrovem rojstnem mestu.

Jasna Paladin, Jože Košnjek

Slavnostni govornik na kamniški proslavi je bil poslanec mag. Matej Tonin. / Foto: Gorazd Kavčič

Kamnik, Kranj – Državni praznik so v Kamniku najprej počastili s polaganjem vencev v preddverju občinske stavbe in k spomeniku Rudolfa Maistra na Trgu talcev, ki so ga generalu že leta 1970 Kamničani postavili kot prvi v Sloveniji. Nato je sledila slovesnost v nabito polni dvorani Doma kulture Kamnik, kjer so se zbrani najprej z minuto molka spomnili avgusta preminulega Maistrovega vnuka Stojana Maistra, nato pa prisluhnili govorcem in bogatemu kulturnemu programu.

V pozdravnem nagovoru je župan Marjan Šarec najprej poudaril, da besede niso dovolj, da moramo za dosego cilja biti tudi trmasti in predvsem neustrašni, kakršen je bil Maister. »Če Rudolf Maister ne bi naredil tega, kar je naredil, potem Slovenija danes zagotovo ne bi bila samostojna država. V Kamniku so bili v sedemdesetih letih preteklega stoletja pogumni možje, ki so mu že takrat, ko je bil zelo prezrt, odkrili spomenik in vsaj nekako popravili to krivico, ki mu je bila storjena. Danes bi Maistra takoj napadli z besedami, da se pred drugimi napihuje, saj si je sam podelil naziv general. Nismo mu ga podelili drugi. A ravno ta njegov pogum, ta njegova neslovenska lastnost je pripeljala do tega, da imamo danes Štajersko in z njo tudi Slovenijo. Zato bodimo danes bolj pogumni, znajmo ceniti tisto, kar imamo, in ne tarnajmo večno za tistim, česar nimamo. Vsega ne bomo nikoli imeli in morda je tako tudi prav. Imamo pa svojo državo, cenimo jo in bodimo ponosni nanjo. Predvsem pa bodimo ponosni na Rudolfa Maistra. Če ga ne bi bilo, tudi nas danes tukaj ne bi bilo.«

Vzporednice s sedanjostjo

S ponosom Maistrove besede širijo in negujejo predvsem člani društev general Maister. Dogodke iz noči 23. novembra 1918, ko je Maister pogumno razorožil nemško gardo in Maribor znova oklical za slovenskega, je v svojem govoru orisal slavnostni govornik mag. Matej Tonin, ob tem pa potegnil tudi več vzporednic s sedanjostjo. »Evropa je na preizkušnji, Slovenija je na preizkušnji in Slovenci smo na preizkušnji. Jamranje ne pomaga. V demokraciji se vse začne in konča z volitvami. Če spoštujemo svojo ustavo, drugih bližnjic do boljše Slovenije ni. Naš rojak general Rudolf Maister nam predstavlja zgled, kako se je v kritičnih trenutkih treba boriti za domovino. Domovina nas potrebuje. Domoljubi vedno naredijo vse, kar lahko. Ne zgolj tisto, kar morajo.«

Tudi letos so podelili priznanja – kipce Rudolfa Maistra, iz rok župana in predsednika Zveze društev general Maister mag. Milana Lovrenčiča so jih prejeli Jože Hojnik, Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur in profesor Dušan Vodeb.

Upal si je in znal

Sredina kranjska slovesnost v spomin na generala Maistra je bila pred njegovim kipom na Maistrovem trgu, ki je kar preveč skrit na pročelju hiše s številko 5, zato bi kazalo oživiti razmišljanja o prestavitvi na uglednejše in vidnejše mesto. V kulturnem programu so sodelovali Dekliški pevski zbor Gimnazije Kranj in recitatorji, harmonikarica Ana Lombar in pevec Matej Logar. Venec k Maistrovemu doprsnemu kipu sta položila predsednik kranjskega Društva generala Maistra Janez Tavčar in kranjski podžupan Boris Vehovec. Ta je v nagovoru dejal, da je bil Maister prvi general slovenske vojske in je varoval tisto, kar je bilo našemu narodu sveto. Kranj je ponosen, da je tudi njegovo mesto. Osrednji govornik je bil član kranjskega Maistrovega društva Iztok Purič. »Zlasti gre za sporočilno vrednost dejanj človeka, ki je v svojem času v znanih okoliščinah zmogel storiti tisto, kar lahko v današnjem času le cenimo in občudujemo. Morda tudi potrebujemo,« je dejal. »Soočeni smo z občutkom nemoči, apatije, brezciljnosti, vse do nihilizma. In tu vidim sporočilno moč dediščine Rudolfa Maistra, ki je znal, zmogel, predvsem pa hotel storiti tisto, kar je bilo potrebno. Verjetno ne tako enostavno, pač pa preudarno, strokovno, hrabro, z zavestjo, da gre za narod, kulturo, za prihodnost vseh generacij. To lahko poimenujemo domoljubje, ki pripada vsem, in bi zato moralo segati preko političnih, ideoloških in drugih delitev. Pri nas žal vedno ni tako. Domoljubje je vse prevečkrat privlačna ideološka tržna niša,« je sklenil govornik.

Mladi in general Rudolf Maister / Foto: Tina Dokl

Zamrznili stavko

Stavkovnih aktivnosti naj zdravniki ne bi izvajali do 23. januarja, bodo pa v tem času izvajali aktivnosti za realizacijo dogovorjenega.

Suzana P. Kovačič

Ljubljana – Sindikat Fides in vladna pogajalska skupina sta v začetku tedna sprejela sklep o zamrznitvi stavke zdravnikov in zobozdravnikov. Dogovorili so se okrog standardov in normativov s ciljem kadrovskega načrtovanja in doseganja povprečja števila zdravnikov v državah EU. Do ustrezne kadrovske popolnitve bodo zdravniki z namenom skrajševanja čakalnih dob opravljali svoje delo prek dogovorjenih normativov dela, za kar bodo plačani iz posebnega projekta fleksibilnega nagrajevanja. Za to naj bi zagotovili od 36 do 40 milijonov evrov. V nadaljnjih pogajanjih naj bi se prednostno uredil položaj specializantov in mladih specialistov. Pri ministrstvu so poudarili, da dogovor ne posega v enotni sistem plačnega sektorja, vsebuje le zavezo vlade, da bo predlog plačnega zakona glede odprave omejitve napredovanja posredovala v usklajevanje sindikatom javnega sektorja. Predsednik vlade Miro Cerar pa je dejal, naj Fides in sindikati javnega sektorja sami razčistijo nesoglasja zaradi parafiranega sporazuma ter o tem obvestijo vlado. Dokler sindikati ne bodo zbližali svojih stališč, predlaga, da na vladi z odločitvijo o tem počakajo. DeSUS in SD sta sporazum že označila za nesprejemljiv.

Slavnostna akademija ob prazniku

Gorenja vas – Ob prazniku občine Gorenja vas Poljane, ki ga praznujejo v spomin na prvo omembo krajev v občini v pisnih virih, bodo jutri ob 19. uri v Sokolskem domu v Gorenji vasi pripravili slavnostno akademijo. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi občinska priznanja, med drugim najvišje priznanje častni občan, ki ga bodo posthumno podelili Alojziju Štremflju za dolgoletno vodenje podjetja Marmor Hotavlje ter za delo in aktivnosti pri razvoju krajev pod Blegošem.

Pol stoletja Folklorne skupine Kamnik

Kamnik – Člani Folklorne skupine Kamnik vabijo na glasbeno-plesno prireditev z naslovom Ples in glasba izpod kamniških planin, ki jo pripravljajo ob petdeseti obletnici folklorne skupine. Prireditev bo jutri, 26. novembra, ob 19. uri v Domu kulture Kamnik. Pripravljajo obširen program, v katerem bodo poleg domačih plesalcev nastopili še člani Mestne godbe Kamnik, Otroška folklorna skupina Marije Vere, Folklorna skupina Svoboda Mengeš ter Folklorna skupina Cof.

Začeli so sanacijo plazov

Kranjski mestni svetniki so za sanacijo dveh zemeljskih plazov že zagotovili prva proračunska sredstva.

Vilma Stanovnik

Pred naseljem Javornik se je sprožil zemeljski plaz in poškodoval del ceste in vodovod.

Kranj – Poročali smo že, da se je konec prejšnjega tedna pred naseljem Javornik sprožil zemeljski plaz in poškodoval del ceste in vodovod. Na tem območju, imenovanem Kunik Bergle, je osem hiš, od tega so tri stalno naseljene, preostale pa počitniški objekti. »Ogled različnih možnih dostopov do hiš na poškodovanem območju je pokazal, da je trenutno dostop do glavne ceste proti Stražišču mogoč le ob robu gozda nad območjem plazeče zemljine,« je povedal kranjski župan Boštjan Trilar.

Prav tako se je sprožil plaz na območju Podblice, ki pa so ga takoj sanirali in omogočili dovoz.

Po strokovnem ogledu geologa Klemna Sotlarja so bili Komunali Kranj, ki je zadolžena za sanacijo območja plazu na Javorniku, naloženi prvi ukrepi za stabilizacijo terena oziroma izsuševanje zemeljskega plazu. Mednje sodita tudi posek dveh starejših dreves v neposredni bližini plazu in delna utrditev terena cestišča. Dodatno bodo v teren strokovno umeščene tudi sonde, katerih analiza bo osnova za sanacijo. Tudi na manjšem plazu v Podblici bodo kljub umiritvi terena uporabili sonde in pripravili elaborat za sanacijo. Na tem območju so za stabilizacijo terena že položili pokrivne ponjave in postavili površinske označevalce (markerje), ki ne kažejo sprememb, torej premikanja plazu.

Za sanacijo obeh zemeljskih obeh plazov so kranjski mestni svetniki na sredini seji sprejeli predlog vodje urada za tehnične zadeve Saša Govekarja in župana Boštjana Trilarja, da iz sklada proračunske rezerve namenijo 70 tisoč evrov, in sicer 30 tisoč za sanacijo plazu nad stanovanjskim objektom Podblica 11 in 40 tisoč za sanacijo plazu na lokaciji pred stanovanjskim objektom Javornik 35.

Triglav za dve stopnici nižji

Na podlagi podatkov novega slovenskega geoida so ponovno določili višino naše najvišje gore. Triglav je štiriintrideset centimetrov nižji, kot je veljalo do sedaj.

Aleš Senožetnik

Ljubljana – Uradna višina Triglava je bila določena leta 1985 in je znašala centimeter manj kot 2864 metrov. Dvig kakovosti podatkov in sodobna oprema pa sta omogočila novo, natančnejšo meritev, ki znaša 2863 metrov in 65 centimetrov, so sporočili na torkovi novinarski konferenci Geodetske uprave. »Včasih so takšne meritve geodetom vzele več dni, danes pa to storimo v nekaj urah – in to na nekaj centimetrov natančno,« je o napredku v zadnjih 32 letih povedal Jurij Režek.

»Na podlagi dolgoletnih meritev smo izhodišče višinskega sistema prestavili iz Trsta v Koper. Ti dve izhodišči se v višini razlikujeta za 17 centimetrov. Drugi razlog za natančnejše določanje višine je, da je novi slovenski geoid za razred točnejši kot stari. Prejšnji je lahko dal napako tudi dvajset centimetrov ali več, novi pa le od pet do deset centimetrov,« je o razlogih, zakaj je nova izmerjena višina Triglava natančnejša kot prejšnja, povedal Režek.

Natančnejši podatki pomembni za preprečevanje poplav

Novi natančnejši podatki ne bodo služili le za natančnejše merjenje slovenskih gora, kjer razlika nekaj centimetrov ne igra velike vloge, temveč bodo bistveno prispevali k povečevanju poplavne varnosti. Določitev novega slovenskega geoida je namreč plod projekta Posodobitev prostorske podatkovne infrastrukture za zmanjšanje tveganj in posledic poplav, ki so ga s partnerji zadnja tri leta izvajali na Geodetski upravi Republike Slovenije.

Tridesetcentimetrska razlika v natančnosti podatkov lahko namreč bistveno prispeva k višji poplavni varnosti, ocenjuje vodja projekta Jurij Režek: »Razlika vode čez jez ali pregrado, ki je trideset centimetrov prenizka, lahko poplavi nekaj hektarov več.«

Projekt, ki bo sklenjen konec novembra, je prinesel izjemne rezultate, pravijo na Geodetski upravi. Z njim Slovenija postaja evropsko primerljiva na geodetskem področju in se uvršča med pet držav na svetu, ki po območju celotne države izvajajo obdelavo in distribucijo podatkov laserskega skeniranja, hkrati pa je tudi ena redkih držav, ki ima zbirko topografskih podatkov usklajeno z evropskim standardom.

Poplave so v Sloveniji zaradi pogostega deževja, goratosti pokrajine in poseljenosti v dolinah in ob vodotokih precej pogoste. Škoda zaradi poplav je le v letu 2014 presegla 250 milijonov evrov. S sodobno geodetsko infrastrukturo je mogoče bolje načrtovati poselitev in infrastrukturo ter tako učinkoviteje preprečevati tveganja poplav. »Modeliranje in v nadaljevanju vključevanje rezultatov teh strokovnih ocen v načrtovanje prostorskega razvoja, poselitve, graditve in izvajanje protipoplavnih ukrepov sta ključna koraka pri povečevanju poplavne varnosti,« je ob zaključku projekta , vrednega tri milijone evrov, povedala ministrica za okolje in prostor Irena Majcen.

Po 31 letih so ponovno izmerili višino Triglava, ki po novem znaša 2863 metrov in 65 centimetrov. / Foto: Gorazd Kavčič

KOMENTAR
Vilma Stanovnik

Izbira najboljše(ga)

Direktorji oziroma ravnatelji javnih zavodov so menda sila pomembni vodilni možje (in ženske). Tudi v kranjski občini je tako. Marsikdo se še spomni afere, ko so pred leti izbirali novega direktorja oziroma direktorico Prešernovega gledališča Kranj. Vmes je poseglo celo sodišče, na koncu pa je po vseh postopkih vodenje gledališča prevzela Mirjam Drnovšček, ki je direktorica gledališča tudi še sedaj. Ivana Djilas je vložila tožbo zoper občino, ker je bila najprej izbrana za direktorico Prešernovega gledališča Kranj in dobila tudi pogodbo o zaposlitvi, v ponovnem postopku pa je novi mestni svet za to delo ni več izbral. Odškodnino je zahtevala zaradi duševnih bolečin, kršitev človekovih pravic in izgubljenega dohodka. Po več letih so lani jeseni na Okrožnem sodišču v Kranju sklenili poravnavo, občina in Djilasova pa sta se poravnali za osem tisoč evrov.

Primer je bil afera tako v Kranju kot v Sloveniji, kranjske zgodbe izbire vodenja javnih zavodov pa se s tem še zdaleč niso zaključile. Sledila je izbira direktorja oziroma direktorice Gorenjskega muzeja pa Zavoda za turizem in kulturo, Ljudske univerze Kranj pa Mestne knjižnice Kranj, Gasilsko-reševalne službe Kranj ... in nazadnje, v zadnjih mesecih, še ravnatelja oziroma ravnateljice Kranjskih vrtcev.

Razpis in postopek izbire novega ravnatelja oziroma ravnateljice Kranjskih vrtcev se je začel že spomladi, čeprav sedanja direktorica odhaja v pokoj šele z novim letom. Nekateri svetniki so se takrat spraševali, zakaj hitenje, očitno pa je bilo potrebno. Danes, dober mesec pred tem, ko se bo sedanja direktorica poslovila, imenovanja nove ravnateljice še ni bilo. Na prvi razpis se po mnenju Komisije za volitve in imenovanja ni prijavila kandidatka (skupaj jih je bilo 6), ki bi lahko prevzela odgovornost vodenja tako velikega javnega zavoda. Razpis so septembra ponovili in nato je komisija med šestimi izbrala kandidatko, ki – prvič – naj ne bi bila zadosti usposobljena. Pozitivno mnenje o njej je dala tudi večina svetnikov. Kasneje se je sestal še svet zavoda Kranjski vrtci in kot najboljšo kandidatko izbral drugo, o kateri mestni svet ni dal pozitivnega mnenja oziroma o njej sploh niso govorili. Svetniki so zato na sredini seji zahtevali pojasnilo o imenovanju, župan Boštjan Trilar pa je povedal, da je izbira direktorice izključno v domeni sveta zavoda, da o njej ne odločata ne mestni svet in ne pristojno ministrstvo. Torej je jasno, da bo nova direktorica Tea Dolinar, mestni svetniki in njihovi volivci pa naj si ob tem mislijo, kar želijo.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Obujali spomine

Obletnico ustanovitve Teritorialne obrambe (TO) so v Radovljici obeležili s srečanjem poveljnikov pokrajinskih štabov TO leta 1991.

Marjana Ahačič

Radovljica – V domu Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Zgornja Gorenjska so se v torek srečali poveljniki pokrajinskih štabov Teritorialne obrambe Republike Slovenije iz leta 1991. Zbrane je najprej nagovoril Ladislav Lipič, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo, ki je podaril, da so se zbrali prav v spomin na ustanovitev Teritorialne obrambe 20. novembra 1968. »Tega dogodka se v Sloveniji vsako leto spominjamo predvsem zato, ker je TO v obdobju od ustanovitve do preimenovanja v Slovensko vojsko leta 1993 opravljala vse obrambne naloge na področju nacionalne varnosti v Sloveniji. Usposabljanje in opremljanje TO v tem obdobju je bilo v pristojnosti republike in je potekalo v sodelovanju z občinami,« je dejal Lipič in pri tem poudaril, da je bila Teritorialna obramba v vseh letih obstoja v javnosti sprejeta kot slovenska narodna vojska. »Bili smo vojska tega naroda in mi, veterani, smo odgovorni, da se tega ne pozabi.«

Letošnjega srečanja se je udeležil tudi Milan Kučan, v času osamosvajanja predsednik predsedstva Slovenije. »Žal mi je, da se je v spomin na čas osamosvajanja Slovenije naselilo toliko ideološke in politične navlake in da je tako zelo obremenjen z vsem, kar vse prej kot koristi zgodovinskemu spominu na tisti čas. Krivično je, da se dogodka ne spomni tudi slovenska vojska in slovensko ministrstvo za obrambo. Neka kontinuiteta je vsaj v sferi, ki je povezana z obrambo naroda, vendarle nujna. Dejstvo in prva vrednota, ki jo je vselej poudarjala TO, sta povezanost in obramba slovenskega naroda. Zato je bila uspešna tudi njena aktivnost leta 1991 in mislim, da je treba končni uspeh pripisati tudi usposobljenosti in s tem povezani samoiniciativnosti poveljnikov TO. Naredili ste točno tisto, kar je bilo v določenem trenutku treba narediti,« je nekdanje poveljnike nagovoril Milan Kučan.

Radovljiški župan Ciril Globočnik, prvi predsednik Slovenije Milan Kučan, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Ladislav Lipič in Janez Koselj, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Zgornja Gorenjska.

Križe v igri za igrišče

Nakup zemljišč za nogometno igrišče v Križah je v osnutku prihodnjih dveh proračunov Občine Tržič. Nekaj svetnikov je opozorilo na navzkrižje interesov, saj je z lastnikom dela zemljišč sorodstveno povezan podžupan, župan Borut Sajovic odgovarja, da se je podžupan izločil iz vseh postopkov in da je v Križah edina primerna lokacija za igrišče.

Suzana P. Kovačič

Tržič – Športni direktor Nogometnega kluba (NK) Tržič in občinski svetnik Mladen Novkovič opozarja že več let: »Potem ko je Občina Tržič leta 2000 na nogometnem igrišču začela graditi novo šolo, so tržiški športniki ostali brez osnovne infrastrukture. Ob ponovni ustanovitvi NK Tržič leta 2012 ni bilo in še vedno ni nogometnega igrišča, ki bi zagotavljalo minimalne normative za igranje nogometa.« V redno vadbo nogometa je vključenih več kot dvesto tržiških otrok, najmlajši trenirajo v telovadnicah osnovnih šol, mlajše selekcije na malem nogometnem igrišču z umetno travo pri šoli v Bistrici, malo starejše starši vozijo na treninge v Naklo ... Domače tekme igrajo v gosteh namesto pred domačo publiko. Novkovič je poudaril, da je bila gradnja nogometnega igrišča predvolilna obljuba skoraj vseh političnih strank, vključno z županskimi kandidati, in čas je, da to uresničijo: »Upam, da bodo izvoljeni svetniki obljubo držali in ne bodo nasprotovali prizadevanju župana Boruta Sajovica za nakup zemljišč. Glede na potrebno velikost parcele se je izkazalo, da je edina možna lokacija, ki še vedno ni preveč oddaljena od najgosteje poseljenih področij občine v Križah ob šoli in vrtcu.«

Pogled na travnate površine v Križah ob vrtcu in šoli, kjer je predvidena širitev športnega parka z umestitvijo nogometnega igrišča. V Križah je že bilo vojaško nogometno igrišče.

Zemljiški posel?

Nakup zemljišč za širitev športnega parka z velikim travnatim nogometnim igriščem v Križah je v osnutku proračunov 2017 in 2018, obakrat po dobrih 262 tisoč evrov, ki so ju občinski svetniki z dvotretjinsko večino glasov sprejeli na novembrski seji. V svetniški skupini Zagon so sicer poudarili, da podpirajo gradnjo nogometnega igrišča, a naj se zgradi gospodarno, za znano ceno in v realnem roku. »V proračunu je za zdaj predviden le nakup precej drage zemlje. Večino te zemlje je pred kratkim dobil v last podžupanov zet. Istočasno je cena zemljišč poskočila s 370 tisoč evrov na 525 tisoč evrov. Občina želi kupiti 15 tisoč kvadratnih metrov, čeprav bi jih potrebovala le 7500. Ne pozabimo, prejšnji in sedanji župan sta v Bistrici že kupila zemljo za nogometno igrišče, a z izgradnjo ni bilo nič. Bojim se, da se lahko ponovi scenarij, da občina kupi neko zemljišče, a tam v nekaj letih ničesar ne zgradi. Trenutne okoliščine vzbujajo sum, da gre bolj za zemljiški posel kot kaj drugega,« je v imenu Zagona povedal Klemen Belhar.

»Odločili bomo javno, ne pod mizo«

»Občinski prostorski načrt so svetniki sprejeli spomladi in z lastniki parcel (pet jih je), se pogajamo o odkupu zemljišč, gibljemo se med 30 in 40 evri za kvadratni meter. Res je približno polovica teh zemljišč last podžupanovega zeta, ki pa je nasledil kmetijo po svojem očetu. Za nobeno špekulacijo ne gre, podžupan se je iz te zgodbe izločil. O vsem tem pa bomo odločili javno, ne pod mizo. Prodajalci zemljišč bodo tudi morali plačati kapitalski dobiček, kar pomeni, da se bo nekaj kupnine steklo nazaj v proračun, nekateri razmišljajo tudi o tem, da bi zemljo raje oddali v najem. Obe opciji sta odprti,« je povedal župan Borut Sajovic.

In zakaj nista več aktualni lokaciji v Bistrici pod policijo in območje nekdanje Bombažne predilnice in tkalnice (BPT)? Na nobeni, kot je dejal Borut Sajovic, ne bi mogli zagotoviti minimalne površine za nogometno igrišče, ki je po njegovi oceni vsaj osem tisoč kvadratnih metrov. V Bistrici ima občina nekaj manj kot 7.500 kvadratnih metrov, za odkup še nekaj zemlje se niso odločili, ker so nekateri kmetje zahtevali tudi po sto evrov za kvadratni meter, je povedal župan in dodal, da je svoje zahteve zaradi bližine državne ceste imela tudi država, npr. občina bi morala zato, da tu postavi igrišče, urediti nov cestni priključek. V BPT pa so po njegovih besedah spomeniško-varstveni pogoji takšni, da tega projekta tja ne bi mogli umestiti.

Novi prostori srbskega društva

KPŠHD Vuk Karadžič se je preselilo v nove prostore na Prešernovi cesti na Jesenicah.

Urša Peternel

Jesenice – Kulturno prosvetno športno humanitarno društvo (KPŠHD) Vuk Karadžić iz Radovljice se je preselilo v nove prostore na Prešernovi cesti na Jesenicah. Doslej so delovali na kar treh lokacijah, nove prostore pa jim je v brezplačno uporabo dalo podjetje KOV z Jesenic. Veliki so 110 kvadratnih metrov, obsegajo pa dve večnamenski dvorani, v katerih bodo člani društva odslej imeli plesne treninge, pevske vaje, sestanke, družabna srečanja, omare pa so že napolnili z narodnimi nošami. »V prihodnje nameravamo v prostorih izvajati različne delavnice, ki bodo pripomogle k še boljšemu spoznavanju naše bogate tradicije,« je v imenu društva, ki ga vodi Milan Stojanović, povedala Sandra Jevtić.

Člani društva že vadijo v novih prostorih.

KPŠHD Vuk Karadžić je bilo ustanovljeno leta 1994, da bi ohranjalo srbsko tradicijo. Ta čas imajo okrog 150 članov, od tega je okrog sto dejavnih v različnih sekcijah: folklorni, pevski, dramski, literarni in športni.

Eden osrednjih dogodkov društva, ki je lani praznovalo dvajsetletnico, so vsakoletni Vukovi dnevi.

Slovesnega odprtja novih prostorov se je udeležil tudi župan Jesenic Tomaž Tom Mencinger, ki je poudaril, da so na Jesenicah ponosni na pisano mešanico narodnosti, to bogastvo pa morajo ohranjati tudi v prihodnje.

Direktor in lastnik podjetja KOV Vojo Jovičić pa je dejal, da delovanje društva spremlja že dalj časa, delujejo dobro in transparentno, zato se je odločil, da jim bo pomagal tako, da bo obnovil prostore in jim jih dal v brezplačno uporabo. Tudi tako se bo še naprej ohranjala tradicija in kultura, ki ju negujejo v društvu, je dejal.

So proti ponovni uvedbi Nadzornega sveta

Nakelski občinski svetniki so umaknili iz odločanja Odlok o ustanovitvi in organiziranju Komunale Kranj, s ponovno uvedbo Nadzornega sveta bodo manjše občine soustanoviteljice izgubile vso moč, opozarjajo. Nejevoljo so med občani že povzročile občutno višje cene komunalnih storitev.

Suzana P. Kovačič

Naklo – Občinski svetniki so na sredini seji prejeli v odločanje osnutek Odloka o ustanovitvi in organiziranju javnega podjetja Komunala Kranj, katere soustanoviteljica je Občina Naklo. Že drugič so odlok umaknili, obakrat iz istega razloga: ne podpirajo uvedbe nadzornega sveta (NS). Po odloku naj bi šest članov v NS imenovala skupščina tega javnega podjetja, dva člana bi imenovali delavci. Župan Marko Mravlja je pojasnil, kako naj bi bilo to v praksi: kranjska občina bo kot večinska lastnica podjetja imela tri nadzornike, preostale občinske soustanoviteljice skupaj samo enega, dva pa bi zastopala interese delavcev. Kar pomeni, kot je poudaril župan, da bo Komunalo Kranj upravljala kranjska občina, druge občine pa bodo izgubile nadzor. Prav zaradi tega so pred šestimi leti NS ukinili, je še opozoril. Anita Mežek, vodja kadrovske, pravne in splošne službe pri Komunali Kranj je pojasnila, da NS ne odloča, ampak nadzira poslovanje podjetja. Svetnik Peter Celar je opozoril, da ne pozna NS, ki ne bi imel vsaj pristojnosti, da imenuje oziroma razreši direktorja ali predsednika uprave, in v tem odloku te pristojnosti ni. Ga pa skrbi, da bo uvedba NS povzročila samo dodatne stroške in kup poročil.

Nejevoljo med občani so povzročile občutno višje položnice za komunalne storitve, svetnika Zdravko Cankar in Marjan Babič stana to že opozorila, oba tudi dvomita, da se bodo cene znižale, ko bodo imeli večje število komunalnih priključkov, kar je sicer napovedal direktor Komunale Kranj Marko Kocjančič na eni od prejšnjih sej. Cankar je prepričan, da bodo že prihodnje leto na predlog komunalnega podjetja odločali o podražitvi vode in odpadkov.

Svetniki so se strinjali, da je treba preučiti možnosti sodelovanja s konkurenčnimi gospodarskimi javnimi službami na področjih, kjer niso vezani na Komunalo Kranj. Vezani so na Centralno čistilno napravo Kranj, za kar se Zdravko Cankar čudi, zakaj bo treba toliko denarja prispevati za amortizacijo, ko pa je bil projekt večinoma poplačan iz evropskih sredstev.

Priznanja za Krvavec in Ramado Resort

Aleš Senožetnik

Grad, Kranjska Gora – Prestižne nagrade word ski awards, imenujejo jih tudi smučarski oskarji, so minuli konec tedna v mondenem smučarskem središču Kitzbühel podelili že četrtič. RTC Krvavec je slavil dvakrat in prejel kipca za najboljše slovensko smučišče ter najboljši slovenski butični hotel, ki ga je prejel Hotel Krvavec. »Prejeli smo že nekaj mednarodnih nagrad, to pa je prva nagrada word ski awards. Veseli nas, da so ljudje naše smučišče in hotel izglasovali za najboljša. To je dokaz, da gremo v pravo smer, hkrati pa tudi velika obveza, da svojo ponudbo ohranjamo in izboljšujemo tudi v prihodnje,« je o prejemu nagrade povedal direktor RTC Krvavec Srečko Retuznik, ki sicer natančne analize, kateri so bili odločilni faktorji, ki so tehtnico prevesili v njihovo korist, nima.

Že četrto leto zapored pa je nagrado za najboljši slovenski smučarski hotel prejel Ramada Resort Kranjska Gora, s katerim upravlja družba Hit Alpinea. Hotel odlikuje neposreden dostop do smučišč, gostom pa je na voljo 118 sob, ki so jih letos prenovili, ter še veliko drugega.

Letos je ocenjevanje potekalo v več kot tridesetih državah sveta. Nagrada najboljšega smučišča na svetu je pripadla francoskemu Val Thorensu. Med slovenskimi nagrajenci je poleg omenjenih še Ruška koča na Pohorju.

Zlata okoljska nagrada za SIJ Acroni

Urša Peternel

Jesenice – Podjetje SIJ Acroni Jesenice je prejelo zlato okoljsko nagrado v kategoriji okolju prijazen postopek za inovacijo Brezkislinsko čiščenje toplo in hladno valjanih pločevin. Kot je poudaril direktor razvoja v SIJ Acroni dr. Matevž Fazarinc, je inovacija vsestranska: »Inovacija brezkislinskega čiščenja toplo in hladno valjanih pločevin je popolna 'win-win' inovacija. Stari postopek brušenja trakov pločevine smo nadomestili z inovativnim postopkom brezkislinskega čiščenja trakov, ki omogoča višjo produktivnost, nižje obratovalne stroške, boljše končne lastnosti pločevine, izboljšano varnost pri delu in izrazito nižji okoljski odtis.«

Proračun po meri občanov

Vilma Stanovnik

Kranj – Kranjski mestni svetniki naj bi na sredini seji v prvi obravnavi sprejeli odlok o proračunu Mestne občine Kranj za leti 2017 in 2018. Zapletlo pa se je že pri dnevnem redu, saj je svetnik Andrej Šušteršič predlagal, da proračun za leto 2018 umaknejo z dnevnega reda, kar so svetniki tudi sprejeli. Jih je pa večina menila, da se na dnevni red dodatno uvrsti točka o participatornem proračunu, ki jo je predlagal svetnik Zoran Stevanović.

»Kranjski proračun je zagotovo eden najbolj participatornih v Sloveniji, saj smo praktično dve leti prek fokusnih in interesnih skupin skupin ter krajevnih skupnosti pripravljali Trajnostno urbano strategijo, s katero smo naredili točno to, kar participatornost predvideva. To pa je, da vključiš čim več javnosti v odločanje, kam bodo šla proračunska sredstva. Večino zaključkov v Trajnostni urbani strategiji namreč prelivamo v proračun. Mnenje in tudi sklep mestnega sveta pa je, da moramo to še bolj formalizirati, saj je praksa, da se vzame manjši del proračuna, pri katerem imajo popolno in zavezujočo moč občani. V primeru Mestne občine Kranj gre za znesek med 100 in 120 tisoč evri,« je povedal kranjski župan Boštjan Trilar in pojasnil, da sta proračuna za dve leti, leto 2017 in 2018, pripravljena zato, ker ima to prednosti pri načrtovanju in izvedbi projektov, mestni svetniki pa so bili mnenja, da je govoriti o letu 2018 še prezgodaj.

Tako so na sredini seji govorili zgolj o proračunu za leto 2017, v katerem je predvidenih za 54,5 milijona prejemkov in 59,8 milijona izdatkov ter možnost zadolževanja do 3,3 milijona. Svetniki so ga, s pripombami in predlogi, v prvi obravnavi tudi sprejeli. »Do predlogov in pripomb se bomo opredelili do naslednje seje, prav tako tudi do proračuna 2018,« je dodal župan Trilar.

Spremenili odlok o Blagnetovi hiši

Šenčur – Občinski svet v Šenčurju je po skrajšanem postopku sprejel spremenjeni in dopolnjeni odlok o razglasitvi Blagnetove hiše za kulturni spomenik lokalnega pomena. Pripravljen je bil v sodelovanju z zavodom za varstvo kulturne dediščine, in sicer zato, ker želijo čim prej pridobiti gradbeno dovoljenje, da bodo lahko gospodarski del domačije nadomestili z novo namembnostjo. Tam bo namreč nastal medgeneracijski center, v katerem bodo v prihodnje lahko tudi seje občinskega sveta, je povedal župan Ciril Kozjek. Stanovanjski del Blagnetove hiše pa lahko le obnovijo, celota pa mora ostati enaka, kot je sedaj. V proračunu za leto 2017 so predvideli sredstva za prvi del posega v Blagnetovo hišo, torej gradnjo medgeneracijskega centra, ki naj bi bil končan leta 2018, v naslednjih dveh letih (2019–2020) pa bi obnovili še stanovanjski del.

V nekdanjem gospodarskem delu Blagnetove domačije bo v prihodnje medgeneracijski center. / Foto: Primož Pičulin

Podpora sedanji ravnateljici

Šenčur – Ravnateljici Osnovne šole Šenčur se izteka mandat, bil je že razpis za novega ravnatelja. Nanj sta se prijavila dva kandidata, znova Majda Vehovec in nov kandidat Tadej Bračko iz Ljubljane. Občinski svet v Šenčurju je na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja dal pozitivno mnenje k obema kandidaturama. Sprejeli pa so še dodaten sklep, s katerim priporočajo svetu zavoda, da glede na dosedanje uspešno delo, izkušnje in dobro vodenje zavoda podpre kandidaturo dosedanje ravnateljice. Predlog enega od svetnikov, da naj bi kandidata svoja programa predstavila tudi občinskim svetnikom, so zavrnili s pripombo, da bi bilo to nepotrebno zapravljanje časa, saj občinski svet k imenovanju daje le mnenja, ključno besedo ima svet zavoda. Kolektivu pa sta se kandidata že predstavila. Na vprašanje svetnikov kolegicama v občinskem svetu, ki sta učiteljici v osnovni šoli, pa so dobili odgovor, da je bila podpora visoka.

Koraki po dehtečem bazarju

Društvo Klub en korak več in Center Korak sta že deveto leto zapored pripravila adventni dobrodelni bazar, ki je minuli ponedeljek zvečer potekal v znamenju dehtenja.

Vilma Stanovnik

Brdo pri Kranju – Dvorana Kongresnega centra Brdo pri Kranju je bila premajhna za vse prijatelje Koraka, ki vsako leto nestrpno pričakujejo dobrodelni bazar in prav tako sedaj že tradicionalno modno revijo. Prireditev, ki jo z veliko dobre volje in srčnosti več mesecev pripravljajo tako v Centru Korak kot članice in člani društva En korak več, je zadnja leta postala predpraznično srečanje, ki so ga mnogi vzeli za svojega. Z udeležbo in nakupom izdelkov po svojih močeh obiskovalci pomagajo Centru Korak, kjer skrbijo za osebe s pridobljeno možgansko poškodbo.

Dijaki Gimnazije Kranj in uporabniki Centra Korak so se skupaj predstavili na dehteči modni reviji. / Foto: Primož Pičulin

Zbrane je pozdravila predsednica društva En korak več Tanja Žumer, ki je bila vesela dejstva, da so letos k sodelovanju na dehtečem bazarju pogumno pristopili mladi z Gimnazije Kranj, ki so skupaj z varovanci Centra Korak na odru peli, plesali, igrali in se predstavili na s cvetjem posuti modni reviji. Obiskovalci prireditve so na odru zaploskali tudi olimpijcu, maratoncu Sandiju Novaku, svojo zgodbo pa možganski poškodbi pa je opisal Robert Ravnikar.

»Ni dovolj, da človek s pridobljeno možgansko poškodbo le fizično preživi. Življenju je treba dati vrednost in pomen. V letošnjem letu smo se v Koraku zazrli vase in pri oblikovanju strateškega načrta tako nas zaposlenih kot naših uporabnikov, prostovoljcev in svojcev opredelili vrednote, ki nas zaznamujemo in jim sledimo. To so toplina, fleksibilnost, strokovnost, samostojnost in dostojanstvo. Vsaka od teh vrednost se dotika slehernega izmed nas, ki smo v Koraku, in vseh vas, ki ste z nami. Vsak ima svojo zgodbo, svojo vlogo in nalogo. Verjamem, da se v teh vrednotah vidite tudi vsi, ki nas spremljate, nas podpirate in nam pri našem delu pomagate,« je zbrane nagovorila direktorica Centra Korak Mateja Korošec.

Še več o tem, s kakšnimi težavami se srečujejo tisti, ki preživijo možgansko poškodbo, je povedal slavnostni govornik Klemen Grabljevec, predstojnik oddelka za rehabilitacijo bolnikov po možganski poškodbi URI Soča. »Center Korak s svojo aktivnostjo na strokovnem področju, s svojo vpetostjo v okolje in s svojo vztrajnostjo predstavlja redek primer in izjemo v slovenskem okolju in omogoča dolgotrajno rehabilitacijo bolnikov po nezgodni možganski poškodbi,« je povedal Grabljevec in poudaril, da se možganska poškodba lahko zgodi vsakemu izmed nas. Žal je teh poškodb – tudi zaradi hitrega tempa življenja – vedno več, raziskave pa kažejo, da smrtnost po možganski poškodbi ne upada.

V Šenčurju prvič skozi proračun

V proračunu za leto 2017 v občini Šenčur načrtujejo za 7,7 milijona evrov odhodkov, od tega kar 45 odstotkov za naložbe.

Danica Zavrl Žlebir

Šenčur – Šenčurski občinski svet je v prvem branju obravnaval predlog proračuna za prihodnje leto. V njem predvidevajo za 6,2 milijona evrov prihodkov in 7,7 milijona odhodkov. Na vprašanje ene od svetnic občinski finančni službi, zakaj znova načrtuje proračunski primanjkljaj, smo slišali odgovor, da skoraj poldrugi milijon evrov, kolikor je razlike med prihodki in odhodki, v leto 2017 prenašajo iz leta 2016. Primanjkljaja torej ni, občina tudi ni zadolžena, struktura odhodkov pa kaže, da je kar 3,5 milijona evrov iz proračuna namenjena investicijam, kar je 45 odstotkov vseh proračunskih sredstev. Po besedah župana Cirila Kozjeka se glavnina načrtovanih naložb nanaša na gradnjo kanalizacijskega sistema v južnih vaseh občine. Zgradili bodo čistilno napravo v Trbojah z zmogljivostjo od pet do sedem tisoč enot, podobno so si pred kratkim ogledali v Zrečah.

Svetniki in svetnice so na pripravljavce proračuna naslovili več vprašanj. Veliko se jih je nanašalo na to, zakaj nekaterim postavkam namenjajo več in drugim manj denarja in zakaj so se nekatere občutno povečale. Med njimi je denimo tudi gasilska dejavnost, za katero pa župan pravi, da se bodo s prihodnjim letom v gasilskih društvih v občini začela vlaganja v obnovo opreme, ki je povsod stara že dvajset let. Prvo bo za novo vozilo na vrsti PGD Srednja vas, za njim pa v prihodnjih proračunih tudi

V proračunu občine Šenčur predvidevajo za 6,2 milijona evrov prihodkov in 7,7 milijona odhodkov, razlika je prenos sredstev iz preteklega leta. Kar 3,5 milijona evrov je v proračunu namenjenih investicijam, to je 45 odstotkov vseh proračunskih sredstev.

ostala. Da bodo več denarja namenili za pokopališče, niso krivi višji stroški te dejavnosti, pač pa investicija, nadomestna gradnja starih mrliških vežic, ki bo realizirana v letu 2017. Na vprašanje, zakaj občutno več kot prejšnja leta stanejo projekti, pa so svetniki dobili odgovor, da nadaljujejo z letos začetimi projekti in pripravljajo dokumentacijo za leto 2017, ko se bodo začeli nekateri novi. Kar štirinajst projektov imajo v načrtu za leto 2017 in ker zanje niso načrtovana evropska sredstva, se morajo povsem opreti na lastne vire. To velja tudi za največji naložbeni zalogaj, kanalizacijo s čistilno napravo v južnih naseljih občine, kjer bodo enako kot lani in letos v severnih naseljih obnovili tudi ostalo infrastrukturo, od cest in pločnikov do javne razsvetljave, možnost pa bodo dali tudi drugim investitorjem, da po tamkajšnjih trasah napeljejo svoje kanale. Investicija bo verjetno trajala tri leta ali več, že pred začetkom pa morajo imeti pripravljene vse projekte in ocenjene stroške.

Počitniški dom le prodali

Počitniški dom v Portorožu, katerega solastnica je bila tudi Občina Železniki, je dobil novega lastnika – podjetje Santosa iz Ljubljane. Občina je za svoj 8,5-odstotni delež prejela nekaj manj kot 50 tisoč evrov.

Ana Šubic

Železniki – Podjetje Santosa iz Ljubljane je novi lastnik počitniškega doma v Portorožu, nekoč zelo priljubljenega letovišča delavcev iz Selške doline, ki je zadnjih pet let samevalo, od leta 2014 pa so ga solastniki tudi prodajali. Omenjeno podjetje se je kot potencialni kupec kompleksa omenjalo že od začetka letošnjega leta, ko je kupilo solastniški delež SGP Tehnika v stečaju. Spomnimo: nekdanji počitniški dom gospodarskih organizacij Selške doline je bil vrsto let v lasti Občine Železniki, a se je v zadnjih letih njen delež zmanjšal na zgolj 8,5 odstotka, saj so priznanje svojih deležev dosegli tudi Mercator, Domel, Niko, KGZ Škofja Loka in SGP Tehnik, ki je sedaj v stečaju.

Na Občini Železniki so pojasnili, da je bila prodaja počitniškega doma v Portorožu realizirana v višini cenitve 566 tisoč evrov.

Prodaja doma Santosi se je zavlekla predvsem zaradi cene. Ob julijskem zbiranju ponudb z izhodiščno ceno 699 tisoč evrov nam je direktor Stane Papež dejal, da je cena glede na stanje zapuščenega doma previsoka, nato pa se jim je vendarle uspelo dogovoriti. »Podjetje Santosa se je kot solastnik predmetnih nepremičnin odzvalo na zadnje Mercatorjevo javno objavljeno povabilo k oddaji zavezujoče ponudbe in oktobra letos smo v pogajanjih s prodajalci dosegli soglasje. Ker je bila cena za nas še sprejemljiva, smo se odločili za nakup,« nam je ta teden pojasnil Papež.

Župan Železnikov Anton Luznar je povedal, da je bila prodaja počitniškega doma realizirana v višini cenitve 566 tisoč evrov, občina pa je tako prejela 49.525 evrov kupnine. Na občini so si pred leti, še preden je prišlo do zmanjšanja njenega lastniškega deleža, obetali veliko večji izkupiček, ki so ga nameravali vložiti v obnovo plavalnega bazena. Tudi sicer so se morali solastniki zadovoljiti s precej manjšo kupnino, saj so za počitniški dom in pritlično depandanso s skupno površino 455 kvadratnih metrov ter 1609 kvadratnih metrov veliko zemljišče sprva želeli iztržiti vsaj 850 tisoč evrov.

Načrtov s kupljenimi nepremičninami novi lastnik še ne želi razkriti. »Potrdimo pa lahko, da bo zaradi dotrajanosti namestitvenih objektov potrebna celovita prenova, za kar bomo namenili lastna sredstva,« je dejal direktor Santose.

Povezali so jih v učenju

Mateja Rant

Radovljica, Tržič – Izmenjava znanj, sožitje generacij in brezplačne delavnice je bilo skupno letošnjemu tednu medgeneracijskega učenja, ko Centri medgeneracijskega učenja, ki delujejo pod okriljem slovenskih ljudskih univerz, zaznamujejo tretjo obletnico delovanja. Od ponedeljka do danes so za udeležence pripravili različne tečaje in usposabljanja tudi na ljudskih univerzah v Tržiču in Radovljici. Na Ljudski univerzi Radovljica so se ta teden urili v možganskih izzivih ter se učili shranjevanja in skupne rabe fotografij v spletni aplikaciji Google Foto. Udeleženci tečajev na Ljudski univerzi Tržič pa so spoznavali slovensko ljudsko plesno dediščino in lajšali bolečine v hrbtu ter se posvetovali v pravni svetovalnici. »Ljudi v vseh življenjskih obdobjih želimo spodbuditi k aktivnemu učenju. Vsaka generacija ima znanja in veščine, s katerimi lahko obogati drugo generacijo,« je poudaril predsednik Zveze ljudskih univerz Slovenije Bojan Hajdinjak. Dodal je, da za takšen učinkovit medgeneracijski prenos znanj sicer skrbijo vse dni v letu, najbolj aktivno in organizirano pa prav v tednu medgeneracijskega učenja, s katerim želijo ljudem približati tovrsten način pridobivanja različnih neformalnih znanj. V treh letih se je doslej zvrstilo več kot tisoč dogodkov, v katere je bilo vključenih približno dvajset tisoč ljudi.

Sončki dobrote

Železniki – V dvorani na Češnjici v Železnikih bo jutri ob 20. uri dobrodelni koncert Sončki dobrote. Nastopili bodo Sekstet Sonček, Gorenjski kvintet, Ansambel Storžič, Klapa Gallus, Francetovi orgličarji, Folklorna skupina OŠ Železniki in člani KUD France Koblar. Izkupiček bodo namenili invalidni domačinki, ki bo morala zamenjati stanovanje, in prostovoljcem, ki se bodo odpravili v popotresno Italijo.

Puhovo priznanje tudi v Žiri

Ljubljana – V Cankarjevem domu so v ponedeljek podelili letošnje najbolj prestižne slovenske nagrade in priznanja za dosežke v znanosti in na področju raziskovalne dejavnosti – Zoisove nagrade in priznanja, priznanja ambasador znanosti in Puhova priznanja. Med nagrajenci je bila tudi raziskovalna skupina, ki sta jo med drugim sestavljala strokovnjaka iz podjetja M Sora iz Žirov Barbara Šubic in dr. Aleš Ugovšek. Raziskovalna skupina, v kateri so bili poleg že omenjenih še strokovnjaki iz Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in podjetja Silvaprodukt iz Ljubljane prof. dr. Miha Humar, doc. dr. Boštjan Lesar, dr. Nejc Thaler in Gregor Rep, je prejela Puhovo priznanje za pomembne dosežke na področju lesarstva. Kot so zapisali v utemeljitvi nagrade, so uspešno združili svoje znanje in novo razviti material v inovativno okno Wintherwax z visoko dodano vrednostjo.

Tržiška podjetniška akademija v polnem zagonu

Občina Tržič se je ob pomoči **Ljudske univerze Tržič** odločila podpreti podjetne Tržičane in Tržičanke, ki si želijo razviti sodobne poslovne ideje. Trimesečni program obiskuje 16 udeležencev, ki ob pomoči mentorjev razvijajo lastne vizije, za katere je pričakovati, da bodo uspešen prodor doživele na sodobnem trgu.

Doslej se je odvilo šest delavnic. Akademija se je začela z delavnico o načinih testiranja poslovnih načrtov, kjer so udeleženci spoznavali orodja, ki jim omogočajo učinkovito in poceni testiranje idej še pred njihovo izvedbo. V nadaljevanju so spoznavali postopke ustanovitve podjetij in davčno zakonodajo. Tretja in četrta delavnica sta bili posvečeni marketingu in prodaji. Ker marketing in prodaja zajemata že skoraj 80 odstotkov vsakega posla, so znanja s teh dveh področij še posebej dragocena. Zato so ti dve temi obravnavali na 5. in 6. delavnici, izvedla pa sta jih zunanja predavatelja: Nastja Kramer, solastnica zelo uspešne spletne trgovine Malinca, in mag. Aljoša Huber, prodajni trener.

Nastja Kramer je predavala o spletnem marketingu. Udeležence je poučila o tem, da je svetovni splet pomemben kanal za pridobivanje novih kupcev in da prek njega lahko skrbimo za obstoječe. Danes mnogo ljudi pred nakupom doma »pogugla« in predavateljica je poudarila: »Če s svojimi izdelki niste prisotni na spletu in na prvih straneh iskalnikov, vas preprosto ni.« V prvem delu delavnice je udeležencem predstavila štiri korake prodaje prek interneta. Kupce je treba najprej stimulirati z različnimi marketinškimi aktivnostmi. Ko kupca »zvabimo« na našo spletno mesto, se začne faza raziskovanja. V tej fazi odigra svojo vlogo pregledna in preprosta spletna stran – če se obiskovalec odloči za nakup, preide v fazo nakupa, kjer igra najpomembnejšo vlogo preprost postopek nakupa. Četrta faza pa je namenjena poprodajnim aktivnostim, kjer merimo zadovoljstvo ter tudi druge nakupne želje naših kupcev ter jih z različnimi aktivnostmi ves čas opozarjamo nase, da ne pozabijo na nas.

Aljoša Huber je na šesti delavnici predstavil proces prodaje. »Prodaja se začne z vero v vaš produkt. Če vi ne verjamete, da je vaš produkt primeren za kupce ali celomenite, da je slab in da jim lahko škoduje, ponujenega ne bo nihče kupil. Ljudje kupujemo od ljudi. Treba je zgraditi zaupanje in navdušiti z iskricami v očeh,« je udeležence nagovoril že v uvodu. Vse se začne s poslanstvom in vizijo podjetja ter s postavljanjem prodajnih ciljev. Nemogoče je napredovati, če ne veš, klaj si želiš. Za to osnovno orientacijo so pomembni poslanstvo, vizija in cilji. Vsak prodajalec pa naj pazi na dvoje. Prvič: oblikovati mora segment kupcev; nemogoče je vse prodajati vsem. Drugič: bistvo prodaje je poslušanje. Kupci nam sami (med vrsticami) povejo, kako naj jim prodamo, če jim le prisluhnemo.«

Udeleženci so bili nad obema predavateljema navdušeni. Alfonz Osterlič, udeleženec akademije, pravi: »Podjetniška akademija je super. Zagotovo pravo mesto za bodoče podjetnike. Všeč mi je, da se učimo bazičnih znanj, ki jih lahko vsak udeležencev uporabi za svojo idejo.«

VABIMO VSE, KI IMATE IDEJE IN KI VAS PODJETNIŠTVO KAKORKOLI ZANIMA, DA SE NAM OGLASITE NA SPODNJE KONTAKTNE ŠTEVILKE

Potovanje od ljudi do ljudi

V sredo so v Galeriji na Gradu odprli razstavo z naslovom Potovanje finskih umetnikov Kalleja Hamma in Dzamila Kamangerja. Ljudje in kulture, v katerih živimo, so si različne, a na neki način tako podobne.

Igor Kavčič

Kalle Hamm in Dzamil Kamanger pred 126 risbami, ki nosijo skupni naslov Kurdsko življenje. / Foto: Primož Pičulin

Škofja Loka – V Galeriji na Loškem gradu tokrat, pa vse do konca marca prihodnjega leta, ni na ogled klasična likovna razstava. Z vstopom v prostor ne nastopimo le v vlogi opazovalcev likovnih del, ampak se podzavestno tudi sami pridružimo dolgemu potovanju dveh umetnikov, ki prihajata iz dveh različnih svetov sicer istega planeta Zemlja in v Helsinkih skupaj ustvarjata že od leta 1999. Kalle Hamm je Finec, Dzamil Kamanger pa iranski Kurd.

Na razstavi predstavljata pregled svojih najbolj ključnih dosedanjih projektov na temo tujosti in migracij. S to globalno problematiko današnjega časa sta umetnika povezana tudi v osebnih življenjskih zgodbah. Njuna skupna razstava je del večletnega projekta medkulturnega dialoga in sodelovanja Loškega muzeja s finskimi umetniki in kulturnimi institucijami, hkrati pa se vsebinsko povezuje s Škofjo Loko, Loškim muzejem in kulturno dediščino, ki jo ta predstavlja. Mediji, v katerih ustvarjata, in materiali, ki jih pri tem uporabljata, so zelo raznoliki, od risbe, fotografije do videa, instalacije, intervencij v javni prostor, performansa in umetnostne obrti ročnih del.

Hamm in Kamanger sta Škofjo Loko obiskala že pomladi, jo raziskala in se spoznala z njenimi posebnostmi, navadami in ljudmi ter za razstavo ustvarila tudi nova dela. Eno izmed njih je uvodoma predstavljen Utopični potni list. Dzamil je iz steklenih kroglic sešil povečano različico begunskega potnega dokumenta, kakršnega določa Ženevska konvencija za osebe s statusom begunca. Ime države je nadomestil z besedo utopija. Gre za avtorjev komentar na dogajanja v zvezi z begunci v schengenskem območju. V nadaljevanju Kamanger predstavlja še štiri potne liste. Ponovno »izvezene« s steklenimi kroglicami, ki so del tradicionalne obrti Srednje Azije. Eden je iranski potni list, drugi potni list za tujce, tretji potovalni dokument in četrti finski potni list. Ta mu je šele prinesel svobodo, saj z njim lahko potuje kamorkoli. Leta 2006 sta skupaj ustvarila Vrt priseljencev. Z instalacijo predstavljata okrasne in užitne rastline, ki so jih z različnih koncev prinesli v Evropo, torej tudi na Finsko. Ob tem lahko poslušate zvoke, ki jih oddajajo rastline. Tako kot rastline tudi begunci niso brezčutni organizmi, sporočata umetnika.

Zanimiva je tako imenovana Kolonialna trgovina (povzetek). V Helsinkih in Rotterdamu sta poskušala zbrati po en izdelek iz vsake suverene države sveta. Danes jih je 195. V tej postavitvi lahko sodelujete tudi obiskovalci galerije in dopišete izdelke, ki so na voljo v trgovinah v Škofji Loki. V instalaciji Svoboden kot ptica, ki jo zagledamo frontalno od vhoda na koncu galerije, so v ptičjih kletkah, za to razstavo so jih prispevali Ločani, LED-ekrani, na katerih so izpisane transkripcije petja osmih različnih ptic. »Človekov pohlep si podreja naravo,« pravita umetnika. Kui-kui-kui-kui se recimo oglaša črna žolna. Sledi še eno delo, ki je povezano s Škofjo Loko – čipkasti prtiči, a ne v originalni podobi. Dzamil je namreč v glino vtisnil vzorce čipk, ki so jih v muzej prinesli posamezniki in društva, jih zapekel in pobarval z različnimi barvami Srednje Azije. Tako jih je približal mozaikom iz svoje domovine. Delo deluje kot njegov spomin na Iran.

Na eni strani velike stene so Hammove skice s potovanja iz leta 2000. V tehniki tuš na papirnatih prtičih je na 150 sličicah malega formata zajel vtise s svojih številnih potovanj. So nekakšen dokument poti. Namesto fotografiranja si je avtor vzel čas in videno dokumentiral z risbami. Včasih je bil to edini način, saj fotografirati, recimo kurdskih gverilskih borcev, ni smel. Na nasprotni strani pa je serija 126 risb, ki jih je Kamanger naslovil Kurdsko življenje. Prav tako s tušem na papirnatih prtičkih prikazuje sodobno in tradicionalno življenje Kurdov v Evropi in Aziji. Ti so tako bogati kot revni, so delavci in znanstveniki, partizani v gorah in tudi prostitutke v velikem mestu. Ljudje smo si različni, tako Kurdi kot Evropejci.

Razstavo zaključuje in jo nekako zaokroža video Delo v javnem prostoru, ki je bil lani posnet v Škofji Loki in raziskuje odziv lokalnega prebivalstva na »tujega« umetnika, ki ustvarja sredi starega mestnega jedra. Kustosinji razstave sta Saša Nabergoj in Barbara Sterle Vurnik, ki je tudi pripravila besedila k posameznim umetniškim delom, s katerimi smo si videno pojasnjevali tudi na odprtju v sredo.

Pred odprtjem sta kustosinji pripravili tudi krajši pogovor z umetnikoma in v njem razkrili nekaj zanimivih podrobnosti iz njunega življenja in umetniškega ustvarjanja. Kalle Hamm je sicer Finec in je študiral umetnost v Lahtiju in podiplomsko še na Univerzi za umetnost in oblikovanje v Helsinkih. V svojih umetniških delih raziskuje prepletanje različnih kultur, tako v zgodovinskih kontekstih kot okviru sodobnega časa. Dzamil Kamanger je iranski Kurd in je v domovini študiral keramiko. V letih iransko-iraške vojne je bil 12 let v iraški ječi, leta 1992 mu je uspelo emigrirati, od leta 1994 pa živi v Helsinkih. V svojih umetniških delih pogosto uporablja in tematizira značilna iranska tradicionalna ročna dela in njihove tehnike ter na ta način pripoveduje o svoji izkušnji življenja kot begunca. Razstava bo na ogled do konca marca, obeta se tudi zanimiv razstavni katalog, v Loškem muzeju pa ob tem obljubljajo še nekaj zanimivih dogodkov.

Regijsko fotografsko srečanje

Kranj – V galeriji Bala na Cankarjevi 10 v Kranju bo danes, v petek, 25. novembra, ob 18. uri odprtje razstave izbranih in nagrajenih fotografij na 38. regijskem srečanju fotografskih skupin in posameznikov. Letos je natečaj obsegal dve kategoriji: urbana fotografija in prosta tema.

Tretji del Berkove retrospektive

Kamnik – Danes, v petek, 25. novembra, ob 18. uri bo v Galeriji Miha Maleš odprtje pregledne razstave slikarja Berka. Razstava je nastala v sodelovanju Medobčinskega muzeja Kamnik, Gorenjskega muzeja Kranj in Loškega muzeja Škofja Loka.

Portreti alpinistov

Mojstrana – Danes, 25. novembra, ob 18. uri bo v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani odprtje likovne razstave Stevana Djukića - Stiva z naslovom Iz oči v oči z legendami. Predstavil bo portrete slovenskih alpinistov.

Helverjeva noč, drama, ki bo razsvetlila

V koprodukciji Prešernovega gledališča in ŠKUC gledališča Ljubljana si bomo v ponedeljek premierno ogledali krstno slovensko uprizoritev drame Ingmarja Villqista Helverjeva noč v režiji Alena Jelena.

Igor Kavčič

Kranj – Tretja letošnja premiera Prešernovega gledališča, ki bo uprizorjena na malem odru v Stolpu Škrlovec (zato v dveh terminih, 28. in 29. novembra), je peto sodelovanje z režiserjem Alenom Jelenom, ki tokrat prinaša dramo poljskega avtorja Jaroslawa Swierszcza (Ingmar Villquist je njegov umetniški psevdonim) Helverjeva noč. Gre za psihološko pretanjeno in aktualno dramsko zgodbo, ki prikazuje Nemčijo med razcvetom nacizma in se odvija v siromašni mestni četrti, v kateri je prav vse vzrok ali posledica nasilja. Helverjeva noč je drama o nenavadnem paru, umsko zaostalem mladeniču Helverju (igra ga Blaž Setnikar) in njegovi resignirani rejnici Karli (Darja Reichman), ki živita v majhnem prostoru, v mraku, revščini, osamljenosti, obkrožena s fanatičnim nacizmom, ki z ulic vdira tudi v njun dom. Ideologija zla z vso brutalnostjo vdre v intimni svet in zapleteni odnos med Helverjem in Karlo.

Z dramo v Prešernovem gledališču nadaljujejo trend uprizarjanja besedil, ki govorijo o preteklih časih, predvsem vzponu nacistične ideologije, katerega posledice očitno svet pozna premalo, da bi znal ustaviti podobne trende v zadnjih letih. »Želimo opozarjati na tisto, kar je v družbi najbolj pereče in boleče hkrati. Ena takih stvari je vznik neonacizma, ki je bil nedolgo tega v meglenih obrisih, danes pa se v različnih oblikah kaže po Evropi,« je povedala umetniška vodja gledališča Marinka Poštrak in dodala, da Helverjeva noč, ki se dogaja na tako imenovano kristalno noč, ko je novembra 1937 Hitler naročil pogrom nad Judi, zgodba, ki govori o nacistični miselnosti kot nekem virusu, ki se zažre v vse pore življenja. »Kot angažirani ustvarjalci s predstavo želimo poudariti, kakšna so čustva ljudi, ki so takrat trpeli, in ljudi, ki trpijo

V drami Helverjeva noč nastopa igralski duet Darja Reichman in Blaž Setnikar. / Foto: Nada Žgank

danes. Ne po lastni zaslugi,« razmišlja Alen Jelen, kot je povedala igralka Darja Reichman, pa je zgodba prevzela celotno ekipo sodelavcev pri predstavi in je v marsičem posegla tudi na njihovo intimno raven, k čemur je igralec Blaž Setnikar dodal, da so vsi iskali še tisto več, kar ne piše v besedilu.«

Na novinarski konferenci je spregovorila še scenografka Urša Loboda, ki je igralca umestila stanovanje, pravzaprav nekakšno pribežališče iz časa pred drugo svetovno vojno, prostor pa bo določala tudi zvočna podoba, ki jo je pripravila Darja Hlavka Godina. Med drugim bomo slišali tudi originalne posnetke iz tistega časa, govore, zvoke z ulice in podobno ... Kot je povedala lektorica Maja Cerar, bo jezik pogovorni. Ne arhaičen, ampak izrazito sodoben, kot je pravzaprav sodobna tudi drama. Ki nas bo spominjala na preteklost in opozarjala na tukaj in zdaj.

Plezal bo na vse ali nič

To pravi naš najboljši športni plezalec Domen Škofic, ki je pred finalom, ki bo ta konec tedna na plezalni steni Športne dvorane Zlato polje, vodilni v skupnem seštevku svetovnega pokala.

Vilma Stanovnik

Domen Škofic si ob koncu uspešne sezone želi dodati še zmago na domači tekmi. / Foto: Gorazd Kavčič

Kranj – Kranj bo jutri in v nedeljo že enaindvajsetič prizorišče sklepne tekme svetovnega pokala v športnem plezanju v težavnosti. Tekmovanje organizira Planinska zveza Slovenije pod okriljem Mednarodne zveze za športno plezanje (IFSC). »Prijavljenih je 121 tekmovalcev iz 23 držav, kar je še več kot lani. Na štartni listi je 53 deklet in 68 fantov,« je povedal vodja tekmovanja Tomo Česen in pojasnil, da se jutri ob 9. uri začnejo kvalifikacije moških, ob 14. uri sledijo kvalifikacije žensk, zvečer ob 20. uri bo polfinale. Nedelja je rezervirana za finale z začetkom ob 16.10.

»Računam na močno podporo gledalcev. V ženski konkurenci imamo že zmagovalko v skupnem vrstnem redu, našo Janjo Garnbret, imamo pa veliko priložnost, da prvič v zgodovini dobimo še domačega zmagovalca v skupnem seštevku pri moških,« je še povedal Česen.

Tako bo v moški konkurenci naš glavni adut Domen Škofic (ŠPO PD Radovljica). »Letos sem se res presenetil, čeprav sem že lani po končani sezoni rekel, da si želim naslednje leto zmagati večkrat in stati na odru skupnega seštevka, pa nisem popolnoma verjel, da mi bo to dejansko uspelo. Razen Pariza mi je uspelo zmagati na vseh zame najpomembnejših tekmah. Seveda si želim dodati tudi domačo zmago, ampak za to bom moral sestaviti res vrhunski nastop, plezati brez napak,« pravi Domen, ki se mu nasmiha tudi skupna zmaga SP 2016 v težavnosti. »Zmaga v skupnem seštevku je bila pred začetkom sezone nad mojimi pričakovanji, zdaj pa sem v super položaju, da mi to dejansko uspe. Uspelo pa mi bo le, če bom to popolnoma odmislil in plezal na vse ali nič,« še dodaja Domen Škofic.

Na finalni tekmi bo nastopila 19-članska slovenska ekipa, ob odličnih rezultatih naše reprezentance v tej sezoni pa se v Športni dvorani Zlato polje obeta pravi športnoplezalni spektakel. Letošnja novost je bogat spremljevalni program, ki vključuje ustvarjalne delavnice za otroke, mini olimpijado s Foksijem, ogled plezalnih filmov iz arhiva Festivala gorniškega filma ter zabaven izziv za navijače – tekmovanje močni prsti na plezalni trening deski.

Uspehi naj ne bodo breme

Danes se v finskem Kuusamu začenja nova sezona svetovnega pokala v smučarskih skokih, pred odhodom pa se je naša ekipa predstavila v prostorih generalnega pokrovitelja nordijskih disciplin, Gorenja.

Vilma Stanovnik

Naša moška skakalna ekipa je nasmejana odpotovala na prve tekme svetovnega pokala na Finsko. / Foto: Gorazd Kavčič

Kranj – »Vsem našim skakalcem in skakalkam bi pred novo sezono rad zaželel veliko uspehov. Vsi imamo še v glavah fantastične uspehe iz lanske sezone. Želim si le, da ti uspehi ne bi bili preveliko breme. Naj skačejo, kot znajo, sami pa vedo, da znajo skakati zelo dobro,« je na sprejemu poudaril član uprave in delavski direktor Gorenja ter podpredsednik Smučarske zveze Slovenije (SZS) Drago Bahun.

»S pomočjo sponzorjev in vodstva SZS smo zagotovili pogoje in opremo, da se bodo rezultati lahko vsaj približali ali bodo enaki, kot so bili v lanski sezoni, tako v moški kot tudi ženski ekipi. Od danes naprej so žarometi in bliskavice usmerjeni k tekmovalcem in tekmovalkam,« je dodal predsednik zbora in odbora za smučarske skoke in nordijsko kombinacijo, Ljubo Jasnič.

Žal v prihajajoči sezoni ne bomo mogli stiskati pesti za Roberta Kranjca, ki si je na treningu poškodoval koleno, ki so mu ga že operirali, in kot pravi sam, rehabilitacija poteka odlično. »Najbolj me je bilo strah, da bom, ko bom enkrat doma, sam in ne bom ničesar počel. A zdaj so me okupirali z vajami, tako da mi od šest do sedem ur na dan ne uide samo za rehabilitacijo. Fantom želim dober vstop v sezono in nadaljevanje. Redno jih bom spremljal,« je povedal Robi Kranjec.

Naša reprezentanca je že v Kuusamu, kjer barve Slovenije zastopajo: Nejc Dežman, Jurij Tepeš, Peter in Domen Prevc, Jaka Hvala in Anže Lanišek. »Glede pripravljenosti smo, v primerjavi s prejšnjimi leti, kot ekipa nekoliko boljši, a vemo, kakšne so prve tekme. Treba je biti miren,« je povedal glavni trener Goran Janus.

Čestitke za Manco

Po uspešnem nastopu na svetovnem prvenstvu v stoječem veslanju na deski oziroma supanju so Manci Notar pripravili prisrčen sprejem.

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Minulo nedeljo se je na Fidžiju končalo svetovno prvenstvo v stoječem veslanju na deski oziroma supanju, po kar 56 urah potovanja pa je z dvema medaljama domov pripotovala edina naša predstavnica na tekmovanju, dvajsetletna Škofjeločanka Manca Notar. Na prvenstvu jo je spremljal njen trener, oče Marko, oba pa so v sredo zvečer na Mestnem trgu v Škofji Loki pozdravili najzvestejši podporniki, prijatelji in navijači.

Kljub zastrupitvi s hrano, zaradi česar je Manca pred tekmovanjem izgubila nekaj moči, je v tehnični disciplini osvojila deveto mesto, nato pa je bila četrta na daljši, 18-kilometrski razdalji in osvojila bronasto medaljo v sprintu. Manca je imela na prireditvenem odru dve odličji, saj je bakreno medaljo dobila tudi za četrto mesto.

Manci in Marku je v imenu suparjev čestital Damjan Možina, v imenu domačega Zavoda za šport Škofja Loka direktor Igor Draksler, v imenu Gimnazije Škofja Loka, katere dijakinja je bila Manca, profesor Marko Špolad, na koncu pa se jima je na odru s čestitkami in šopkom pridružil še domači župan Miha Ješe. Manca se je razveselila tudi čestitk in objema bratrancev Martina in Matije ter seveda vseh, ki so ji čestitali pod odrom in jo presenetili tudi z najljubšo sladico, saher torto. Kot je povedala, jo zdaj čaka nekaj počitka in študij, po novem letu pa bo začela z načrti za nove izzive.

Manci in Marku Notarju so po uspešnem nastopu na Fidžiju pripravili presenečenje sredi Mestnega trga, kjer jima je čestital tudi domači župan Miha Ješe. / Foto: Andrej Tarfila

Jeseniški hokejisti izgubili v Italiji

Jesenice – Hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice so v Alpski ligi gostovali v Asiagu, kjer so jih domačini premagali s 3 : 2. Naslednji obračun v Alpski ligi jih čaka v sredo v Salzburgu, že v ponedeljek pa se bodo na Bledu v polfinalni tekmi polfinala pokala Slovenije pomerili s hokejisti HK MK Bled.

Mednarodni kegljaški turnir za slepe in slabovidne

Kranj – Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih bo jutri, v soboto, pripravilo 12. Mednarodni kegljaški turnir in 6. Memorial Borisa Žukeviča za slepe in slabovidne posameznike in ekipe v steznem kegljanju. Na kegljišču Kegljaškega kluba Triglav na Savski cesti se bo začel ob 8. uri zjutraj, ob 11.20 pa bo uradno odprtje tekmovanja.

Na Poden prihaja Jeruzalem Ormož

Škofja Loka – Jutri, v soboto, se bodo rokometaši ekipe Urbanscape Loka v domači dvorani na Podnu pomerili z moštvom Jeruzalem Ormož. Vedno atraktiven obračun v 1. slovenski rokometni ligi se bo začel ob 20. uri.

VABI NA OGLED ROKOMETNE TEKME 10. KROGA DRŽAVNEGA PRVENSTVA V 1. B DRL

RK CERKLJE : RK ČRNOMELJ

V soboto, 26. 11. 2016, ob 19.30
v Športni dvorani v Cerkljah

Rokometni klub Cerklje, Krvavška cesta 4, Cerklje

Celovške ulice vabijo na uživanje

Prestolnica avstrijske Koroške ima toliko znamenitosti, da je obiskovalec v zadregi, kaj izbrati. V novembru in decembru vlada v starem mestnem jedru Celovca še posebno prijetno vzdušje. Sprehodi po ulicah in nakupovanje so tako še večji užitek.

V primeru, da se boste v prazničnih tednih namenili v glavno mesto avstrijske Koroške, si vzemite čas. Seveda se sprehodite med stojnicami na trgih in mimo številnih vabljivih izložbenih oken.

Ne bo vam pa žal, če si ogledate še kakšno mestno znamenitost: čudovito deželno hišo, ki je bila zgrajena konec 15. stoletja in v kateri je znamenita Dvorana grbov s 665 grbi koroških deželnih stanov, deželnih glavarjev, vicedomov in deželnih upraviteljev.

Obiščite naprimer tudi Benediktinski trg/Benediktinerplatz s Kamnitim ribičem, ki je bil postavljen leta 1606 in od tedaj naprej spremlja vrvež na prijetni celovški tržnici. Knežji kamen pa je na ogled v preddverju Deželnega muzeja. Pa še mnogo drugega se najde, od starih znamenj, vzorno urejenih arkad in hodnikov do izjemno zanimivih razstav.

Sprehod po starem mestnem jedru Celovca pa pomeni hkrati tudi sprostitev. In to še zlasti v novembru in decembru. Vonj po kuhanem vinu in medenjakih, ki so na voljo na stojnicah, pa tudi iz stranskih ulic na Novi trg privabi številne obiskovalce.

Na Novem trgu bodo tudi najmlajši obiskovalci prišli na svoj račun. Drsališče in vrtiljak poskrbita, da tudi otrokom ne bo dolgčas. Odrasli pa imajo tako dovolj časa za uživanje ob najrazličnejših kulinaričnih dobrotah. Že precej časa pa je vse bolj opazno zelo razveseljivo dejstvo, da se za obisk starega mestnega jedra iz leta v leto odloči več družin iz celotne regije Alpe-Jadran. Tudi na Stolnem trgu in v sosednjih ulicah starega mestnega jedra je idealen prostor za nakup in seveda tudi za uživanje kulinaričnih dobrot.

Fotografije: iz lastnega arhiva in Tourismusregion Klagenfurt am Wörthersee/ Turistična regija Celovec ob Vrbskem jezeru

Celovec je tudi kraj srečevanja preteklosti in sedanjosti. Je mesto burne zgodovine, ki je bilo prvič omenjeno leta 1181. Bernhard Spanheimski mu je dal mestne pravice leta 1252, leta 1518 pa je postal glavno mesto Koroške. Skozi zgodovino so se znesle nad njim najrazličnejše nadloge od požarov, poplav in kuge do silovitega bombardiranja v drugi svetovni vojni. Po njej je postal Celovec mesto napredka s hitro razvijajočo se trgovino in z okolju prijazno industrijo, s turizmom zaradi bližine Vrbskega jezera, urejenim prometom ter skrbnim varovanjem naravnega okolja. V mestu z okrog devetdeset tisoč prebivalci, kar ga uvršča na šesto mesto med avstrijskimi mesti, in njegovi okolici je kar 23 gradov in veliko parkov. Stari trg/AlterPlatz, kjer sta še posebej znameniti staro baročno kužno znamenje in stara mestna hiša, in Novi trg/Neuer Platz, ki so ga zgradili pred nekdanjimi južnimi vrati in na njem postavili zmajev vodnjak (Lindwurmbrunnen) in kip cesarice Marije Terezije, sta osrednji točki mesta.

INFORMACIJE:
Tourismusregion Klagenfurt am Wörthersee
Turistična regija Celovec ob Vrbskem jezeru
Neuer Platz 5 • 9020 Klagenfurt/Celovec • Avstrija
+43 (0) 463/287-463 • info@visitklagenfurt.at • www.visitklagenfurt.at

CityArkaden Klagenfurt/Celovec – velika izbira vrhunske mode

Nakupovalni center CityArkaden Klagenfurt/Celovec je na področju mode vodilni na avstrijskem Koroškem. Ob 10-letnici obstoja so odprle svoja vrata tudi nove modne blagovnice, kot so Zara Men, Bershka, Hunkemöller in Hallhuber. Poleg tega so strankam v predbožičnem času na voljo tudi čisto posebne „nebeške“ servisne storitve.

Še nikoli se ni izlet v Celovec tako splačal. Nakupovalni center CityArkaden se predstavlja od 10-letnici v popolnoma novem videzu. Številne nove trgovine z vrhunskimi blagovnimi znamkami zagotavljajo še več izbire v najboljšem modnem centru na območju južne Avstrije. Poleg številnih odprtij trgovin pa bo goste pozdravila tudi najboljša kulinarična ponudba.

Nove blagovne znamke in lepo adventno vzdušje

S 115 trgovinami ima nakupovalni center CityArkaden daleč največjo ponudbo na Koroškem. Poleg mednarodno priznanih ponudnikov Peek&Cloppenburg, Zara, H&M, C&A, Tommy Hilfiger in Dressmann so gostom na voljo tudi modne trgovine Bershka, Zara Men in Hallhuber, ki so edine na Koroškem. Novi pa so tudi Hunkemöller Dessous, sehen!Wutscher in še povečana trgovina Intimissimi.

Izkoristite predbožični čas za izlet v Celovec. Uživajte v nakupovalnem centru CityArkaden, kjer vas čakajo lepa božična dekoracija in božične tržnice. Goste bodo razveselile tudi posebne „nebeške“ servisne storitve, kot npr. brezplačno zavijanje daril, nakupovalni asistent, najditelj avtomobila Carfinder in še veliko več.

Foto: Augustin

Nakupovalni center CityArkaden je odprt od ponedeljka do petka od 9. ure do 19.30 ob sobotah pa do 18. ure.

Dragi prijatelji in sosedje!

Nakupovalni center CityArkaden praznuje 10-letnico poslovanja, zato smo za obiskovalce pripravili še dodatno darilo – še več mednarodnih vrhunskih modnih blagovnih znamk in še bolj pestro gastronomsko ponudbo. Poleg tega so bile skoraj vse trgovine preurejene in so zdaj še lepše. Uživajte ob predbožičnem nakupu v najlepšem nakupovalnem centru v regiji Alpe-Jadran.
Veselimo se vašega obiska!

Ernst Hofbauer, menedžer centra CityArkaden Klagenfurt/Celovec

Foto: Zara men

Foto: Bershka

Beljak - mesto užitkov

Kopanje v prenovljenih toplicah, potepanje po mogočnih gorah v okolici Beljaka ali pa smučanje na smučiščih Osojščica in Tromeja. Beljaška regija je nedvomno zelo zanimiva. Tako rekoč na vsakem koraku je opazna kulturna pestrost regije Alpe–Jadran.

Beljak je brez dvoma zelo zanimivo mesto. Nastalo je pred dva tisoč leti ob reki Dravi. Pravijo, da je eno najbolj prijaznih in najlepše urejenih mest na avstrijskem Koroškem. Beljak je približno za polovico manjši od koroške prestolnice Celovec. Zelo zanimive so ozke, obokane ulice s trgovinami in gostilnami, ki vodijo na glavni trg. Ta je že vrsto let namenjen le pešcem in tako tudi mestno družabno središče.

Včasih so bile ulice starega mestnega jedra znane tudi po bogati trgovski ponudbi, z odprtjem večjih nakupovalnih centrov na obrobju mesta pa so mnoge mestne trgovine zaprle svoja vrata. Dlje časa je bilo videti, da se temu trendu nikakor ne da izogniti. Pred nekaj leti pa se je stanje spet izboljšalo. Središče Beljaka spet postaja vse bolj zanimivo tudi za trgovske ponudnike. Vse pestrejša pa je tudi gastronomska ponudba, v kateri je čutiti tudi bližino slovenske in italijanske meje. Da v beljaški regiji res znamo uživati življenje, se kaže tudi na področju kulinarike. Tako lahko na terasah gostiln ali pa v gorskih kočah ob čudovitem razgledu uživate v okusnih in za koroško kuhinjo značilnih dobrotah, v katerih se močno čuti vpliv regije Alpe–Jadran. Večina jedi je pripravljena iz svežih in lokalno pridelanih sestavin.

Čudovita narava v okolici Beljaka ponuja tudi sprostitev za telo in dušo. V zimskih mesecih je zelo priljubljeno smučanje na bližnjih smučiščih. Med najbolj obiskana spada Tromeja. Smučišče Tromeja poleg odličnih snežnih razmer nudi svojim obiskovalcem tudi devet žičnic, 17 kilometrov vrhunsko urejenih smučarskih prog različnih težavnostnih stopenj in smučarsko šolo. Na spodnji postaji žičnice je urejena otroška proga z vlečnico in trakom za začetnike. Na zgornji postaji pa je restavracija z veliko sončno teraso.

PRAZNUJTE Z NOVO PRODAJALNO LEINER

Beljak, Kärntner Str. 7

Leiner
Moj Leiner.

Praznujmo VSI!

več 1.000 OTVORITVENIH PONUDB

Vrednostni bon
za popust v znesku

10.-

2001160067

4010000010

Ne velja za reklamne in akcijske izdelke iz naših aktualnih prospektov.

ob nakupu nad **50.-**

velja do sob., 3. 12. 2016

Vrednostni bon
za popust v znesku

30.-

2001160068

4010000030

Ne velja za reklamne in akcijske izdelke iz naših aktualnih prospektov.

ob nakupu nad **150.-**

velja do sob., 3. 12. 2016

Na osebo in nakup velja samo en vrednostni bon. Znesek vrednostnega bona bo takoj odštet. Izplačilo v gotovini ni možno. Pred plačilom je treba vrednostni bon oddati prodajalcu oz. prodajalki na oddelku. Kasneje vrednostnega bona ni možno več unovčiti. Vrednostni bon ne velja za že naročene izdelke. Vrednostnega bona ni možno kombinirati z drugimi akcijami. Ne velja za reklamne in akcijske izdelke, nakup novih vrednostnih bonov, servisne storitve, električne aparate in opremo, knjige in živila. Ob unovčitvi vrednostnega bona ne moremo upoštevati nobenih dodatnih ugodnosti. Vse cene so v evrih. **Velja do sob., 3. 12. 2016. Velja samo v poslovalnici Leiner Villach/Beljak.**

Vrednostni bon
za popust v znesku

300.-

22273370

Ne velja za reklamne in akcijske izdelke iz naših aktualnih prospektov.

ob nakupu nad **2.000.-**

velja do sob., 3. 12. 2016

Vrednostni bon
za popust v znesku

1.000.-

22273396

Ne velja za reklamne in akcijske izdelke iz naših aktualnih prospektov.

ob nakupu nad **7.000.-**

velja do sob., 3. 12. 2016

Na osebo in nakup velja samo en vrednostni bon. Znesek vrednostnega bona bo takoj odštet. Izplačilo v gotovini ni možno. Pred plačilom je treba vrednostni bon oddati prodajalcu oz. prodajalki na oddelku. Kasneje vrednostnega bona ni možno več unovčiti. Ne velja za že naročene izdelke. Vrednostnega bona ni možno kombinirati z drugimi akcijami. Ne velja za reklamne in akcijske izdelke, nakup novih vrednostnih bonov, servisne storitve, električne aparate in opremo ter kuhinjske bloke. Ob unovčitvi vrednostnega bona ne moremo upoštevati nobenih dodatnih ugodnosti. Vse cene so v evrih. **Velja do sob., 3. 12. 2016. Velja samo v poslovalnici Leiner Villach/Beljak.**

Ankerl Ges.m.b.H. Eigenmasweg 2-6, 9711 Paternion, Austria

Nad lubadarja s pomočjo dronov

Na Vrhniki so pred kratkim predstavili sistem ocenjevanja razširjenosti lubadarja v gozdovih s pomočjo brezpilotnih letal (dronov).

Cveto Zaplotnik

Kranj – Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije je bilo letos do sredine oktobra za posek evidentiranih nekaj manj kot 1,9 milijona kubičnih metrov iglavcev, od tega 261 tisoč kubičnih metrov na območju blejske območne enote, 152 tisoč na območju kranjske enote in 479 tisoč kubikov na območju ljubljanske enote, ki pokriva tudi del občin s širšega gorenjskega območja. Lastniki gozdov so doslej pospravili 1,2 milijona kubičnih metrov letos odkritih lubadark, skupaj s posekom že lani ugotovljenega napadenega drevja pa nekaj manj kot 1,56 milijona kubičnih metrov.

Večino žarišč lubadarja odkrijejo gozdarji zavoda za gozdove, le manjši del lastniki gozdov, oboji, tako gozdarji kot lastniki, pa ugotavljajo razmnožitev lubadarja s pregledom sestojev. Ker za to porabijo veliko časa, so na Gozdarskem inštitutu Slovenije začeli triletni ciljni raziskovalni projekt Razvoj metod zaznavanja poškodb iglavcev zaradi smrekovih in jelovih podlubnikov v slovenskih gozdovih, v okviru katerega naj bi preverili uporabnost multispektralnih posnetkov gozdov za odkrivanje, spremljanje in prikazovanje žarišč podlubnikov. V prvih dneh novembra je bila na Vrhniki že predstavitev sistema za ugotavljanje razširjenosti podlubnikov v gozdovih s pomočjo brezpilotnih letal (dronov), ki jih je zagotovilo ministrstvo za obrambo. Predstavitve sta se udeležila tudi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan in ministrica za obrambo Andreja Katič. Minister Židan je ob tem povedal, da bodo v okviru projekta preverili, ali je na podlagi posnetkov kamer, ki so nameščene ne brezpilotnih letalnikih, možno odkriti napad lubadarja oziroma prizadetost dreves, še preden so njegove posledice vidne tudi navzven. Če se bo uporaba multispektralnih posnetkov izkazala za uspešno, bo to omogočalo hitrejši pregled večjih površin gozdov in zgodnje odkrivanje žarišč, s tem pa se bodo tudi izboljšale možnosti za pravočasni posek in izvedbo zatiralnih ukrepov.

Srebrno priznanje za Pustotnikov sir Kozovč

Cveto Zaplotnik

Gorenja vas – Kmetija Pustotnik iz Gorenje vasi je kot prva slovenska sirarna sodelovala s svojim izdelkom v španskem San Sebastianu na največjem sirarskem ocenjevanju na svetu. 250-članska komisija je ocenila približno tri tisoč vzorcev sira, ki so jih na ocenjevanje dali sirarji iz več kot tridesetih držav. Siri, razdeljeni v več kategorij, so prejeli bronasto, srebrno, zlato in super zlato odličje, na podlagi točkovanja pa so organizatorji na koncu razglasili še absolutnega zmagovalca. Kmetija Pustotnik je v kategoriji sirov iz mešanega mleka prejela srebrno priznanje za sir Kozovč, ki je izdelan iz mešanice kozjega in ovčjega mleka. »Da je priznanje prejel prav ta sir, je za nas še posebej pomembno, saj smo zadnje desetletje z veliko željo in vnemo spodbujali ponovni razvoj reje drobnice,« pravijo pri Pustotniku in dodajajo, da se Poljanska dolina danes že lahko pohvali s številnimi kozjerejskimi in ovčerejskimi kmetijami, na katerih molzejo kakovostno mleko, ki je najpomembnejša osnova za dober sir.

Izbrali inovativnega mladega kmeta

Kranj – Predsednik republike Borut Pahor je prejšnji petek v predsedniški palači gostil prireditev, na kateri sta Zveza slovenske podeželske mladine in Kmetijsko gozdarska zbornica za inovativnega mladega kmeta 2016 razglasili Tonija Kukenbergerja z Gorenjih Ponikev pri Trebnjem, ki je razvil prevozno molzišče za molžo krav na pašniku. Med šestimi kandidati za inovativnega mladega kmeta je bil tudi Anže Legat, ki je na sadjarski kmetiji v Hrašah pri Lescah skupaj s prijateljem izdelal pometalnik vej in listja in razvil pasterizator na drva.

Priznanja skrbnim lastnikom

Z Gorenjskega so priznanja za najbolj skrbnega lastnika gozda prejeli Urška Odar z Lepenc v Bohinju, Franc Kavčič iz Podlonka v občini Železniki in Andrej Kršinar iz Topola pri Medvodah.

Cveto Zaplotnik

Urška Odar

Franc Kavčič

Andrej Kršinar

Mojstrana – Zavod za gozdove Slovenije vsako leto podeli priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov, iz vsake območne enote enemu. Letošnji izbor je bil že osemnajsti po vrsti, sklepno dejanje pa je bilo v sredo v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani, kjer je priznanja prejelo štirinajst lastnikov gozdov. Kot so ob tem poudarili v zavodu, je za prejemnike priznanj značilno, da so tesno povezani z gozdom, zagotavljajo strokovno izvedbo del v gozdu, spoštujejo večnamensko vlogo gozdov, si prizadevajo za varno delo v gozdu, skrbijo za ustrezno varnostno opremo pri delu in se nenehno izobražujejo.

Vse več varstvenih del

V blejski območni enoti zavoda so za najbolj skrbnega lastnika gozda izbrali Urško Odar z Lepenc. Urška je lastnica kmetije, na kateri obdelujejo 3,5 hektarja lastnih in 4 hektarje najetih kmetijskih zemljišč in gospodarijo z devetimi hektarji gozda. Redijo šest goved, živino poleti pasejo na Bitenjski in Ribčevi planini na Jelovici. Gozdna posest je razdeljena na dva dela, en del leži na levem bregu Save med Logom in Nomenjem, drugi del pa na desnem bregu Save na Ročevnici. Pri delu na kmetiji, predvsem pa v gozdu, ji pomagata mož in sin. Vsa dela v gozdu opravijo sami, za to so dobro opremljeni, pri tem pa se jim je zaradi čezmerne razmnožitve lubadarja močno povečal obseg varstvenih del. Urška je v Agrarni skupnosti Nomenj, Log, Lepence, Bitnje tudi gospodarica za Ribčevo in Bitenjsko planino, kjer med drugim skrbi za pravočasno izvedbo varstvenih del v gozdu.

Državni sekretar Marjan Podgoršek je spomnil na sprejetje sprememb zakona o gozdovih, s katerimi so lastnike gozdov razbremenili birokratskih obveznosti pri prevozu lesa in zagotovili učinkovitejše varstvo gozdov.

Posledice žledoloma so zelo hitro pospravili

V kranjski območni enoti zavoda so za najbolj skrbnega lastnika gozda izbrali Franca Kavčiča iz Podlonka v občini Železniki, ki intenzivno gospodari s 44 hektarjev veliko gozdno posestjo v revirju Dražgoše. Kot so gozdarji zapisali v obrazložitev k priznanju, v gozdovih zagotavlja kakovostno sečnjo in spravilo lesa, redno izvaja sanitarno sečnjo, dobro neguje sestoje, vzorno skrbi za gozdni cesti Tobakarjeva grapa in Dašnica–Hribi in namenja posebno skrb gradnji in vzdrževanju gozdnih vlak. Na kmetiji so se dobro opremili za varno delo v gozdu, pred kratkim so kupili tudi bager za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic. Drevje, ki ga je poškodoval predlanski žledolom, so zelo hitro pospravili, pozorni so tudi na lubadarja. Če opazijo, da se je kje preveč razmnožil, o tem obvestijo revirnega gozdarja.

Vsaka zima pusti posledice

Na ljubljanskem gozdnogospodarskem območju je po izboru zavoda za gozdove priznanje »naj« lastnik gozda prejel Andrej Kršinar mlajši iz Topola pri Medvodah. Kršinarjeva kmetija obsega deset hektarjev kmetijskih zemljišč in pwtintrideset hektarjev gozdov, v katerih skoraj vsaka zima zaradi reliefa in lege posesti pusti nekaj posledic. Moker sneg ni redkost, prav tako je sestoje večkrat prizadel žledolom, najbolj v letih 1970, 1994 in 2014. Vsakič so morali pospraviti čez tisoč kubičnih metrov polomljenega drevja, ob tem pa so upognjenim drevesom letvenjakom dokaj uspešno pomagali tudi s privezovanjem. Kot ugotavljajo gozdarji, ima Andrej dober pregled nad dogajanjem v gozdu, tako da običajno sam odkrije sveža žarišča lubadarja in jih tudi pravočasno sanira. Zadnja leta je sodeloval tudi na licitaciji najvrednejših sortimentov in jih tudi dokaj dobro prodal. Velik poudarek daje negi gozdov, pri tem pa se ne ozira na možne subvencije, ki jih ponuja država. Po vsaki sečnji in neurju poskrbi tudi za vlake.

Razdrobljenost ovira gospodarjenje

»Za dobro kondicijo slovenskih gozdov so ob podpori gozdarske stroke najbolj zaslužni lastniki gozdov, razdrobljena zasebna gozdna posest pa je pogosto ovira za še učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi,« je na slovesnosti ob podelitvi priznanj dejal Marjan Podgoršek, državni sekretar za gozdarstvo, in dodal, da ob pretirani razmnožitvi lubadarja žal vsi lastniki ne ukrepajo pravočasno. »Lastnikom, ki imajo odnos do gozda, bi morali omogočiti povečanje gozdne posesti,« je dejal Damjan Oražem, direktor Zavoda za gozdove Slovenije, in se zavzel za večjo prizadevnost lastnikov gozdov pri izvedbi negovalnih del. »Urejenost gozda je pomembna tudi za turizem,« je ugotavljal kranjskogorski župan Janez Hrovat in poudaril, da goloseki, ki nastajajo kot posledica čezmerne razmnožitve lubadarja, predstavljajo grožnjo v okolju.

Določili za kmetijstvo pomembna območja

Cveto Zaplotnik

Kranj – Vlada je sprejela uredbo, s katero je določila za kmetijstvo in za pridelavo hrane strateško pomembna območja v Sloveniji. Razdelila jih je na štiri območja: na izjemno pomembna, zelo pomembna, pomembna in ostala območja, v okviru vsakega od teh območij pa je določila še več tipov območij. Izjemno pomembna območja je razdelila na velike ravninske komplekse A, B in C ter širše izravnave, pri tem pa je v ravninske komplekse A uvrstila tudi Sorško polje, Kanjsko-Šenčursko polje in Bistriško ravnino, med širše izravnave pa Brezjansko polje in rečne terase Save. Zelo pomembna območja sestavljajo ožje izravnave, izmenjave ožjih izravnav in zaplat ter večje zaplate, med ožje izravnave sodijo tudi doline Save Bohinjke in Save Dolinke, Poljanske in Selške Sore ter srednje Save. Pomembna območja so razdelili na manjše zaplate in posebna območja, pri tem so med manjše zaplate uvrstili tudi Škofjeloško hribovje. Ostala za kmetijstvo pomembna območja sestavljajo gozd in območja nad gozdno mejo (vključno z alpskim svetom) ter urbana območja.

Strateško pomembna območja predstavljajo osnovo za opredelitev trajno varovanih kmetijskih zemljišč, ki jih bodo občine določile v svojih prostorskih načrtih. Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ocenjujejo, da bi v Sloveniji trajno zavarovali okoli 350 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč, pri tem pa bi večino predstavljala zemljišča na območjih, ki so za kmetijstvo in za pridelavo hrane izjemno in zelo pomembna.

Na forumu podelili tudi certifikata

Gorenjske elektrarne in Biotehniški center Naklo sta med prvimi prejemniki certifikatov ISO 500001 za upravljanje z energijo in za družbeno odgovorno podjetje.

Simon Šubic

Strahinj – Na letošnjem, že 4. forumu o obnovljivih virih in učinkoviti rabi energije, ki sta ga v torek v Biotehniškem centru Naklo organizirali družbi Elektro Gorenjska in Gorenjske elektrarne, so podelili tudi nova certifikata. Gorenjske elektrarne so tako kot prvo podjetje v elektroenergetskem sistemu Slovenije prejele certifikat ISO 50001 za upravljanje z energijo, Biotehniški center Naklo pa je med prvimi petimi organizacijami v Sloveniji in prva na Gorenjskem, ki je prejela certifikat za družbeno odgovorno delo na področju upravljanj in okolja.

Po besedah Igorja Likarja, direktorja SIQ – Slovenskega instituta za kakovost in meroslovje standard ISO 50001 za upravljanje z energijo organizaciji pomaga, da s sistematičnim upravljanjem energije zmanjša stroške za energijo in emisije toplogrednih plinov. »Certifikat je v poslovnem svetu tudi zagotovilo, da organizacija obvladuje in tudi nenehno izboljšuje svoje poslovanje na področju upravljanja z energijo energije,« je poudaril. Med bistvenimi ugotovitvami presojevalcev je med drugim izpostavil dovzetnost vodstva Gorenjskih elektrarn za ozaveščanje vseh zainteresiranih strani za učinkovito rabo energije, vrsto inovativnih projektov in lasten razvoj orodij za upravljanje z rabo energije ter aktivno sodelovanje zaposlenih na področju rabe energije. »Energija je vsekakor temelj poslovanja našega podjetja. Ponosen sem, da smo prvo elektroenergetsko podjetje s tem certifikatom in tudi sicer eno prvih v Sloveniji,« pa je ob prevzemu certifikata dejal direktor Gorenjskih elektrarn Aleš Ažman in se ob tej priložnosti zahvalil vsem zaposlenim za njihov prispevek k uspešni postavitvi sistema za upravljanja z energijo, še posebej pa gonilno silo projekta Draga Paplerja.

Letošnji forum o obnovljivih virih in učinkoviti rabi energije so izkoristili tudi za podelitev certifikatov. / Foto: Tina Dokl

Namen certifikata Družbeno odgovorno podjetje, ki ga je Biotehniški center Naklo prejel kot prvo podjetje ali organizacija na Gorenjskem, pa je, da podjetje začne družbeno odgovornost vpeljevati v svoje poslovanje celostno – tako z vidika okolja, zaposlenih in upravljanja, je razložil Aleš Kranjc Kušlan iz Inštituta Ekvilib, ki med drugim podeljuje tudi certifikat Družini prijazno podjetje, ki sta ga tako Gorenjske elektrarne kot Biotehniški center že pridobila. »Kar nas še posebej veseli, je, da gre za prvo oziroma edino izobraževalno organizacijo oziroma javno ustanovo, ki je prejela naš certifikat. To dokazuje, da je družbena odgovornost pomembna za vse organizacije, ne glede na velikost in status,« je pristavil. »Ta certifikat je logično nadaljevanje certifikatov, ki smo jih že pridobili. Pomembno se nam namreč zdi, da kot izobraževalna ustanova, v kateri se giblje okoli tisoč mladih, pomembno vplivamo na njihovo razmišljanje in delovanje. Prav ti mladi bodo namreč v prihodnosti definirali naše življenje in pomembno vplivali na mnoge politike. Za področje presoje smo izbrali tudi okolje, saj je biotehnika pomembna za okolje, ki ga moramo našim zanamcem pustiti vsaj takega, kot ga imamo mi, če ne celo boljšega,« je dejal direktor Biotehniškega centra Naklo Marijan Pogačnik, ki je zasluge za pridobitev certifikata pripisal vsem 129 zaposlenim, med katerimi je kot gonilno silo izpostavil Tatjano Geč.

Na letošnjem forumu so se sicer poleg učinkovitemu upravljanju z energijo in obnovljivim virom energije podrobneje posvetili tudi upravljanju z energijo v javnih stavbah, udeleženci pa so si ogledali še delovanje energetsko nadzornega informacijskega sistema upravljanja z energijo GE-Kenergija, ki so ga Gorenjske elektrarne namestile tudi v Biotehniškem centru v Strahinju.

Največji izziv digitalizacija

Na Bledu se je v sredo pod naslovom Papir, vedno vznemirljiva zgodba odvijal jubilejni, 20. Dan papirništva, ki se ga je udeležilo 280 strokovnjakov iz petnajstih držav.

Mateja Rant

Bled – Ob oziranju v preteklost na ključne dogodke, ki so zaznamovali minuli dve desetletji v papirni in papirno-predelovalni industriji, so pozornost posvetili tudi ključnim izzivom, pred katerimi se je znašla ta panoga. Trende na področju papirne industrije spreminja predvsem digitalizacija.

Na srečanju se je tokrat zbralo 280 udeležencev iz petnajstih držav. Kot so ugotavljali, je papir iznajdba, ki je preživela veliko stoletij in se razvija še naprej, saj vstopa v nove tržne segmente, povsem drugačne od prvotnih, ko je bil namenjen le zapisovanju. »Z digitalizacijo papir izgublja tradicionalno vlogo, zato mu bo treba v prihodnje dati novo dimenzijo, novo materialnost,« je uvodoma poudaril predsednik DITP Marko Jagodič. Na to je opozoril tudi generalni direktor Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) Samo Hribar Milič. »Digitalno gospodarstvo postaja evropska strategija. Po nekaterih napovedih bo v nekaj letih osemdeset odstotkov delovnih mest potrebovalo digitalne kompetence,« je poudaril in dodal, da bomo v prihodnosti prešli na brezpapirno poslovanje, kar pomeni manjše povpraševanje po nekaterih izdelkih papirne industrije.

V papirni industriji se zavedajo, kaj jih čaka, in se na to tudi že pripravljajo. »Prihodnost vidimo v znanju in inovacijah,« je poudaril predsednik upravnega odbora Združenja papirne in papirnopredelovalne industrije pri GZS Tadej Gosak. Na izzive, ki jih prinaša digitalizacija, bo po njegovem treba odgovoriti z novimi poslovnimi modeli. »Prihodnost ne bo prišla čez dvajset let. To se dogaja in bo v naše življenje vstopila čez tri do pet let,« je opozoril in dodal, da bodo morali biti takrat pripravljeni tako pri izdelkih kot kadrih in tehnologiji. Pri tem je opozoril zlasti na slabost našega izobraževalnega sistema, ki ne zagotavlja izobraženih kadrov za njihovo industrijo. »Če želimo našo energetsko intenzivno panogo prilagoditi visokim okoljskim ciljem Evropske unije in izzivom digitalizacije, bo potreben bistven napredek pri izobraževanju strokovnjakov za to področje.« Ta čas so v Sloveniji za vse izobraževanje odgovorni v podjetjih in ga tudi sami financirajo, je opozoril Gosak.

Foto: Gorazd Kavčič

Na letošnjih dnevih slovenskega papirništva se je zbralo 280 udeležencev. Srečanja se je udeležil tudi direktor Količevo kartona Branko Rožič (na fotografiji v ozadju).

Kljub temu pa se v tej panogi, ki zaposluje več kot štiri tisoč ljudi, lahko pohvalijo z uspešnim poslovanjem. »Letos smo imeli petodstotno rast, kar je več od povprečja v državi,« je pojasnil Gosak in dodal, da osemdeset odstotkov proizvodnje izvozijo. Čeprav na nekaterih segmentih opažajo upad povpraševanja, pa na področju embalaže raste. Take rezultate po Gosakovih besedah dosegajo z naložbami, ki so vse bolj vezane na lastne vire, vse manj pa je zadolževanja. Še vedno pa so energetsko ena bolj intenzivnih panog, zato bodo v prihodnjih letih potrebna še ogromna vlaganja, če bodo želeli slediti ciljem pri zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov. Papirničarji se zato zavedajo, da potrebujejo nova znanja in nove investicije, s strani zakonodajalcev pa pričakujejo spodbudno konkurenčno okolje.

Pozitivni učinki davčnih blagajn

Kranj – V finančni upravi po devetih mesecih učinke davčnih blagajn ocenjujejo na 54,7 milijona evrov. Pozitivni učinki se kažejo v povečanju prijavljenega prometa, ki izhaja iz dobav blaga in storitev, v povečanju vplačil davka na dodano vrednost (DDV) in večjem številu prijav fizičnih oseb v zavarovanje za socialno varnost.

VABILO K ODDAJI PONUDB ZA NAKUP NEPREMIČNIN – STANOVANJ

Družba ELAN, d.o.o., vabi zainteresirane kupce k nakupu štirih stanovanj (skupaj ali posamezno) v Radovljici in Lescah. Predmet prodaje so:

1. Cankarjeva 18, Radovljica, dvosobno, 4. nad.
ID znak: 2156-604-29, el. št. 2016-18-40-42163
Kvadratura GURS: bruto 45m²,80/neto 38,70m²

2. Cankarjeva 27, Radovljica, trisobno, 4. nad.
ID znak: v postopku etaž., el. št. 2016-18-40-42198
Kvadratura GURS: bruto 74,40m²/neto 62,40m²

3. Gradnikova 93, Radovljica, trisobno, 3. nad.
ID znak: 2156-86-112, el. št. 2016-18-330-35748
Kvadratura GURS: bruto 64,60/neto 54,30

4. Dežmanova 4, Lesce, dvosobno, 3. nad.
ID znak: 2155-881-64, el. št. 2016-18-40-42164
Kvadratura GURS: bruto 61,20/neto 54,80

Vsa stanovanja so zasedena z najemniki in bremen prosta. Pogodba bo sklenjena po načelu videno-kupljeno, davek na promet nepremičnin plača kupec.

Nadaljnje informacije o nepremičninah ter postopku prodaje so na voljo v pravni službi družbe ELAN, d.o.o., kontaktna oseba Katarina Lavrin Marenče:

tel.: **030 464 373**, e-naslov: **katarina.lavrin@elan.si.**

ELAN, PROIZVODNJA ŠPORTNIH IZDELKOV, D.O.O., BEGUNJE NAGORENJSKEM 1, BEGUNJE NA GORENJSKEM

elan

Tudi policisti v boj proti nasilju nad ženskami

Simon Šubic

Kranj – Današnjemu mednarodnemu dnevu boja proti nasilju nad ženskami in v družini se z aktivnostmi po vsej državi pridružujejo tudi slovenski policisti. Njihov cilj je ozaveščanje in informiranje javnosti o tej problematiki. Aktivnosti bodo potekale tudi v Kranju.

Na Policijski upravi Kranj so pojasnili, da bodo njihovi policisti in kriminalisti danes od 10. ure naprej občane o problematiki družinskega nasilja informirali in jim svetovali v nakupovalnem centru Qlandia v Kranju. Aktivnosti bodo ponovili tudi v ponedeljek in torek, predvidoma med 11. in 15. uro. Delili bodo preventivno gradivo, občanom svetovali o pomenu prijave nasilja nad ženskami in jih na splošno informirali o problematiki nasilja v družini pa tudi o zakonodaji in pooblastilih policije na tem področju, možnostih pomoči žrtvam nasilja itd. Zanimale jih bodo tudi povratne informacije in pripombe občanov, zlasti o tem, kako bi bila lahko policija učinkovitejša pri odkrivanju in preprečevanju nasilja nad ženskami.

Bančnika obsojena zaradi zlorabe

Simon Šubic

Ljubljana – Nekdanja vodilna v likvidirani Factor banki Dušan Valenčič in Boris Pesjak sta bila pred kratkim na ljubljanskem sodišču zaradi zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti v sostorilstvu obsojena na leto in tri mesece zaporne kazni, Pesjaku, sicer Gorenjcu, pa je sodišče izreklo tudi dodatno stransko denarna kazen v višini 9231 evrov. Gre za prvo obsodilno sodbo, povezano s t. i. bančno kriminaliteto v Sloveniji, ki pa še ni pravnomočna.

Sodišče je Valenčiča in Pesjaka spoznalo za kriva, da sta leta 2012 na škodo Factor banke Blažu Pesjaku – sinu Borisa Pesjaka in zdajšnjemu predsedniku uprave Merkurja – in družbi Daj Invest Limited s Cipra, katere družbenika sta bila Boris in njegova hči Anja Pesjak, naklepno pridobila protipravno premoženjsko korist v višini 100.000 evrov, je poročala Slovenska tiskovna agencija.

Pijana za volanom

Kranj, Domžale – Kranjski policisti so v torek popoldne po pobegu s kraja nesreče obravnavali voznika avtomobila, ki je na Mlaki pri Kranju trčil z avtobusom. Vozilo in voznika so izsledili slabo uro po nesreči, v kateri je sicer nastala le manjša gmotna škoda. Zaradi suma, da je vozil pod vplivom alkohola, so policisti odredili strokovni pregled telesnih tekočin. Brez dvoma, da je vozil pijan, pa so domžalski policisti, ki so v sredo dopoldne zaradi nevarne vožnje oziroma vijuganja po celotnem vozišču ustavili voznika volva. Med vožnjo na cesti od Vira proti Domžalam ni samo vijugal po cesti, ampak je celo večkrat zapeljal na pločnik in kolesarsko stezo. Alkotest je razkril, da ga je imel kar precej pod kapo – 1,17 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka, zato so mu odvzeli vozniško dovoljenje.

Hitro našli lastnika izgubljenega psička

Bled – Blejska policista sta v ponedeljek ponoči med kontrolo prometa naletela na premraženega psa in ga odpeljala na policijsko postajo, s pomočjo družbenih omrežij pa že naslednji dan našla tudi njegovega lastnika, ki je še isti dan kužka tudi prevzel. »Nočno potepanje psa, ki je v preteklosti že preživel nesrečo, v kateri je izgubil eno nogo, se je končalo srečno, na ustrezno varstvo živali pa so policisti skrbnike vseeno prijazno opozorili,« so sporočili s Policijske uprave Kranj.

Metali so petarde

Medvode – Medvoški policisti so pred dnevi obravnavali štiri mladoletnike, ki so po Medvodah metali petarde. Pri tem so enemu zasegli 93 kosov petard oz. piratk, zoper mladoletnika pa bodo vložili tudi obdolžilni predlog na pristojno sodišče.

Rekordna odškodnina za sodne zamude

1. stran

Podjetnik Janez Janša (levo) in njegov odvetnik Miha Širca / Foto: Simon Šubic (arhiv)

In s tožbo je tudi uspel, saj mu je morala država oziroma v njenem imenu državno pravobranilstvo na podlagi sklepov vrhovnega in ustavnega sodišča junija letos plačati približno 3,5 milijona evrov odškodnine za sojenje v nerazumnem roku. Čeprav je bila zadeva opredeljena za nujno, leta 1998 pa tudi za prednostno, okrajno sodišče v Kranju v prvih petih letih in pol v več kot sto zadevah naroka za glavno obravnavo sploh ni razpisalo, kot je v zadnji sodbi med drugim ugotovilo vrhovno sodišče. Ustavno sodišče pa je prav tako letos potrdilo, da je bila Janši kršena pravica po 23. členu ustave, po katerem ima vsak pravico, da sodišče o njegovi zadevi odloča brez nepotrebnega odlašanja.

Z vprašanji smo se obrnili tudi na urada predsednic okrajnega in okrožnega sodišča v Kranju, vendar odgovorov še nismo prejeli, predsednica okrajnega sodišča Mateja Jereb pa je za časnik Dnevnik sporočila, da trditve, da kranjsko sodišče pet let v nobeni od 115 zadev, ki so se nanašale na izpraznitev prostorov v samskem domu, ni razpisalo obravnave, ne držijo.

Janez Janša je leta 1996 na kranjskem okrajnem sodišču sprožil postopke za izselitev stanovalcev iz nekdanjega samskega doma v Stražišču, ki so se pravnomočno končali šele leta 2003, zato je državo tožil zaradi prepočasnega dela sodišč.

Spomnimo: Na okrajnem sodišču v Kranju je potekala tudi pravda, v kateri je podjetnik Janša oziroma njegovo podjetje Infohip od približno devetdesetih stanovalcev v samskem domu zahteval plačilo uporabnine za čas bivanja v sedaj praznem in propadajočem objektu. Kot smo poročali pred štirimi leti, je na sodišču Janšev odvetnik Miha Širca navedel, da bi Infohip po izračunih sodnega izvedenca Dejana Žlajpaha z oddajo prostorov v samskem domu med letoma 1996 in 2007 lahko iztržil okoli 905 tisoč evrov, približno toliksen pa je bil tudi skupni tožbeni zahtevek. Sodišče je z vmesno sodbo najprej ugotovilo, da je Infohip res upravičen do odškodnine. Po prvih izračunih bi morali nekdanji stanovalci v samskem domu Janši plačati od šest do celo 35 tisoč evrov, vendar pa je sodnica Mateja Jereb na koncu določila nižje zneske. Pri tem je izhajala iz dopolnjenega izvedenskega mnenja, po katerem se je višina izračunane škode, ki naj bi jo utrpel Infohip, precej znižala. Koliko denarja je na koncu od stanovalcev prejel Janša, se ne ve, saj se je z večino še pred izdajo končne sodbe poravnal.

Nekdanji samski dom Tekstilindusa je Janša vmes prodal, objekt pa je do danes že povsem propadel, kar zelo moti tudi Krajevno skupnost Stražišče, ki je zato po naših podatkih že poiskala potencialnega vlagatelja, ki bi bil pripravljen objekt odkupiti in ga vsaj delno nameniti za institucionalno varstvo starejših občanov in varovana stanovanja.

V nesreči umrl vsestranski športnik

1. stran

»Redno se je udeleževal večine BAM.Bijevih aktivnosti, tekmovalno pa je bil zelo uspešen v pokalu Slovenije in na državnih prvenstvih. Lansko leto je prejel tudi priznanje Kolesarske zveze Slovenije za doprinos h kolesarskemu športu in za dolgoletno aktivnost. Slovenski športni javnosti je bil znan tudi kot petkratni zmagovalec triatlona jeklenih. Vsestranski športnik je bil rad v dobri družbi oziroma je sam znal poskrbeti, da je bilo dobro v družbi z njim,« so zapisali.

Policija je sporočila, da se je nesreča zgodila v sredo okoli 17. ure, ko je v križišču na regionalni cesti Gorenja vas–Trebija v Hotavljah prišlo do trčenja med 27-letnim voznikom osebnega vozila in 69-letnim kolesarjem. »Kolesar je na kraju nesreče umrl, cesta je bila zaprta skoraj šest ur, posamezne okoliščine in dejstva o krivdi za nesrečo pa gorenjski prometni policisti še ugotavljajo,« je včeraj pojasnil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

Tragična nesreča se je zgodila v sredo okoli 17. ure v Hotavljah.

Lojze Oblak je bil navdušen kolesar, usoda je hotela, da se je med kolesarjenjem tudi tragično ponesrečil. / Foto: Alenka Brun

Slovenski zdravniki so operirali v Gambiji

V ekipi so bili kar trije gorenjski zdravniki in ena študentka tretjega letnika medicine: anesteziologinji Urška Bricelj iz Podkorena in Eva Pogačar iz Studenčic, kirurg Tomaž Benedik iz Podljubelja in njegova hči Selena, študentka tretjega letnika medicine, ki je asistirala očetu.

Marjana Ahačič

Sredi oktobra se je skupina slovenskih zdravnikov odpravila v Gambijo, da bi v okviru dobrodelne organizacije Hernia International, ki ima sedež v Veliki Britaniji, s svojim znanjem pomagala tamkajšnjim pacientom. V ekipi so bili kar trije gorenjski zdravniki in ena študentka tretjega letnika medicine: anesteziologinji Urška Bricelj iz Podkorena in Eva Pogačar iz Studenčic, kirurg Tomaž Benedik iz Podljubelja in njegova hči Selena, študentka tretjega letnika medicine, ki je asistirala očetu. Z njimi je bil še Luka Kovač, specializant ginekologije iz Ljubljane, ki ima veliko izkušenj z delom v Afriki, ekipo pa je vodil dolgoletni prostovoljec organizacije Hernia International, kirurg Jurij Gorjanc, sicer tudi zdravnik letalec, gorski reševalec, alpinist in član mnogih alpinističnih odprav. Med drugim je bil tudi član himalajske odprave Dava Karničarja, ko je ta smučal z vrha Everesta.

V Afriki so v petih dneh opravili 63 operacij kile. »Gre za relativno lahek poseg, za katerega človek ne potrebuje veliko opreme, a z njim veliko doseže,« je nekaj dni po prihodu iz Gambije povedal Gorjanc. Pojasnil je, da kila predstavlja v Afriki enega večjih kirurških problemov. Številni Afričani se soočajo s prirojenimi kilami, ki jih nihče ne operira. Da bi jim pomagali, so se v Gambijo, v manjše mesto Farafenni, 150 kilometrov više od delte reke Gambija v Zahodni Afkriki.

V Afriki so v petih dneh opravili skupaj 63 operacij kile.

Operirali so dobesedno od jutra do večera. Ženske, moške, vsak dan tudi po nekaj otrok. »Lepo je bilo. Ne le da smo naredili več kot šestdeset operacij, naredili smo jih z ljubeznijo in ljudje so to čutili,« je bil ob prihodu domov zadovoljen doktor Gorjanc.

Kljub ne prav idealnim temperaturam in delavniku, ki se je začel kmalu po osmi zjutraj in trajal vse do osmih zvečer, včasih tudi dlje, utrujenosti niso čutili, pravi. »V mestu s 30 tisoč prebivalci je bolnišnico leta 1990 zgradila vojska. Zidovi so kar dobro narejeni, opreme in osebja pa ni toliko, kot bi ga potrebovali. Večina njihovih domačih zdravnikov po študiju ostane v glavnem mestu, kjer so pogoji za delo boljši, tudi zato ekipe, ki v Afriko prihajamo v okviru humanitarne organizacije Hernia International, vedno odhajamo na pomoč v odročnejše kraje. Tamkajšnji ljudje nas vedno z veseljem in hvaležnostjo sprejmejo in naredijo prav vse, da nam čim bolj olajšajo delo. Tokrat nas je na letališču pričakal sam gambijski minister za zdravje!«

Seveda brez zapletov ni šlo, se nasmehne Gorjanc, letalo je namreč v gambijskem glavnem mestu Banjul pristalo brez večine opreme, ki so si jo slovenski zdravniki za operacije pripravili doma. »Znajti smo se morali in prvih nekaj pač dni delati s tistim, kar smo s seboj prinesli v osebni prtljagi. Potrebne je bilo le malo improvizacije, pa je šlo,« je povedal. »Temperature so bile kar visoke, okoli 40 stopinj Celzija, a so bile operacijske sobe k sreči klimatizirane, tako da je šlo. Tudi pri bolnikih ni bilo nobenih komplikacij, česar smo bili vsi zares zelo veseli. Veste, operacije so za nas, čeprav je to delo, ki ga opravljamo vsak dan, vendarle stres. A na koncu vendarle lahko rečem v imenu vseh članov naše odprave, da smo se imeli lepo.

Kljub delavniku, ki je trajal dvanajst ur in več, so navezali pristne vezi z domačini.

Stanovali so v tipičnem afriškem hotelu, še pove z nasmehom, kuhala pa jim je gospa, ki so jo za to delo najeli v bolnici. V hotel jim je prinašala večerje, zajtrk in kosilo pa kar na delovno mesto, v bolnišnico. Stiki, ki so jih navezali z domačini, so bili pristni in topli, drugačnosti kulture navkljub. »Veste,« pove Gorjanc, »največje odkritje takšnih odprav je prav gotovo spoznanje, da smo si v stiski vsi ljudje enaki. Ne samo anatomsko. In to je dober občutek.«

Zdravniki so za odpravo v Gambijo potrebovali nekaj manj kot dva tedna. Gorjanc je zadovoljen, da so prav vsem bolnišnice oziroma ustanove, v katerih so sicer zaposleni, brez težav dale nekaj prostih dni, preostanek pa so jih pokrili s svojim rednim dopustom. Da bi si ogledali znamenitosti Gambije, ni bilo časa. So se pa že dogovarjali, da bi se skupaj z veseljem odpravili na kakšno podobno pot. »Morda že drugo leto,« pravi Gorjanc. »Če nam uspe, bi šli takrat radi v Nepal.«

Osebnosti

Letos je minilo sto petdeset let od rojstva Mateja Hubada, slovenskega Orfeja. **Stran 20**

Zanimivosti

Davo Karničar si želi prihodnje leto kot prvi zemljan smučati še s K2. **Stran 21**

Obletnice

Prihodnje leto bo 8. oktobra minilo sto let od smrti Janeza Ev. Kreka (1865–1917). **Stran 22**

Od petka do petka

Predsednik SDS Janez Janša je vladi očital, da preslabo uresničuje koalicijsko pogodbo. / Foto: ahiv GG

Premier Miro Cerar, ki ima v koaliciji težave zaradi sporazuma s stavkajočimi zdravniki, je prepričan, da sta vlada in Slovenija na pravi poti. / Foto: Gorazd Kavčič

Predsednika republike Boruta Pahorja, ki je ta teden prejel pomemben klic iz ZDA, je v Teheranu spremljal tudi zunanji minister Karl Erjavec. / Foto: arhiv GG

Po razpravi brez sklepa

Po šestnajsturnem interpeliranju vlade Mire Cerarja so se državni poslanci včeraj ponoči razšli brez kakršnegakoli sprejetega sklepa. Bodoči ameriški predsednik Donald Trump poklical naša predsednika.

Simon Šubic

Maratonska razprava o interpelaciji

Državni zbor je včeraj okoli 1. ure zjutraj končal 16-urno razpravo o interpelaciji zoper delo vlade z zavrnitvijo sklepa, ki ga je predlagal vlagatelj interpelacije SDS, predsednik vlade Miro Cerar pa ga je označil za razočaranje. V največji opozicijski stranki so med drugim v predlagan sklep zapisali, da naj državni zbor vlado pozove tudi k uresničevanju zaveze iz koalicijskega sporazuma, da je glavno poslanstvo vlade povrnitev zaupanja ljudi v državo in njene temeljne stebre državotvornega delovanja. Po koncu maratonske razprave so bili v SDS pričakovano nezadovoljni z odgovori vlade na njihove očitke, premier Miro Cerar pa je prav tako pričakovano ugotovil, da so dokazali neutemeljenost očitkov iz interpelacije. Prvak SDS Janez Janša je sicer v predstavitvi interpelacije povedal, da je vlada po več kot polovici mandata uresničila le deset odstotkov zavez iz koalicijskega sporazuma, z davkoplačevalskim denarjem pa le kupuje dober 'piar' za slabo delo in se kiti z uspehi, ki niso njeni. Izpostavil je, da po resnih javnomnenjskih raziskavah 80 odstotkov volilnega telesa meni, da stvari ne gredo v pravo smer, Slovenija pa je na samem repu na številnih mednarodnih lestvicah. Cerar mu je odgovoril, da sedanji trendi v Sloveniji vlivajo optimizem, k njim pa da je s svojim delom prispevala tudi vlada. Vsi kazalniki kažejo, da so na gospodarskem, finančnem in socialnem področju uspešni in napredujejo, očitki, da ne izpolnjujejo obljub, danih pred volitvami, pa temeljijo na napačnih informacijah ali pa na nepoznavanju dejstev, saj obljube iz koalicijske pogodbe uresničujejo v veliko večji meri, kot je bilo prikazano, je še poudaril.

Halo, Trump na zvezi

Predsednika republike in vlade Borut Pahor in Miro Cerar sta se v sredo po telefonu pogovarjala z novoizvoljenim ameriškim predsednikom Donaldom Trumpom in njegovo ženo, bodočo prvo damo Melanio Trump, so sporočili iz njunih uradov. Oba sta Trumpu čestitala za zmago na nedavnih volitvah in ga povabila na obisk v Slovenijo. Pahor je izrazil željo po vzpostavitvi tesnih osebnih vezi in po nadaljevanju dobrih odnosov med državama, s Trumpom pa sta si izmenjala tudi nekaj mnenj o drugih vprašanjih. Na koncu pogovora je novoizvoljeni ameriški predsednik Pahorja še prosil, da prenese njegove najboljše želje slovenskemu narodu, so še zapisali v sporočilu za javnost. Klic iz ZDA je v sredo prejel tudi premier Miro Cerar, ki je med drugim izrazil ponos Slovenije, da bodoča prva dama prihaja iz naše države. Trump mu je zagotovil, da pozna našo državo, in se pozanimal, kako je pri nas. Cerar mu je sporočil, da je Slovenija v vse boljšem stanju in napreduje, bodoči prvi dami pa je zaželel veliko uspeha na novi poti.

Znova veleposlaništvo v Iranu

Slovenija je ta teden znova odprla veleposlaništvo v Iranu, ki ga je – po mnenju številnih nespametno – ukinila pred tremi leti zaradi varčevanja. V Teheranu ga je odprl predsednik republike Borut Pahor, ki je bil v islamski državi na dvodnevnem obisku, na katerem ga je spremljala močna gospodarska delegacija. Kot je poudaril, veleposlaništvo odpirajo »v upanju, da bo omogočalo tesno politično in gospodarsko sodelovanje, da bo zbližalo oba naroda in poglobilo odnose med državama«. Po mnenju zunanjega ministra Karla Erjavca, ki je spremljal predsednika na obisku v Iranu, imata državi sedaj lepe možnosti poglobiti sodelovanje na različnih gospodarskih področjih in povečati blagovno menjavo. Kot je napovedal, se lahko že v kratkem času doseže rezultat izpred petih let, ko je dvostranska menjava dosegla skoraj 100 milijonov evrov. Pahor se je v Teheranu med drugim srečal z vrhovnim voditeljem ajatolo Alijem Hamenejem, kot eden redkih tujih politikov pa je nagovoril tudi iransko nacionalno skupščino.

Skrb za transparentnost

Ob vseh križih in težavah, ki bremenijo naše zdravstvo, so ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc, predsednica Transparency International (TI) Slovenia Simona Habič, vodja predstavništva Evropske komisije v Sloveniji Zoran Stančič in Sebastijan Peterka s TI Slovenia ta teden podpisali pakt integritete, ki predvideva, da bo TI Slovenia z vidika integritete nadzoroval projekt energetske obnove slovenskih bolnišnic. Pomembno je, da sodelujemo in naredimo porabo javnih sredstev v Sloveniji bolj transparentno, je ob tem poudarila Habičeva. Ministrica pa je dejala, da bo energetska prenova bolnišnic projekt, zato je pomembno, da bo denar porabljen transparentno. S podpisom pakta bodo tako zagotovili večje zaupanje v postopke javnih naročil, je prepričana.

Prvi polčas

Matej Tonin, poslanec NSi

moj pogled

Za vlado Mira Cerarja je prvi polčas. Ob prekinitvi po prvem polčasu je priložnost, da se ekipa temeljito pogovori in oceni, kaj je šlo narobe. Odpravi napake in zamenja igralce, da na koncu lahko zmaga. V prvem polčasu se predsednik vlade Miro Cerar ni veliko ukvarjal z igro, iskal je prve igralce. V prvih dveh letih je zamenjal kar sedem ministrov in ministric. Zmagovalne ekipe so pripravljene že na začetku tekme.

Vlada Mira Cerarja je zgovoren dokaz, kaj se zgodi, če zmaga stranka, ki v parlamentu ni prebila niti dneva. Namesto z vladanjem se ukvarja s postavljanjem ekipe. Ker nove stranke nimajo preverjenih kadrov in uigranih ekip, je njihova zmaga velikansko tveganje za državo. Nekaj podobnega, kot če bi pred ključno tekmo iz slovenske nogometne reprezentance umaknili vse profesionalne nogometaše in jih nadomestili s športnimi novinarji in komentatorji. Zagotovo bodo poznali vse taktične rešitve, malo verjetno pa je, da bodo to realizirali tudi na tekmi in zmagali.

Ko se je po enem letu vlade Mira Cerarja vendarle zdelo, da se bo končno osredotočila na vsebinska vprašanja, smo doživeli novo presenečenje. Če povem v prispodobi, se je vlada Mira Cerarja namesto na igro osredotočila na vzdrževalca zelenic, prodajalca pijač, upravnika stadiona. Vlada se je v drugem letu vladanja lotila masovnih kadrovskih menjav.

V slabem mesecu je zahtevala oziroma dopustila zamenjavi vodstev DUTB in SDH, ki skupaj upravljata več kot 15 milijard evrov državnega premoženja. Sledile so menjave v NLB, HSE in Darsu. V zdravstvu je bilo zamenjanih kar 88 članov svetov javnih zdravstvenih zavodov in še bi lahko našteval.

Danes tako ob polčasu sedimo v garderobah in se sprašujemo, ali je tekmo še mogoče dobiti. Predsednik vlade tako v garderobi prepričuje igralce, da so po začetnih golih vendarle vzpostavili ravnotežje z nasprotno ekipo. Bilo je celo nekaj dobrih strelov na gol. Predsednik vlade je prepričan, da je to dovolj za zmago. Realnost žal ni tako optimistična. Nekaj dobrih strelov na gol ob visokem zaostanku ne more prinesti zmage v drugem polčasu.

Sprejeta proračuna za leti 2017 in 2018 najbolj nazorno pokažeta, da ekipa dr. Mira Cerarja ni pripravljena spremeniti dosedanjega pristopa. Jasno je, da vlada Mira Cerarja v zadnjih dveh letih svojega vladanja ne bo naredila tistega, kar bi morala vsaka razumna vlada v prvih dveh letih vladanja. To je, soočiti se s ključnimi nevarnostmi, ki ogrožajo dolgoročni razvoj Slovenije: negativni demografski trendi, visok javni dolg in okorno poslovno okolje.

Ker vlada Mira Cerarja Slovenije ne pripravlja na ključne nevarnosti, bi bilo za Slovenijo najbolje čim prej oditi na predčasne volitve, saj v sedanji sestavi parlamenta ni mogoče oblikovati koalicije, ki bi si za svoj cilj postavila graditev normalne Slovenije.

Za normalno Slovenijo potrebujemo:

1. pravičnejšo domovino: zlasti reformo sodstva in delovno-pravne zakonodaje;

2. močno gospodarstvo: predvsem davčno reformo, reformo javne uprave in šolstva;

3. varnost, ko zbolimo, se upokojimo ali ko izgubimo službo: zlasti zdravstveno in pokojninsko reformo ter odločnejšo podporo mladim družinam.

Nadaljnje vztrajanje s sedanjo koalicijo pomeni za Slovenijo izgubljeni dve leti, saj na ključne izzive ne bo nič boljše pripravljena ob koncu mandata, kot je bila leta 2014.

Po svetu

Pogled v anatomijo ZDA

Da bi bolje razumeli, kaj je omogočilo izvolitev Donalda Trumpa za predsednika ZDA, moramo poznati spremembe, ki so se zgodile v ameriški družbi v letih po 2008. Razloži nam jih ameriški sociolog Charles Post.

Miha Naglič

Kaj je omogočilo Trumpa?

Kaj se je torej spremenilo v ZDA v zadnjem času? »Ta proces je star najmanj osem do deset let in sega v čas začetka svetovne kapitalistične krize. V ZDA smo bili priča radikalizaciji delov srednjega razreda pa tudi domačega, starejšega, belega delavskega razreda, ki tradicionalno podpira republikansko stranko. Od poznih sedemdesetih, vsekakor pa od izvolitve Ronalda Reagana leta 1980, so volilno bazo republikanske stranke sestavljali elementi starejšega, belega, predvsem južnjaškega, neurbanega srednjega razreda – mali podjetniki, menedžerji – pa tudi majhen del belih volivcev in volivk delavskega razreda. Do volitev leta 2008 so bili ti ljudje partner v republikanski koaliciji, v kateri so dominirali stari ameriški kapitalisti na področju proizvodnje, financ ipd. Po tem letu pa smo priča vedno večji radikalizaciji tega dela prebivalstva, te pomembne manjšine. Prva manifestacija tega pojava je gibanje Čajanka. Sprva so kapitalistične sile tako v demokratski kot republikanski stranki Čajanko pozdravile, dokler je bilo to gibanje osredotočeno na spopad s sindikati, zatiranje pravic etničnih manjšin, žensk, LGBT itn. In dokler se je bojevalo proti Obamovi shemi zdravstvenega zavarovanja (Obamacare) – da bi le-to postalo še donosnejše za zasebne zavarovalnice in zasebno zdravstveno industrijo. Težava je bila v tem, da so do leta 2010 elementi Čajanke v republikanski stranki začeli zagovarjati agendo, ki ni bila všeč kapitalistom. Tako so želeli izgon vseh priseljencev brez ustreznih dokumentov, česar si kapitalisti v tej državi ne želijo. Kar želijo, je, da obstaja sloj delovne sile, ki nima civilnih in političnih pravic, ki je ranljiv in v prekarnem stanju, a da je obenem tukaj in da dela v določenih panogah, kot so tekstilna industrija, predelava mesa, kmetijstvo ... Ti kapitalisti želijo torej takšne spremembe zakonodaje o priseljevanju, ki priseljence, ki so že tukaj in nimajo ustreznih dokumentov, prisilijo v dolg in mučen proces, da pridobijo državljanstvo, pri čemer ga večina tako in tako ne bi dobila. Zgodovinsko gledano, pride v ZDA večina priseljencev za stalno. Kapitalisti pa želijo sistem, v katerem bi ljudje prišli le za določeno obdobje, recimo za dve do pet let, v katerem delajo za določenega delodajalca, ki ga ne morejo zamenjati, v tem času pa se ne smejo sindikalizirati ali zahtevati višjih plač. Po tem obdobju pa bi jih poslali nazaj ...«

Trump, desni populist

Koga na tej sceni predstavlja Trump? Sociolog Charles Post: »Pojav Trumpa označuje nadaljnjo radikalizacijo tega dela prebivalstva. Zdaj ne želijo le množičnih izgonov ali ustaviti delovanje vlade, ampak nasprotujejo ključnim elementom neoliberalizma in ameriških imperialističnih politik. Na eni strani Trump in njegovi privrženci ne marajo t. i. prostotrgovinskih sporazumov in povečane tekmovalnosti na svetovnih trgih, kar je koristilo multinacionalkam v ZDA, Evropi in na Japonskem, pogosto pa škodovalo malim podjetnikom. Na drugi strani je Trump zelo jasen glede svoje politike 'Najprej Amerika'. Pred drugo svetovno vojno je velik del kapitalistov v ZDA, sicer manjšina, zelo okleval pri vključevanju v svetovne zadeve in sklepanju zavezništev z drugimi kapitalističnimi silami. Druga svetovna vojna pa je to povsem spremenila. Do konca vojne so bili vsi ameriški kapitalisti predani ideji ZDA kot prevladujoče vojaške in politične sile na svetu, ki bi bila svetovni policaj in bi krotila t. i. birokratski komunizem ter nacionalistične in populistične izzive svetovnega juga. Trump to zavrača ... Trump in njegovi privrženci tako predstavljajo veliko radikalnejše, populistično, a desničarsko gibanje. Izkorišča vse večjo jezo dela prebivalstva, ki si še ni opomoglo od recesije iz leta 2008, njegovo jezo pa usmerja tako zoper velike multinacionalke, bankirje, finančnike, pogosto prekrito z antisemitizmom, kot tudi zoper priseljence, temnopolte ljudi, ženske, 'queer' ljudi in sindikate. V tem smislu je klasični desničarski populist, ki govori v imenu 'malega človeka' in srednjega razreda tako zoper kapital kot delovni razred.« (Vir: MMC RTV SLO)

Kaj je čajankarstvo

Zgoraj je bilo omenjeno čajankarstvo (Tea Party movement) kot ena novih in ključnih potez ameriške desnice. Kaj pomeni? »Gibanje čajank je gibanje v ZDA, ki se zavzema za manjšanje dolgov prek zmanjšanja javne porabe in nižanja davkov.« Ime je sicer referenca na bostonsko čajanko iz leta 1773 – protest ameriških kolonialcev proti britanski vladi, ki je hotela obdržati monopol na uvoz čaja v kolonije.

Bodo ZDA še naprej 'svetovni policaj'? Na sliki letalonosilke Kitty Hawk, Ronald Reagan in Abraham Lincoln. / Foto: Wikipedija

Se ameriške meje zapirajo? Pripadnik nacionalne garde straži mehiško mejo v Arizoni. / Foto: Wikipedija

Čajankarski protestni shod oziroma davkoplačevalski marš na Washington, 12. 9. 2009 / Foto: Wikipedija

Slovenci v zamejstvu (535)

Mohorjeva, nove knjige in knjigarna

Jože Košnjek

med sosedi

Mohorjeva družba iz Celovca, ki je bila pred 165 leti ustanovljena kot ljudska založba za izdajo knjig, ki jih bodo lahko brali tudi najbolj preprosti ljudje, je te dni kar dvojni slavljenec. V sredo je minister slovenske vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc v Mohorjevi hiši v Celovcu odprl obnovljeno knjigarno. Pritličje Mohorjeve hiše v središču Celovca, ob Vetrinjskem ringu tako postaja Slovensko knjižno središče v Celovcu. Pretekli teden pa so predstavniki Mohorjeve, ravnatelj Franc Kelih in urednika Hanzi Filipič in Adrian Kert predstavili knjižni dar založbe za leto 2017. Ta je, tako kot vsako leto, bogat. Koledar je železna tradicija. O njem je pripovedoval urednik Hanzi Filipič. Prav tako Pratika, ki jo je uredil dolgoletni knjižni urednik založbe Franc Kattnig. Njima se pridružuje knjiga Jožeta Strutza Sanjska dežela, ki nadaljuje Mohorjev program večernic. Sanjska dežela je dejansko kriminalka z inšpektorjem Mangartom in novinarjem Petkom, ki raziskujeta srhljivo ozračje trga ukradenih slik. Skupna cena teh knjig je 35 evrov. Njim pa je dodanih deset knjig, ki jih je mogoče doplačati po ugodni ceni. Te so: zbornik Valentin Inzko – glasnik sožitja 1923–2002, kulturno-zgodovinska študija Veronike Urank - Olip Slovenski križevi poti v cerkvah južne Koroške, tretja knjiga jezikovnih nasvetov spomladi umrlega jezikoslovca dr. Franceta Vrbinca, povest Ivana Preglja Umreti nočejo o usodi Koroščev po plebiscitu, vojni roman Ferdinanda Skuka Heimatverraeter o zvestobi oziroma izdajstvu domovine in knjiga zgodovinarja Petra Tropperja Kirche an der Front (Cerkev na fronti), ki kritično analizira vlogo koroške katoliške Cerkve v prvi svetovni vojni in nasilje nad slovenskimi duhovniki.

V ponedeljek, 28. novembra, ob 19. uri bo v veliki dvorani Mohorjeve hiše v Celovcu večer v spomin na koroškega slovenskega duhovnika, politika, publicista in kulturnika Andreja Einspielerja (1815–1888). V četrtek, 1. decembra, ob 19.30 pa bo v Višji šoli za gospodarske poklice v Šentpetru predstavitev jubilejnega Kmečkega koledarja za leto 2017, ki ga je izdala Kmečka izobraževalna skupnost.

Mohorjeva je predstavila svoj knjižni dar v obnovljenih prostorih celovškega knjižnega centra. V ospredju (od leve) urednika Hanzi Filipič in Adrian Kert in avtor knjige Sanjska dežela Jože Strutz.

V doplačilnem paketu so še mladinske in otroške knjige, med njimi tudi zgodba Nika Kuppra o Miklovi Zali in upornih kmetih. Niko, sicer novinar slovenskega programa koroškega studia ORF in predsednik Društva slovenskih pisateljev na Koroškem, že nekaj let na pravljičen način pripoveduje otrokom o pomembnih osebnostih in dogodkih iz slovenske zgodovine. Miklova Zala je že šesta knjiga iz Kamenčkov zgodovine, kot sam imenuje te knjige. Ob predstavitvi knjižnega darila za leto 2017 Mohorjeva znova vabi k sodelovanju slovenske pisce.

Osebnosti

Matej Hubad, slovenski Orfej

Matej Hubad je bil eden najbolj šolanih glasbenikov svojega časa in je slovensko pesem ponesel na tuje ter vzgojil številne vrhunske zborovske pevce in soliste. Letos je minilo sto petdeset let od njegovega rojstva.

Aleš Senožetnik

»Kakor veliki vojskovodje vodijo svoje čete v zmagoslavne boje, tako vodi tudi Matej Hubad, ravnatelj Glasbene matice, svojo pevsko četo do velikih zmag naše pesmi daleč preko ožjih mej naše mile domovine,« je leta 1919 mladinski list Zvonček podučil takratno mladež o dosežkih Mateja Hubada.

Vznesen ton in vojaški besednjak se morda današnjemu bralcu zdita nekoliko nenavadna, a slovenskega Orfeja, kot je avtor zapisa v Zvončku poimenoval Hubada, sta vsekakor krasila pogum in odločnost dobrega vojskovodje. Tudi po njegovi zunanji podobi sodeč, bi ga zlahka uvrstili v vojaške vrste. »Mateju Hubadu je dala narava skoraj orjaško telo, ki je bilo kakor določeno za velike napore njegovega delovanja,« je ob njegovi smrti leta 1937 zapisal skladatelj Marijan Lipovšek.

Matej Hubad se je rodil 28. avgusta 1866 v Povodju pri Skaručni očetu Valentinu, po katerem je podedoval »skoraj orjaško telo« in smisel za glasbo, ter mami Mariji, ki je umrla leto in pol po sinovem rojstvu. Že zgodaj je začel peti v šolskih zborih, in kot piše muzikolog Cvetko Budkovič, pri devetnajstih že požel prve uspehe kot zborovodja. Za visokošolski študij glasbe ga je menda navdušil znameniti dirigent Dunajske filharmonije Gustav Mahler, ki je v tistem obdobju deloval v Ljubljani. Po prostovoljnem služenju vojaškega roka je proti volji domačih res odšel na Dunaj, kjer se je ponovno srečal z Mahlerjem. Neumorno je študiral harmonijo in kontrapunkt, orgle, klavir in solopetje kot glavni predmet. Težko se je preživljal z inštrukcijami klavirja ter se menda štiri leta ni prikazal domov, še piše Budkovič. Leta 1891 je s težkim srcem le prekinil študij, saj ga je v ljubljanski Glasbeni matici, v kateri je nato pustil neizbrisen pečat, čakala služba učitelja. Po štirih letih dela si je izprosil dve leti dopusta, na Dunaju dokončal študij in potoval ter proučeval glasbo po konservatorijih številnih evropskih mest. Po vrnitvi v Ljubljano je z Glasbeno matico dosegel številne uspehe na področju šolstva in glasbe. Ena njegovih največjih zaslug je ustanovitev konservatorija za glasbo in igralsko umetnost, v katerem je izobrazil številne vrhunske soliste in zborovske pevce.

Matej Hubad / Vir: Narodna in univerzitetna knjižnica

Ni bil le izvrsten pedagog, ki je iz učencev znal potegniti najboljše, Hubad je domačo javnost seznanil z mojstrovinami evropske glasbe, hkrati pa slovensko predstavil Evropi. »On je bil tisti, ki je povzdignil slovensko glasbo, predvsem kajpada slovensko pesem, iz čitalniškega ozračja in ji dal umetnostni pečat, da je bila zmožna brez skrbi stopiti pred evropsko javnost,« je o enem izmed peščice vrhunsko izobraženih glasbenikov svojega časa pri nas zapisal Lipovšek.

Hubad se je v letih pred smrtjo tudi zaradi pešajočega zdravja počasi umikal iz aktivnega življenja in umrl 2. maja 1937. Njegova smrt je odmevala tudi v takratnem časopisju. Slovenski dom je med novicami iz bojev v Španiji in razširjajoči se grožnji nacizma po Evropi posvetil obširno poročilo s pogreba, »kakršnih Ljubljana še ni veliko videla.« Žalnega sprevoda, ki se je od sedeža Glasbene matice vil po ljubljanskih ulicah do pokopališča, so se udeležili številni predstavniki javnega življenja, mnogi zbori in drugi glasbeniki ter nepregledna množica, ki se je želela posloviti od velikega Slovenca.

A Hubadovo delo in izročilo je kljub njegovi smrti živelo naprej. Poleg bogate glasbene zapuščine je namreč Slovencem dal tudi sina Sama, odličnega dirigenta in skladatelja, ki je svojega očeta v nekaterih pogledih celo prekašal. Dirigiral je več kot šestdesetim orkestrom s celega sveta in vodil predstave v opernih hišah. Dirigiranje slovenskih del je imel za svoje poslanstvo.

Samo Hubad je v stotem letu starosti umrl le tri dni za tem, ko smo obeležili 150. obletnico rojstva njegovega očeta.

Blatni, a pametni otroci

S pomočjo gozdne pedagogike spodbujajo tako otroke kot odrasle, da gredo ven iz vrtca ali šole in v gozdnem svetu poiščejo neskončne možnosti za raziskovanje, igro in učenje.

Mateja Rant

Učenje v naravi oziroma gozdu so pred šestimi leti začeli spodbujati pri Inštitutu za gozdno pedagogiko, ki je nevladna in nepridobitna organizacija, sedež pa imajo v Vrhpolju pri Kamniku. Vzor so sprva iskali v drugih evropskih državah, kjer je gozdna pedagogika že uveljavljena, a so kmalu začeli utirati svojo pot oziroma svoje načine dela v slovenskem prostoru. »Naš namen je vrtce in šole spodbujati k čim večji uporabi lokalnih naravnih okolij v vzgojno-izobraževalne namene,« je pojasnila ustanoviteljica Inštitutu za gozdno pedagogiko Natalija Györek in dodala, da so najprej začeli v vrtcih, zdaj pa počasi orjejo ledino še v šolah. »V šolah se namreč najde ogromno izgovorov. Še vedno so namreč prepričani, da mora biti odhod v gozd vezan na dneve dejavnosti.«

Letos je v več kot sto slovenskih vrtcih in šolah, ki so povezani v Mrežo gozdnih vrtcev in šol Slovenije, okrog 1500 slovenskih otrok začelo novo šolsko leto v skupini ali razredu, kjer vzgojiteljice in učiteljice že uspešno uvajajo načela gozdne pedagogike v vzgojno-izobraževalne načrte. »Kar je bilo pred desetletji samoumevno, danes ni več. Otroci so izgubili stik z naravo, gozdom in ne nazadnje sami s seboj,« pravi Natalija Györek in nadaljuje: »Ker so otroci premalo gibljejo na prostem, nimajo razvitih motoričnih in socialnih veščin, manjka jim motivacije za delo in ustvarjalnosti, ne poznajo okolice svojega doma in živijo vse preveč v virtualnem svetu, ki ga narekujejo elektronski mediji in socialna omrežja.« Zato v okviru Inštituta za gozdno pedagogiko spodbujajo slovenske javne šole in vrtce k učenju na prostem. Po šestih letih delovanja opažajo, da so otroci iz tako imenovanih gozdnih vrtcev in šol bolj zdravi in umirjeni, bolj motivirani za delo, bolj samozavestni in ustvarjalni, več sodelujejo med sabo, izboljšale so se tudi njihove motorične veščine.

S strokovno pripravljenimi programi s področja gozdne pedagogike se trudijo otrokom in širši javnosti približati slovenski gozd in naravo. »Smo ena redkih držav v Evropi, ki je tako pokrita z gozdovi. V skoraj vsakem vrtcu ali šoli je gozd dostopen peš,« poudarja Natalija Györek in dodaja, da moramo biti ponosni na naravno in kulturno dediščino. »Gozd predstavlja uravnoteženo okolje, iz katerega človek izhaja, in smo tudi evolucijsko prilagojeni na to okolje.« Kot opažajo pri svojem delu, v gozdu vladajo drugačni odnosi. »Manj je agresije, saj je prostora dovolj za vse.« Pri starejših otrocih zaznavajo tudi večjo motivacijo za učenje, ko prek aktivnih učnih metod sami raziskujejo. »V šolah nam mogoče zamerijo, ker pravimo, da delovni list ne sodi v gozd,« pravi Natalija Györek, ki je prepričana, da je znanje mogoče pridobivati tudi na drugačen način. »Naši otroci bodo blatni, a pametni.« V gozdu se med drugim učijo tudi o sodelovanju, da nas zebe, če nismo dovolj oblečeni, da so mokri kamni spolzki … »To so stvari življenjskega pomena, ki pri otroku gradijo samozavest.« Zato si želijo, da slovenski gozd postane temelj za vzgojo odgovornih in kreativnih otrok. »Otrok, ki se bodo znali odločati v prid okolja, narave in seveda tudi svojega življenja in življenja svojih potomcev.«

Natalija Györek /Foto: Tina Dokl

K vključevanju gozdne pedagogike v vzgojno-izobraževalne procese so v septembru povabili tudi slovenske vrtce in šole za otroke s posebnimi potrebami. Inštitut za gozdno pedagogiko je namreč partner mednarodnega projekta Zelena učna okolja, ki se izvaja v sklopu evropskega programa Erasmus+.

Zanimivosti

Na zložljivih smučeh s K2

Davo Karničar je leta 2000 kot prvi neprekinjeno smučal z vrha Mount Everesta. Prihodnje leto si kot prvi zemljan želi smučati še s K2.

Maja Bertoncelj

Foto: osebni arhiv

Davo Karničar se zaveda, da bo smučanje z druge najvišje gore na svetu nevaren podvig.

K2 je 8611 metrov visoka gora v Himalaji, ki mu pravijo tudi gora smrti. Je druga najvišja gora na svetu, velja pa za alpinistično najtežjega med osemtisočaki. Nanjo se bo čez dobrega pol leta podal slovenski alpinist in ekstremni alpski smučar Davo Karničar, ki je leta 2000 kot prvi neprekinjeno smučal z vrha Mount Everesta, najvišje gore na svetu. Sedaj si kot prvi zemljan želi smučati še s K2.

»Naslednje leto pride na vrsto tisto, na kar se pripravljam že dolgo. Eden izmed velikih vprašajev pri takšnih željah je ne samo čutiti, da je prav in da bi to naredil, ampak tudi na kakšen način. Organizacijsko pripeljati odpravo do točke, da postane resničnost, je v današnjih časih zelo težko. Finančno je to velik zalogaj in navdušen sem, da lahko povem, da odprava ima glavnega pokrovitelja, ki nosi več kot petdeset odstotkov stroškov. Zahvaljujoč sodelovanju ljudi, ki simpatizirajo s tovrstnimi projekti, bo ta odprava postala resničnost,« je pojasnil Davo Karničar. Smučanje s K2 ga vleče že dolgo: »Izjemno dolgo se že ukvarjam s to goro, ki je zame najlepša in me spominja na domači Storžič. Moja prisotnost na odpravi na K2 leta 1993 je bila povezana z mojo željo, da bi z nje smučal, a takrat na srečo do tega ni prišlo. Imeli smo tudi zelo težke situacije. Boštjan Kekec je takrat za zmeraj ostal na gori. Kljub temu sem poskušal, ker sem imel smuči deponirane na višini skoraj osem tisoč metrov. Na srečo so vetrovi in nevihte moj depo uničile. Ko sedaj gledam nazaj, lahko rečem, da dobro, da je bilo tako, saj takrat še nisem bil zrel smučati s tako težke gore.« Ker je znan glavni sponzor odprave, se bo sedaj lahko posvetil samo pripravam. »Časa je še dobrega pol leta in postoriti je treba še zelo veliko. Od doma bom šel najkasneje sredi junija, julija in avgusta je tisti čas, ki je pravi za K2. Pripraviti je treba opremo, ekipo odprave. Imena še niso znana, zaradi vse logistike pa bodo morala biti do konca leta,« je dejal.

Pomembne priprave je opravil letos poleti, ko je smučal z nekaj pet tisočakov v Peruju in testiral Elanove zložljive smuči, s katerimi namerava smučati s K2. »To je nekaj, česar se zares veselim. Zdaj je že več kot leto in pol zelo resnega dela na zložljivi smučki, ki pri vzponu, kot je na K2, zares veliko pomeni. Na smučeh vzpona ne naredim nič, ampak jih neprestano nosim na nahrbtniku, kar pomeni, da se na gori gibam kot običajen plezalec, nimam nobenih ovir, poleg tega ta smučka po voznih lastnostih ponuja izjemno dobro oporo. Na tržišču je še ni, kot novost bo predstavljena konec januarja,« je povedal nekaj o novosti. O pripravah v Peruju pa dodal: »V naših gorah se lahko pripravljamo na vse, kar je tudi v Himalaji, če izvzamemo višino in kar ta prinaša. Nimamo pa specifike ledenikov in zato sem bil letos v Peruju, na ledenikih v različnih okoliščinah, da lažje spet verjamem, da je to svet, kamor sodim, kjer se počutim domačega. Pot v Peru je bila zato zelo nujna.« Zaveda se, da bo smučanje s K2 tudi nevaren podvig, ki ga doslej ni opravil še nihče.

Davo Karničar je letos znova postal oče. Kako na njegov odhod na odpravo gleda družina? »To vprašanje je tisto, na katerega odgovora čisto do konca tudi znotraj družine najbrž ne bomo našli. Grem, ker jaz to enostavno sem, ker to znam delati in ker mi vest pravi, da je prav, da grem na pot. V meni ni kančka dvoma. Otroci so zagotovo najbolj izpostavljeni, ne toliko v tem obdobju, ko se pripravljam. Spremljajo priprave, so del utripa hribovske družine, na svoj nedefiniran način to vidijo, razumejo. Bojim se obdobja, ko grem na odpravo. Takrat ljudje pridejo ravno do otrok in vprašajo, kako pa kaj ati, se je kaj oglasil, pa se mu ja ne bo kaj zgodilo. S tem otroka naučijo, da bi se moral bati nečesa. To je tisto, na kar ne moremo vplivati. To je specifika njihovega odraščanja. Takšnega očeta imajo. Moja največja želja je seveda vrniti se k njim. Vsa dejanja bodo šla v to smer in vse priprave, da se stvar naredi tako, da življenje poteka normalno naprej,« je še povedal za konec.

Tekma na Mangartu

V Galeriji Atrij Občine Tržič je do 5. decembra na ogled razstava z naslovom Američani na Mangartu 3. junija 1945, ki je nastala v sodelovanju Slovenskega smučarskega muzeja in Vojaškega muzeja Slovenske vojske. Avtorja sta brigadir Janez Kavar in kustos Vojaškega muzeja SV Gregor Kastelic.

Suzana P. Kovačič

Foto: arhiv Janeza Kavarja

Ameriška tekma na Mangartu, ki je potekala na zahtevnem terenu 3. junija 1945, velja za dragulj v častitljivi zgodovini smučarskega športa v Sloveniji in na svetu.

Po koncu druge svetovne vojne so bili Američani zaradi nerešenega mejnega vprašanja prisotni na naši zahodni meji, smučarska tekma na Mangartu 3. junija 1945 pa je bila prvo tekmovanje ameriških alpskih smučarjev na evropskih tleh po zimskih olimpijskih igrah 1936 v Garmisch Partenkirchnu. »Vojaki so si zaradi relativnega miru in prijaznih lokalnih prebivalcev lahko vzeli čas za tekmo in pokazali pravo naravnanost 10. gorske divizije,« je povedal ameriški veleposlanik v Sloveniji Brent Hartley ob nedavnem odprtju razstave in poudaril, da v duhu te tekme sodelovanje med ameriškim in slovenskim narodom poteka še danes.

Vsebino razstave, tako tekme kot zgodovinskih okoliščin tudi nastanka 10. gorske divizije je predstavil Janez Kavar, ki je na zanimiv način izvedel za to tekmo. »Julija 1996 sem v Vailu obiskal smučarski muzej. V njem je oddelek, posvečen 10. gorski diviziji. Za spomin sem si v muzejski knjigarni kupil knjigo Vojaki na smučeh (Soldiers on Skis), ki je razstavljena na tej razstavi. V knjigi je natisnjen pomanjšan faksimile prve strani divizijskega časopisa Blizzard z dne 10. junija 1945. Na prvi strani je članek, ki govori o zmagi Walterja Pragerja na tekmi v veleslalomu na Mangartu. S kasnejšo navezavo stikov z denversko knjižnico (Denver Public Library) sem prišel do arhivske kopije časopisa in ducata neidentificiranih slik z Mangarta. Iz časopisnega članka se je dalo razbrati podrobnosti o tekmi, iz arhivskih slik pa s primerjavami na terenu na Mangartu določiti točno lokacijo tekme,« je pojasnil.

Originalen plakat vabi na tekmo z besedilom Giant slalom Mt. Manhart Italy (veleslalom na gori Mangart v Italiji), Kavar je povedal, da so takrat očitno menili, da bo to del Italije, kar se ni zgodilo. Na tekmi je bilo 76 tekmovalcev, samo 25 jih je pripeljalo v cilj in kar okrog petsto gledalcev.. Smučarsko opremo za tekmo so nabrali iz zaplenjene opreme nemških gorskih enot. Zmagovalec W. Prager je bil tudi prvi prvak v smuku na svetovnem prvenstvu 1931 v Švici. Predmetni spomin na tekmo na Mangartu pa je ostal bankovec za sto lir, na katerega so se podpisali tekmovalci.

Foto: Luka Rener

Od leve: tržiški smučarski veteran Janez Perko, preučevalec zgodovine smučanja Aleš Guček, vojaški ataše ZDA Krist Thodoropoulos, veleposlanik Brent Hartley, direktorica Tržiškega muzeja Jana Babšek, soavtor razstave Janez Kavar in tržiški župan Borut Sajovic

Obletnice

Bliža se Krekovo leto 2017

Prihodnje leto bo 8. oktobra minilo že sto let od smrti Janeza Ev. Kreka (1865–1917). Do takrat bo potekalo Krekovo leto, zvrstila se bo cela vrsta dejanj in dogodkov. Mi pa za ogrevanje najprej obudimo nekaj spominov na tega velikega Slovenca in gorenjskega rojaka.

Miha Naglič

»Med vsemi zli, kolikor jih ima v družabnem oziru naša doba, je eno najškodljivejših – pomanjkanje socialnega čuvstva. In to je izvel liberalizem. Vsakemu je dal v nekem pomenu svobodo. Ostavil je človeka samemu sebi, češ: bojuj se! Če si dovolj močan in dovolj premeten, si boš rešil življenje, si ga dolgo ohranil in lahko tudi obogatel, če ne – ni te škoda! Tako je postavil liberalizem posameznika v boj proti vsem, tudi za dušne blagre. Če si boš rešil vero in nravnost v tem boju, prav; če pa ne, je državi ali človeški družbi vseeno; saj ti bo že ostrigla peroti, če boš hotel rabiti svojo nravno prostost čez gotovo mejo. Saj je še v tej meji nravni podlosti mesta več nego dovolj! /.../

Krekov Socializem iz leta 1901

Koder vlada liberalizem, tam ni zmisla za socialno, tedaj še manj za narodno čuvstvo. Liberalec ni naroden in ne more biti. Socialno čuvstvo pa v najplemenitejšem pomenu, oblaženo in z nekakim svetim sijajem obdano, varuje in čuva najplemenitejši socialni organizem, najveličastnejša družba – katoliška cerkev. In zato ima v tej družbi najvarnejše svoje zavetje tudi narodnostno čuvstvo kot del socialnega čuvstva. Zato pa če hočeš vedeti, je li kdo dober Slovenec, ga vprašaj predvsem, je li dober katoličan!«

Gornji odstavek je iz Krekovega članka, ki je bil pod naslovom Kje manjka? objavljen že leta 1892. Potrjuje, da je bil Krek res krščanski socialist, hkrati pa kot vnet katolik tudi zagret nasprotnik liberalizma, proti kateremu so Anton Mahnič, Krek in drugi prav v tistih letih sprožili pravi kulturni boj. Krekovo razmišljanje je več kot sto let pozneje znova aktualno, to pot v odnosu do neoliberalnega kapitalizma, ki je prav tako asocialen kot njegov zgodovinski predhodnik.

Janez Ev. Krek, ponos Selčanov

»Po osmi šoli – precej pozno poleti ali že konec septembra – sva z župnikom Marčičem šla na Ratitovec in na Prtovču še našla Kreka. Spremil naju je nekaj časa in nama kazal nova pota, po katerih on hodi – hodil je brez poti – po samih strminah; ko sva se vračala, je naju že čakal z žganci. Takrat je bil nekoliko utrujen. Pokazal nama je tudi novo pot proti domu: skozi grmovje smo prišli vrh Lašnovca in obstali: tik pod nami Železniki. Ko smo se leže pogovarjali, je postal naenkrat mehak in dejal: 'In vendar imam tudi tale kraj rad! Hudo mi je zanj!' Pozneje sem zvedel, da je med potjo vprašal župnika: 'Ali tegale fanta kaj siliš za lemenat? Pusti ga, tudi zunaj

Dr. Janez Ev. Krek, spominska razglednica iz leta 1917 z njegovim podpisom / Foto: Wikipedija

Politik, pisatelj in teolog Janez Ev. Krek (1865–1917), ovalni portret / Foto: Album slovenskih književnikov, 1928

potrebujemo ljudi!' Res je bil župnik po poti proti vrhu Ratitovca začel govoriti o lepoti duhovniškega stanu, češ tudi brez nas se bo človeštvo ohranilo in ne bo izumrlo – pozneje pa me ni več nagovarjal. Čez dva meseca sem nekega večera šel na Dunaju po Florjanarici. Pred seboj zagledam Kreka. Oba sva bila drug drugega vesela – on pa seže v žep in mi stisne penjemu pa so rekli kar Štokarjev gospod), vendar je imel te kraje za svoj drugi dom, posebno rad in pogosto se je zadrževal na Prtovču. Železnikov ni maral, o tem piše tudi Koblar. »V Železnike ni rad zahajal, kadar pa je 'šel skozi vas', se je oglasil tu in tam, vse tako mimogrede, kakor je mimogrede stresal dovtipe. Oster politični boj, ki se je v Železnikih razvnel, ved-

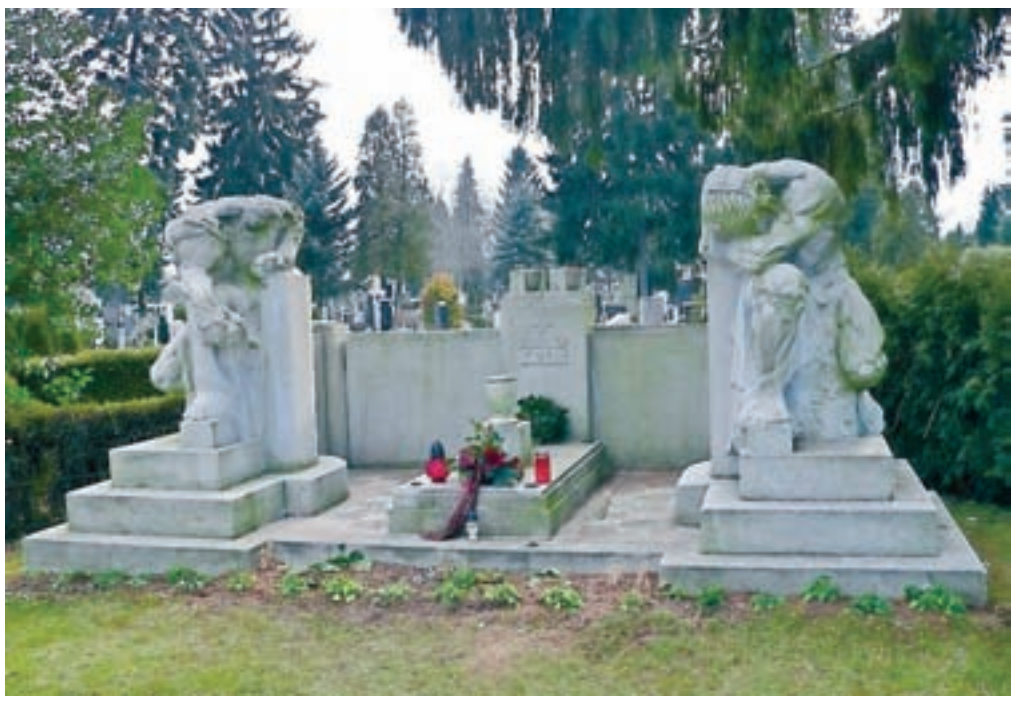

Krekov nagrobni spomenik na Žalah v Ljubljani / Foto: www.najdigrob.si

Krek ni bil rojen na Selškem (od tu je bil njegov oče, njemu pa so rekli Štokarjev gospod), vendar je imel te kraje za svoj drugi dom, posebno rad in pogosto se je zadrževal na Prtovču pod Ratitovcem. Železnikov ni maral ...

no večji vpliv gosposkega liberalizma, zlasti pa obupni gospodarski položaj, ki se ni dal obrniti na bolje, so ga odvrnili od Železnikov – njegove gospodarske zamisli so se bolj in bolj opirale na kmečko okolico. Najbolj je gotovo zameril, da je propadlo njegovo konsumno društvo in so ljudje zapravili prvo priliko, kjer bi bili lahko pokazali, da se hočejo osamosvojiti, in si sami pomagali, ko so jih bogatini zapustili. Neprijazni okoličani so radi izkoriščali Krekov gorjanski dovtip, s katerim je povedal, kako so mu Železniki tuje, gospodarsko in politično neprešljivo zlo. Dejal je menda, da je sam hudič prišel nad dolino, se razkoračil od enega hriba do drugega, se usral – in tako so nastali Železniki.«

Zdi se, da tudi Krekova skušnja potrjuje, kako je krščanski tip socializma bolj primeren za ruralno kot za urbano okolje, v katerem je bila bolj uspešna socialdemokracija in svoj čas tudi njen komunistični odvod. Recite kar koli, ampak res je, da se je problem obubožanja Železnikov, ki se je pojavil že v drugi polovici 19. stoletja, razrešil šele po letu 1945, v »rdečih časih«, ko je bil razvoj tega kraja deležen novega, neslutenega pospeška. A to ni tema tega pisanja. Še Krekovega življenja in dela se tu le dotaknemo, z enega od možnih vidikov, kot selškega rojaka. Krek je eden največjih Slovencev sploh, njegov opus je prevelik za ta kratki popis.

Krekov življenjepis

Politik, pisatelj in teolog Janez Ev. Krek se je rodil 27. novembra 1865 pri Sv. Gregorju, umrl je 8. oktobra 1917 v Šentjanžu, oboje na Dolenjskem, pokopan je v Ljubljani. Tu je hodil v gimnazijo in končal bogoslovje, doktoriral je leta 1892 na Dunaju. Potem je v ljubljanskem bogoslovju vse do leta 1916 predaval tomistično filozofijo in fundamentalno teologijo. Hkrati se je razvil v enega najvidnejših politikov, publicistov, sociologov in pripovednikov svoje dobe. Ustanovil in vodil je krščansko-socialno gibanje med Slovenci (1897–1900); po letu 1900 se je Slovenska krščanskosocialna zveza razširila na 462 društev z več kot 40.000 člani. Od leta 1901 je bil poslanec v kranjskem deželnem zboru, od leta 1907 pa v dunajskem državnem zboru, od leta 1905 je bil podpredsednik SLS. Med številnimi objavami so največjo pozornost zbudile Črne bukve kmečkega stanu (1895) in Socializem (1901). Prvi štirje zvezki njegovih Izbranih del so izšli v letih 1923–1933, uredil jih je Krekov sopotniški rojak Ivan Dolenec; 5. zvezek je izšel šele leta 1993. Krek je bil med pobudniki majniške deklaracije leta 1917 in duhovni oče slovenske poti v Jugoslavijo.

Vir: Miha Naglič, Od Jurija Plavca do Nika Žumra, Zgodbe izbranih osebnosti iz Selške doline; Domelova mala antologija, izbral Miha Naglič. Oboje v knjigi: Železni kruh, Domelovih 70 let (1946–2016), Železniki, 2016.

Na robu

Kot kukavica, 1. del

Mama, zakaj?!

Milena Miklavčič

usode

Sem in tja me ne le preseneti, temveč celo zelo prizadene, ko do mene prihajajo krute zgodbe o ženskah, ki se kot mame niso najbolj izkazale. Trudim se razumeti, kako so lahko dovolile, da je, na primer, pri ločitvi enega vzel oče, pa ga potem leta in leta niso več videle, kaj šele, da bi ga poiskale in vsaj za rojstni dan stisnile v objem. Tudi Fanika ima za seboj težko preizkušnjo, ki je za povrh še zelo zamotana.

Šele njena vnukinja bo, kot kaže, s sistematičnim raziskovanjem, kaj se je nekoč pravzaprav dogajalo, razkrila razloge za bolečine, ki jih starši/matere zadajo svojim otrokom. To, da so te najhujše in najbolj bolijo, najbolje vedo tisti, ki so jih doživeli.

»Zgodba, ki vam jo pripovedujem, ni v celoti iz prve roke. Nekaterih drobcev iz otroštva se sicer spominjam, ne pa vseh,« je pripovedovala Fanika. »Vnukinja Mirjana danes trdi, potem ko je naredila že kar nekaj raziskav, da je imela moja mama več kot le tri otroke. Vsakega z drugim. Bila je zelo lepo dekle, imela je takšen glas, da so mu še angelčki prisluhnili, ko je pela na koru. Bila je iz zelo verne družine, eden od bratov je bil celo duhovnik. Nje pa nihče ni mogel imeti na vajetih. Pri šestnajstih letih je imela prvega otroka, pri njenih dvajsetih sem se rodila jaz, ki sem bila – vsaj tako sem bila dolgo prepričana – njen najmlajši otrok. Spominjam se, ko se je začela druga svetovna vojna. Mene in brata, ki je bil leto starejši, je nekega vročega poletnega večera pustila na pragu pri dedu in babici. Pri sebi je obdržala prvega otroka, sina, ki ji je bil zmeraj najbolj pri srcu. Z bratom sva bila vesela novega okolja, kjer sva imela vsaj kaj jesti. Spala sva na peči, poleti in pozimi. Z nama se ni nihče več kot toliko ukvarjal. Niso naju niti crkljali niti tepli. Bila sva tam, obenem pa naju ni bilo. Pri hiši je bila še neka starejša ženska, lahko da je bila dedova neporočena sestra, ne vem točno. Včasih naju je presenetila, ko je brez besed pustila na mizi ob peči nekaj jabolčnih krhljev in odšla skozi vrata. Med vojno je brat kakšno leto hodil v nemško šolo, jaz še to ne, ker sem bila premajhna. Še dobro, saj nisem imela čevljev, tako da pozimi sploh nisem šla iz hiše. Imela sem mačko belo-rjave barve, ki sem jo pogosto božala. Kadar mi je predla v naročju, sem imela občutek, da nisem sama. Brat me je za vsako malenkost udaril, še danes ne vem, zakaj. Takšen je bil. Tudi mama je naju pogosto tepla, rekla bi, da se je tega nasilja za prazen nič navadil pri njej. Imela sem že več kot deset let, ko nas nekega dne mama ponovno obišče. Na glavi je imela klobuk in ne rute, kot je bilo takrat v navadi. Zdela se mi je še lepša, kot sem jo imela v spominu. Ko me je zagledala, ni rekla drugega kot: 'A ti si?' V grlu se mi je nabirala kepa, najraje bi stekla k njej in se stisnila v njen objem, pa si nisem upala. Babica jo je povabila v hišo, mene sta medtem nagnali ven. Kmalu se je zaslišalo vpitje in kričanje, kaj točno sta govorili, še danes ne vem. Ne morem se spomniti. Bratu je bilo vseeno, saj je imel veliko dela s tem, ko je okoli bunkerjev s prijatelji pobiral žico, ki so jo potem prodajali za gradbeni material in z njo tudi zaslužili. Mama, ki se je prikazala na pragu, mi je povedala, da bom še naprej ostala pri babici, da se bo ona poročila in odšla v Beograd, od koder je doma njen bodoči mož. Takrat pa sem zajokala, priznam. Beograd se mi je zdel tako zelo daleč. Padla sem na kolena in jo med solzami prosila, naj me vzame s seboj, da bom čisto pridna in ubogljiva. Niti pogledala me ni. Le babici je obljubila, da bo za naju z bratom vsak mesec pošiljala nekaj denarja. Če ga je tudi v resnici, ne vem. Babica o teh nakazilih ni nikoli govorila, in tudi ko sva z Mirjano brskali po njeni zapuščini, nisva našli nobenega odrezka.

Mirjana je med 'potovanji' po preteklosti ugotovila, da se je njena babica, moja mama, v Beograd preselila zato, ker je med vojno spoznala nekega oficirja, ki se je vanjo zaljubil. Tudi ona je v njem zaslutila zanimivo priložnost. Žal pa je bodoči soprog svoji predragi postavil krut pogoj, ki se je glasil, naj v Beograd ne vlači svojih nezakonskih otrok.« Fanika je že vrsto let prepričana, da njeni mami tega pogoja ni bilo težko izpolniti.

»Danes vemo tudi to, da se je mama v Slovenijo pogosto vračala. Če ne drugam, pa na Bled, kjer so z možem in hčerko, ki se jima je v zakonu rodila, letovali. Niti enkrat samkrat pa se ni ne tako ne drugače oglasila svoji mami, kaj šele nam, otrokom. Za bratom, ki ga je takrat, ko me je pustila pri babici, vzela s seboj, se je izgubila vsaka sled. Šele v šestdesetih letih sem ga začela iskati s pomočjo Rdečega križa. Mama ga je pustila pri moževi partizanski kolegici, ki sama ni mogla imeti otrok. Zanj pa je nekaj malega plačevala, toliko da je lahko dokončal poklicno šolo. Tisti trenutek, ko se je zaposlil, poštnih nakaznic ni bilo več. Po telefonu sta se slišala enkrat samkrat, ko se je poročil. Poklicala ga je in mu čestitala. Žal pa v zakonu ni imel sreče. Ker ni nikoli dobil nobene ljubezni, je tudi ni znal dati. Z ženo sta se sporazumno razšla prav zaradi hladu v njunih medsebojnih odnosih. Za sina, ki ga ima, je materialno ves čas zgledno skrbel, čustveno pa ne, zato sta se tudi onadva s časom povsem odtujila. Mirjana se je pred desetimi leti odpravila tudi v Beograd, kjer je spoznala mojo polsestro Agnes. Zakaj ji je mama dala ameriško ime, ni vedela. Bila je zelo presenečena, ko je slišala, da ima v Sloveniji sestro in brata. Pomisli, sploh ni vedela! Bila pa je zelo prijazna in je privolila, da se srečamo. Res smo se, vendar ... nismo si imeli kaj dosti povedati. Z veseljem, ki se je mešalo z bolečino, sem poslušala, ko je pripovedovala, kako lepo otroštvo je imela, da sta ji starša nudila številne dobrine, šolanje, univerzitetno izobrazbo. Gledala sem v tla, tudi v svoje zgarane roke, na katerih so se poznale sledi garanja v tovarni, kjer sem delala kot nekvalificirana delavka. Tudi bratu ni bilo vseeno, saj je imel podobno usodo, kot je bila moja. Nekajkrat smo si še pisali za božič, potem pa je Agnes umrla za rakom. Tako kot moja mama.«

»Pa ste šli vsaj na pogreb?« me je zanimalo.

Fanika je odkimala. »Nismo, saj nam nihče ni povedal. Sem pa pred nekaj leti obiskala njen in mamin grob. Nihče ne skrbi zanj, vse je bilo zaraščeno. Z možem sva ga malo uredila, a se bojim, da ga je do danes ponovno prerasel plevel.«

Fanika je materino ljubezen pogrešala vse življenje. Ko je bila njena babica že v letih in je postala betežna, je zgledno skrbela zanjo. Na nek način tudi iz zelo osebnih, intimnih razlogov. Vsaj takrat, ko jo je preoblačila in hranila, se jo je lahko dotikala in božala. Babica ji je bila za te dotike zelo hvaležna.

Iz velike škatle s spomini je potegnila fotografijo, ki ji jo je pustila Agnes. Na njej je več ljudi, Fanika pozna le mamo in njenega moža, ki je bil tudi tokrat v vojaški uniformi. Zadaj se skriva Blejski grad, fotografija je sicer v barvah, a so te že precej obledele.

»Nikoli nisem izvedela, kdo je bil moj oče. Kadar me daje nespečnost, strmim v temo in se sprašujem, kako je lahko takšna ženska brez čustev, brez srca. Zavrgla me je kot odpadek, ni ji bilo mar, kako živim, ni ji bilo mar za moje otroke, njene vnuke. Pa je umrla šele potem, ko se je rodil prvi vnuk ...«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Mihael Peternel – znanstvenik iz Škofjeloškega hribovja

Peter Colnar

V visokoležečih, odmaknjenih zaselkih se je rodilo nekaj Slovencev, ki so s svojim umom in uspešnostjo presegli vsa pričakovanja. Med njimi je bil tudi rimskokatoliški duhovnik, profesor, naravoslovec, polihistor, politehnik samouk Mihael Peternel. Rodil se je 22. novembra 1808 na kmetiji Laniše, ki je takrat spadala k Podjelovemu Brdu v občini Gorenja vas - Poljane, danes pa sodi v občino Cerkno. Kmetijo so poimenovali tako, ker sta na njej pridelovala lan že stari oče Blaž, ki je prodajal platno tudi do Trsta, in Mihaelov oče Jožef. V spominu je ostala tudi Mihaelova mama Neža. Doma je bila v Gorjah pod Poreznom na domačiji Pr' Frencietu. Podatke o materi je dal namreč sin Mihael vzidati v spominsko ploščo v zid cerkve v Novi Oselici.

Mihael je obiskoval šolo najprej v Idriji, nato se je šolal v Gorici in Celovcu. Od leta 1831 je študiral filozofijo na ljubljanskem liceju ter nato teologijo. Po končanem študiju je nastopil duhovniški poklic. Najprej je bil župnik na Dobrovi pri Ljubljani, nato v Moravčah, v Poljanah nad Škofjo Loko, v Šmartnem pod Šmarno goro in do leta 1852 v Vodicah.

Učiteljski izpit je opravil leta 1851. Na predlog cerkljanskega rojaka, matematika dr. Franca Močnika, ki je bil takratni šolski svetnik in nadzornik ljudskih šol v Ljubljani, je Peternel postal prvi ravnatelj na novoustanovljeni trirazredni ljubljanski realki. To delo je opravljal med letoma 1852 in 1860. Na realki je tudi sam poučeval, in sicer religijo, prirodoslovje, fiziko in kemijo. Bil je dober učitelj, praktik in samouk. Njegova dela izpričujejo tudi izredno skrb za domačo besedo.

Leta 1842 je pripravljal Poljansko dolino na sončev mrk, ki je bil viden v naših krajih 8. julija 1842. V Šmartnem pod Šmarno goro je opazoval razelektritvene pojave ob nevihtah (korona, Elijev ogenj, Elmov ogenj). V Vodicah je izdelal lasten Bainov telegraf (imenovan po Alexandru Bainu), s čimer se je povezal s kolegom v Zapogah. Ker se je oblastem zdelo njegovo početje nevarno, so mu prepovedali namestitev vodov. Obvladal je tudi fiziko. Za kakovosten pouk fizike je sam izdelal številna učila. Vojvodino Kranjsko je opisal tako dobro, da so bila njegova besedila na cesarskem Dunaju vzor zemljepisnih predstavitev krajev, pokrajin in ljudi. Skupaj z dr. Francem Močnikom je sodeloval pri izdaji Vegovih logaritmovnikov. Z vsem srcem se je ukvarjal tudi s slovenskim botaničnim, kemijskim, geometrijskim in drugim strokovnim izrazoslovjem. Bil je tudi svetovalec in načrtovalec pri gradnji hiš, skednjev, kozolcev in hlevov ter mestne razsvetljave.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- **V Spodnjih Lokah pri Domžalah se je 23. 11. 1852 rodil vojak in pisatelj, Franc Maselj Podlimbarski. Kot politično sumljiv je bil konfiniran v Pulkau blizu moravske meje, kjer je umrl.**
- **V Kamniku se je 21. 11. 1889 ali 22. 11. 1881 rodila igralka Marija Vera. Igrala je v vseh večjih evropskih mestih. V Ljubljani je postala tudi prva redna profesorica za dramsko igro.**
- **Na Češnjici pri Železnikih se je 26. 11. 1749 rodil pravnik Franc Jelenc. Bil je direktor obnovljene Pravne fakultete v Innsbrucku.**

GG +

Razgledi

Adventni venec

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

December. Pogledujem v zvezek, v katerega je moja mama s kaligrafsko pisavo vpisovala recepte za vsak dan in vse praznike. Oživijo spomini, ki dobijo barvo, zvok in glasove ter zadišijo. Poljubčki in lešnikova potica so stalnica za advent. Na prvo adventno nedeljo zatrepeta prvi plamenček na adventnem vencu. Od kod pravzaprav ta lepa navada?

Hamburg sredi prve polovice 19. stoletja. Ledene zime, revščina v velikem pristanišču, zapuščeni otroci, ki se spreminjajo v tatiče, da bi dobili kaj za pod zob. Protestantski pastor, teolog, učitelj, reformator razmer v zaporih Johann Hinrich Wiechern (1808–1881) zbira v veliki kmečki hiši, imenovani das Rauhe Haus, najrevnejše otroke, ki dobijo streho nad glavo in hrano, obenem pa so deležni šolanja, da bi se česa izučili in se tako izognili kriminalu. Ko napoči december, so otroci še posebej zvedavi. Kdaj bo že božič? In Wiechern 1839 na staro kolo pritrdi štiri bele večje sveče, za vsako nedeljo po eno, vmes pa 20 manjših rdečih za vsak dan in ponazori advent. Od 1860 pletejo adventne vence iz jelovih vej. Ker v domovih ni prostora za velike vence, se ti manjšajo in na njih ostajajo le štiri sveče. Simbolika venca: krog kot večni tok življenja in želja po duhovni svetlobi božiča s Kristusovim rojstvom ... S severa Nemčije se običaj seli proti jugu. Leta 1925 zagori prva sveča na vencu v katoliški katedrali v Kölnu, 1930 v Münchnu. Danes jih najdete vseh vrst, trendi dovoljujejo marsikaj. Do tistega največjega na svetu ni daleč, če se zapeljemo v Mariazell. Venec je pritrjen nad mestnim vodnjakom, v premeru ima 12 m, tehta pa šest ton. Ko se vračamo, lahko zavijemo še v Vrbo na Koroškem/Felden, kjer se spleten iz 80.000 lučk blešči na Vrbskem jezeru. Srečno pot!

Karibski kokosovi poljubčki

Za eno peko potrebujemo: *50 g kandiranega sadja, ananas, papaja, mango, 4 beljake, 130 g sladkorja, 1 žlico vaniljevega sladkorja, 65 g skute, 200 g kokosove moke.*

Kandirano sadje drobno zrežemo. Beljake s soljo stepemo v trd sneg in počasi dodajamo sladkor. Pridamo še kandirano sadje in kokosovo moko. Pečico ogrejemo na 180°. Pekač obložimo s papirjem za peko. S čajnima žličkama oblikujemo kupčke in jih zlagamo na pekač. Na 180° pečemo poljubčke 15–17 minut. Poljubčke popolnoma ohladimo v pekaču.

Poljubčki za diabetike

Za eno peko potrebujemo: *3 beljake, ščep soli, 25 g sadnega sladkorja, 45 g sladila za diabetike, 2 žlici limoninega soka, 175 g kokosove moke, 100 g čokoladnega obliva.*

Pečico ogrejemo na 150°. Beljake s soljo stepemo v trd sneg. Počasi dodajamo sadni sladkor, sladilo in limonin sok. Na koncu previdno vmešamo še kokosovo moko.

Pekač obložimo s papirjem za peko. Z dvema čajnima žličkama oblikujemo kupčke in jih polagamo na papir, a ne preblizu. Poljubčke pečemo 20 minut in jih v pekaču popolnoma ohladimo.

Čokoladni obliv stopimo po navodilu. Spodnji del poljubčkov pomakamo v vročo čokolado in jih polagamo na kos alufolije. Počakamo, da se popolnoma ohladijo in jih spravimo v pločevinasto škatlo.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Eni se ga že močno veselijo, spet drugim se zdi odločno prekmalu, a dejstvo je, da je veseli december tik pred vrati, s tem pa tudi praznične okrasitve. Trgovci so že pohiteli, z lučkami, smrekami in drugimi novoletnimi dekoracijami pa se te dni ubadajo tudi po občinah. Takole so sredi tedna krasili Glavni trg v Kamniku, ki bo v vsej svoji praznični lepoti zažarel čez teden dni. Lučke bodo namreč uradno prižgali prihodnji petek. J. P. / Foto: Gorazd Kavčič

Tudi na Gorenjskem imamo že veliko krožnih križišč, na otočkih sredi njih pa pravcate skulpture, nekakšne spomenike domačim občinam. Eden redkih, ki ostaja prazen, je otok v montažnem krožišču v Starem Dvoru v Škofji Loki. Ljudje, ki se tam vozijo, bi želeli imeti kaj bolj slikovitega kot zgolj s kamenjem nasuto površino. Medtem pa krajinska stroka meni, da v krožišča ne bi smeli umeščati elementov, ki odvračajo pozornost voznikov, in bi to obcestno površino lahko zasadili zgolj z nevpadljivim rastlinjem. D. Ž. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (357)

Rodbinska kronika Dragotina Hribarja in Evgenije Šumi

Miha Naglič

»Iz pripovedi Vilme Mlakar, ki je bila najprej sobarica in potem gospodinja na gradu Strmol od leta 1939 do 1946, in iz ohranjene tožbe, ki jo je sprožil Rado Hribar, se nam razodene zamolčana zgodba o ljubezni Radove žene Ksenije Gorup do oficirja jugoslovanske vojske Vladimirja Glišića, ki je, takrat še v Ljubljani, učil Ksenijo jahanja. Leta 1932 je Ksenija odšla z Glišićem neznano kam. Iz tožbe, ki jo je vložil Rado Hribar, je razvidno, da sta se Ksenija in Vladimir 17. februarja 1934 poročila v pravoslavni cerkvi sv. Bogorodice v Zemunu. Nato sta menda v Bileći v Hercegovini živela zelo preprosto življenje na deželi. Medtem ko Vilma Mlakar pripoveduje, da naj bi bila Ksenija tam srečna, je ena od nečakinj Radovega arhitekta Osolina povedala, da je Ksenija namesto eksotičnih živali, ki jih je imela v Gradišču, tam imela le kokoši in zajce, teh pa da se je kmalu naveličala. Nekako je morala to sporočiti Radu, saj je menda ta celo priskrbel Glišiću službo v Mariboru, od koder mu je Ksenija ušla in se vrnila k Radu, ki je medtem vložil tožbo, da bi razveljavil njen drugi zakon. Nato sta leta 1939 Ksenija in njena mati Amalija Gorup prišli k Radu na grad Strmol. Istega leta je prišla tja v službo tudi Vilma Mlakar, ki je pripovedovala, da je Glišić še dolgo pisal Kseniji obupana pisma in jo rotil, naj se vrne k njemu. Teh pisem menda Ksenija sploh ni brala, pač pa so jih z zanimanjem brale sobarice, ki so jih našle v košu za smeti, in Glišićeva pisma so jih do solz ganila. Sodišče je s 'Sodbo v imenu njegovega Veličanstva kralja!' z dne 27. marca 1940 razsodilo, da je bil Ksenijin drugi zakon neveljavno sklenjen, ker prvi ni bil poprej razvezan. Vilma Mlakar je povedala tudi, da so potem priredili na Strmolu v ožjem družinskem krogu nekakšno 'svatbo' (saj pri pravi poroki svatbe ni bilo) in zopet združena zakonca simbolično zvezali z verigami, da se ne bi več ločila. In res se nista, saj sta leta 1944 skupaj odšla celo v smrt.« (Str. 163–164)

To je le ena od zgodb v mogočni sagi slovenske meščanske rodbine Hribar. Navajamo jo iz dokumentarne kronike Angelike Hribar, nečakinje umorjenega strmolskega graščaka Rada. Umetniško pa je ta ista zgodba upodobljena v romanu Draga Jančarja (To noč sem jo videl, 2010), ki že šest let osvaja dom in svet. Kronika, ki je prav tako imenitno branje, je sicer izšla že 2008, a je še na voljo pri Celjski Mohorjevi družbi ... Vzemite jo v roke.

Angelika Hribar, Rodbinska kronika Dragotina Hribarja in Evgenije Šumi, ZZDS in CMD, Ljubljana–Celje, 2008, 318 strani, 10 evrov, www.mohorjeva.org

DNEVI SRBSKE KULTURE

Tudi letošnje Dneve srbske kulture v Kranju je sklenil folklorni festival Razigrana mladost. Blizu dvesto mladih folkloristov je občinstvu pričaralo bogato zakladnico ljudskih pesmi in plesov.

Ana Šubic

Kulturno društvo Brdo (KD) iz Kranja je minuli teden pripravilo tradicionalne, že 12. Dneve srbske kulture, ki so vrhunec dosegli s sobotnim folklornim festivalom Razigrana mladost. Pred polno dvorano cerkljanskega Kulturnega hrama Ignacija Borštnika je nastopilo blizu dvesto mladih folkloristov iz vrst uveljavljenih srbskih folklornih skupin iz Slovenije, ki so občinstvu v poldrugi uri pričarali bogato zakladnico ljudskih pesmi in plesov. Gorenjsko so tokrat zastopali le člani KD Brdo, sicer pa so bili posebni gostje folkloristi in glasbeniki Akademsko kulturno-umetniškega društva Sonja Marinković iz Novega Sada.

Dnevi srbske kulture so postregli še z drugimi dogodki. Kot poudarjajo v KD Brdo, je osrednji namen štiridnevne kulturne prireditve poleg ohranjanja kulturne dediščine in predstavitve folklornega ustvarjanja tudi spoznavanje ter sprejemanje raznolikosti in kulturne pestrosti pa tudi približati ljudske plese, pesmi in običaje širši javnosti. »Največ pozornosti običajno pritegne folklorni festival, a so bile tudi ostale prireditve zelo obiskane. Njihov obisk je celo presegel naša pričakovanja,« je zadovoljno ugotavljal Dario Jović iz KD Brdo.

Festival Razigrana mladost se je začel z nastopom cicibanov iz Kulturnega društva Brdo. / Foto: Gorazd Kavčič

Dobro obiskan je bil tudi petkov večer tradicionalnih ljudskih pesmi, ki so odzvanjale v kulturnem domu v Stražišču pri Kranju. Poleg pevskih skupin gostiteljev so se na odru zvrstile še štiri pevske skupine z območja Potkozarja iz Republike srbske in iz Novega Sada.

Posebnost letošnjih Dnevov srbske kulture, na katero so v KD Brdo še posebej ponosni, je razstava reprodukcij znanih samostanskih fresk z območja Srbije in Črne gore. »Razstava, ki smo jo pripravili v sodelovanju s Kulturnim društvom Mihajlo Pupin iz Ljubljane, ponuja dokaj redko priložnost ogleda tovrstnih del na Gorenjskem. Razstavljene freske, ki si jih lahko zainteresirana javnost v prostorih našega društva brezplačno ogleda vse do 16. decembra, so delo umetnika in ikonopisca Momirja Kneževića. Razstavljene freske predstavljajo vrhunec pravoslavnega slikarstva tako z umetniškega kot duhovnega vidika,« je poudaril Jović.

Tradicionalna književna tribuna je bila letos posvečena stoletnici smrti srbskega književnika Petra Kočića. Književni večer so sklenili z monodramo Branka Čopića Petar Pepo Bandić v adaptaciji, režiji in izvedbi Duška Jovanovića.

Foto: Gorazd Kavčič

Posebni gostje so bili folkloristi iz Novega Sada.

Foto: Gorazd Kavčič

Razigrani člani narodnega orkestra Kulturnega društva Brdo

NAPREJ STA ŠLI GORENJKI

Zabavni večerni šov Slovenija ima talent je v obdobju polfinalnih oddaj in v zadnji sta med šestimi nastopajočimi vstopnici za nadaljevaje dobili Gorenjki: pevka Aleksandra Vovk z Jesenic in plesalka Anja Šivic z Bleda.

Alenka Brun

Anjo smo pred kratkim lahko spremljali v domačem okolju, ko je nastopila ob uradnem odprtju Okusov Bleda, drugače pa je dekle s svojim plesom ob drogu na odru šova Slovenija ima talent, že prvič osvojilo žirijo: prislužila si je zlati gumb in se tako uvrstila neposredno v polfinale izbora. Tudi tokrat je med šestimi nastopajočimi s svojo čutnostjo in elementi plesa ob drogu navdušila publiko in ta jo je kot prvo poslala v finale. Anja veselja ni skrivala, nihče pa ne dvomi, da bomo v finalnem delu videli le še nadgradnjo čutnosti in lahkotnosti giba že do sedaj umetelno pripravljenih nastopov.

Aleksandra Vovk pa je poleg citrarke Janje Brlec čakala na odločitev žirije, saj je pot v finale lahko nadaljevala le ena od njiju. Žirija se je odločila za Aleksandro ter njen izjemni glas. Jeseničanka je zelo zaposleno mlado dekle, saj je poleg šole in glasbe resno predana tudi namiznemu tenisu, kjer je tudi uspešna. Seveda nas je zanimalo, glede na to, da je Aleksandra s petjem in glasbo povezana že od malega, ali je že kdaj prej razmišljala o nastopu na tovrstnem šovu. Njen oče Sandi Vovk pravi, da je pred nekaj leti res. Kljub temu, da je Aleksandra vajena domačih glasbenih odrov, da ima za seboj precej nastopov tudi na tujih, da se je udeležila številnih mednarodnih festivalov, kjer je v zadnjih treh letih segala le po najvišjih mestih, je prijava v šov, kot je Slovenija ima talent, poseben izziv za posameznika. Ko je letos razmišljala o prijavi, se je tudi že spraševala, kdo bodo žiranti v oddaji, saj so jih razkrili precej kasneje. Ker je Marjetka soproga njenega brata, je bila šestnajstletnica dejansko v dilemi, ali bo nadaljevala avdicijski del v šovu ali ne, če bo Marjetka ponovno v žiriji. Saj veste, ljudje si kaj hitro lahko ustvarijo napačno sliko. Doma so kar nekaj časa namenili tej temi, vendar gre konec koncev za Aleksandro, za njen glas in njeno petje. Vseeno pa je o odločitvi Aleksandra molčala do zadnjega, in ko je prišla na oder Talentov prvič, je bila Marjetka resnično presenečena. Vendar je Aleksandra s svojim nastopom in glasom navdušila tako žirijo kot publiko. In kot še dodaja njen oče, ko si enkrat na Talentih, je treba delati še bistveno več. V nedeljo pa na oder prihaja naslednja šesterica: skupina Marjetica, Luka Sešek, Đorđe Jovanovič, Nina Brasseur, skupina Anonymous ter Ladov zlati gumb: mlada virtuoza Wildart, ki sta pripomogla k temu, da je Lado izgubil stavo in priznal, da Slovenija ima talent.

Anja in Aleksandra gresta v veliki finale letošnjega šova Slovenija ima talent. / Foto: Pop TV (Miro Majcen)

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Zaslužka boste zelo veseli in s tem boste dobili tudi nov zagon za nove ambicije. Zna pa se zgoditi, da vam čisto vsi ne bodo privoščili vašega veselja in dobre volje, zato bodite pripravljeni na obrambo, saj znate biti z jezikom zelo ostri.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Obsojali boste in se jezili na ljudi, češ da do vas niso iskreni. Pa se kdaj vprašate, ali tudi vi kdaj ne delate krivice? Sledi pogovor na to temo, ki se mu bo nemogoče izogniti. Tako je tudi prav, saj je zadnji čas, da poravnate stare račune.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Že kar nekaj časa je bila vaša pot do uspeha posuta s samimi ovirami in nič se ni izšlo po vaših načrtih. Čeprav ste se še tako trudili, je vse ostalo na mrtvi točki. Sedaj je končno pred vami pozitivna prelomnica, ki jo boste izkoristili.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Pred vami se odpira novo obdobje, sprejeli boste marsikatero odločitev z upanjem na najboljše. Nova pot, ki je pred vami in vas jo bo sprva strah, vam bo vlila pozitivne energije in ne bo ovire, ki je ne bi mogli preskočiti.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Poslovna pot do končnega uspeha je tokrat povsem odprta. Obrodili bodo sadovi trdega dela in vsak napor iz preteklosti se vam bo obrestoval. Pokazale se bodo vse vaše dobre lastnosti, ki so bile do sedaj skrite tudi vam samim.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Napake iz preteklosti vas bodo opozarjale. Energije bo dovolj in vztrajnosti tudi, zato boste našli prave rešitve. Čaka vas težek, a dober teden. V domačem okolju se izogibajte situacijam, za katere dobro veste, da jim niste kos.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
V prihodnjih dneh boste imeli nepričakovane izdatke. Situacija vas bo res nekoliko vrgla iz tira, a ne za dolgo, saj boste kljub vsemu dobro uredili. Kar se tiče vaših ljubezenskih zadev ne prehitevajte dogodkov, vse bo ob svojem času.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Že dolgo časa nekaj pričakujete, pa se vam nikakor ni hotelo rešiti. Vaše besede bodo končno naletele na prava ušesa in obeta se vam uspeh. Zaradi nepomembnih stvari boste prišli v navzkriž z nekom, ki vam drugače veliko pomeni.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Do sedaj nikoli niste imeli možnosti, da bi spoznali, kaj je tisto, kar vas spodbudi, da delate nepremišljene napake. Priložnost vam bo odprla oči in dobili boste čisto drugačen pogled na marsikaj, kar ste si v preteklosti napačno razlagali.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Če si iščete dodaten vir zaslužka, boste v nekaj dneh imeli prave možnosti. V poslovnem krogu se vam obeta napredovanje, sestankov v tujini se ne izogibajte, saj so lahko za vas pomembni. Ljubljena oseba se bo počutila prikrajšano.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Razočarali vas bodo ljudje, od katerih tega ne bi pričakovali. Samo nezaupanje vam bo za nekaj časa ohromilo dar komunikacije, vendar vam bodo pravi prijatelji kmalu odpihnili slabo voljo. Že nekaj časa premišljujete o dopustu.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Čaka vas veliko dela. Finančna varnost vam pomeni ključ do svobode in neodvisnosti. Storili boste vse, kar je v vaši moči, da boste poravnali stare račune in začeli na novo ustvarjati finančni vzpon. V ljubezni vas čaka nekaj lepega.

TA JE DOBRA

Igral bi rad
»Sem bil na razgovoru za mesto v igralskem ansamblu v Prešernovem gledališču v Kranju.«
»Ti je uspelo dobiti službo?«
»Direktorica me je vprašala, ali imam kaj izkušenj, ali sem bil že kdaj na odru.«
»In kaj si ji rekel?«
»Sem rekel, da en mesec, ko smo v Domžalah delali eno fasado.«

Obema je ušel
V čakalnici Janez prdne.
Gospa zraven njega mu pravi: »Ušel vam je!«
Janez: »Ste ga ujeli?«
»Ne.«
»Potem je pa tudi vam ušel.«

Izgubil odvečno težo
»Izgubil sem 70 kilogramov odvečne teže.«
»Aaaaa? To ni mogoče!«
»Kako da ne? Odselila se je tašča!«

Ne pozna je še dobro
»Mama, fant me je zaprosil in ne vem, kaj naj naredim. Sej me še ne pozna dobro.«
»Poroči se, hči. Ne čakaj, da bi te spoznal!«

Najdaljši seks
Najdaljši seks z njim je trajal 1 uro in 1 minuto. To je bila noč, ko smo premaknili ure na zimski čas.

Zdravniška stavka
Pravijo, da čas celi rane. Zato pa se pri zdravniku po navadi čaka ure in ure.

LAŽJI SUDOKU

6		9	4		5	3		
		2		7		5		
4			6	2	3			1
9								2
		7	9		2	8		
5								9
7			5	3	6			4
		1		9		7		
		4	7		8	6		

Rešitev:

6	1	9	4	8	5	3	2	7
8	3	2	1	7	9	5	4	6
4	7	5	6	2	3	9	8	1
9	8	6	3	5	1	4	7	2
5	2	3	8	4	7	1	6	9
1	4	7	9	6	2	8	3	5
3	6	1	2	9	4	7	5	8
7	9	8	5	3	6	2	1	4
2	5	4	7	1	8	6	9	3

TEŽJI SUDOKU

6			7					1
		4	8					6
2							3	9
	6		2	3			9	
	1			6	9		2	
4	8							7
5					4	1		
1					8			

Rešitev:

1	2	7	3	5	8	9	6	4
5	3	6	9	7	4	1	8	2
4	8	9	1	2	6	3	5	7
8	1	3	4	6	9	7	2	5
9	4	2	5	8	7	6	1	3
7	6	5	2	3	1	4	9	8
2	7	1	6	4	5	8	3	9
3	9	4	8	1	2	5	7	6
6	5	8	7	9	3	2	4	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Avtohiša Vrtač, d. o. o., Kranj

Delavska cesta 4, 4000 Kranj I T.: 04/27 00 252 I M.: 040 579 600 I www.avtohisavrtac.si

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila NOVA SEAT ATECA
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila SEAT IBIZA
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 7. decembra 2016, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

Povprečna poraba goriva 6,1 – 4,3 l/100 km, povprečne emisije CO_2 141 - 113 g/km.Emisijska stopnja: Euro 6. Emisije NO_x: 0,0516 - 0,0278 g/km. Emisije trdih delcev: 0,0107 - 0,00000 g/km. Število delcev: 6,75 x 10^{11} - 0,0108 x 10^{11}. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM_{10} in $PM_{2,5}$ ter dušikovih oksidov.

GORENJSKI GLAS	NAŠ SKLADATELJ (MILKO)	PASAT (KNJIŽNO)	VRLINA, KREPOST	MANJ KOT ENA	MESTO V NEMČIJI	DANSKI DRŽAVNIK (ERIK)	MLEČNI SLADKOR
PASJA PASMA							
USPEŠNA POKLICNA POT						2	
PREČNI TRAM V OSTREŠJU							
TOLKAČ		12		URADEN SPIS / ŽIVČNA CELICA			
NENASIČEN OGLJIKOVODIK					SIMONA OKORN / SPIKERKA BRIŠKI		
RADON			MESTO V TURČIJI / VRBOV GRM			19	
BIVŠA AMERIŠKA GLASBENA SKUPINA							
NAŠ IGRALEC (PRIMOŽ)	8					MAJHEN LEV	ČISTO PREMOŽENJE
GORENJSKI GLAS	IGRALEC PITT	AVSTRALSKI MEDVEDEK / GRŠKI PESNIK					
NAŠ ALPINIST IN FOTOGRAF (BOGOMIL)					4		
ROVT, LAZ / NAROD, LJUDSTVO				ZUNANJI DEL IGRIŠČA / ITAL. IGRALKA (SOPHIA)			

GORENJSKI GLAS	BIVŠA SMUČARKA PUŠNIK	ALKALOID V VOLČJI ČEŠNJI	IGRALEC ŠERBEDŽIJA	KRAJ S SAMOSTANOM V SRBIJI	VLADAR BANOVINE	KRAJ PRI OPATIJI	NIKOLAJ SAJKO	GLASBENIK HENDRIX	INDIJANSKA SKUPNOST V MEHIKI	SKLADBA IZ OBDOBJA RAGTIMA	GORENJSKI GLAS	NAŠA POKRAJINA OB SOTLI	ŽELATINA IZ ALG	GRŠKA ČRKA	ZAPOREDJE STRELOV / CVEKAR						ČRT IVANČIČ / PEVKA DRAGOVIĆ		
NEKDANJI OROŽNIK							9				BRITANSKA PEVKA NIG. RODU (S. A.)								ODEVA, OBLAČILO / SNOV, TVORIVO	10			
DUŠEVNI MIR		16									IZVOR TOPLOTE / AFRIŠKA MRZLICA			14			PANOGA / KRAJ NA KOROŠKEM (GREUTH)						17
NAŠ PISATELJ (JANEZ)							PRAŽIVAL Z MIGETALKAMI / SAMOGLASNIK											REKA PRI LONDONU / OSREDNJI DEL JAJCA				DRŽAVA V AFRIKI	TALNA POVRŠINA
BIVŠI SMUČAR GASPOZ					JADRANSKI OTOK	IGRALEC VALIČ / ETNOLOG KURET				PEVKA AMBROŽ / VAS S FRESKAMI V ISTRI					6	PRISTAŠ URANIZMA / LAHEN UDAREC S PRSTI							
URŠKA PAVČNIK		1	RIMSKA BOG. NEBA / GL. MESTO MALIJA					GRŠKA UTEŽNA ENOTA, OBOLOS					ZVEZDA V VOLARJU / NAJVEČJA ARTERIJA							MORSKA ZAČIMBA			
MESTO V DALMACIJI								VOLNENA TKANINA	IGRALKA MARTINELLI					DEL PREDMETA, KI SE VARI	IGRA S KARTAMI / GRAFIK JUSTIN					ČLOVEKU PODOBNA ŽIVAL	METKA ALBREHT / KEM. ELEMENT (Th)		
IGRALKA DOLINAR				MITOLOŠKI LETALEC / AMERIŠKA IGRALKA (JENNIFER)					SL. OPERIST (LADISLAV) / GORIVO ZA PLAVŽE								MERSKA KOLIČINA						IGRALKA MIRANDA
ARILJE ARKTUR EJIDO ENEZ RUFUS	OHCET	FAJANSA / OSEBA, KI PIŠE NA PISALNI STROJ			7					21	ORANJE / RAČUNALNIŠKI MEDIJ			15		RIBJA JUHA	NEAPELJ (ORIGINAL) / 4. IN 2. VOKAL						3
PEVEC VIDMAR						VREDNOSTNI PAPIR	SIJAJ, BLIŠČ / NOVINAR ŠTAKUL					TEKMA TREH EKIP / MESTO V FRANCIJI							PERUNIKA, ŠARENICA / KRANJ				
ALPINIST GROŠELJ	11				PRIPADNIK NARODA V ŠPANIJI / MORSKA RIBA					SL. PESNIK (JOŽE) / ITALIJANSKA RODOVINA					ODZIV NA DRŽLJAJ / VOJAŠKA SKUPINA					20			
KRISTUSOV UČENEC								GODRNJAV ČLOVEK / OBLIKA SOCVETJA					TV REALIZATOR VODNIK				TATVINA						SESTAVIL: F. KALAN
TONE KOŠMRLJ			PREDOR / LINDA EVANS					5	100 / SMILJAN ROZMAN				IGRALEC BEATTY / JURIJ SOUČEK										
S PLINOM POLNJEN ZRAKOPLOV						ŠPANSKI ŠKRGETEC									18								
ANTIČNA ZGRADBA V PULI						NAŠ PLAVALEC (MARTIN)						JAZZ TEHNIKA PETJA	13										

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21

DRUŽABNA KRONIKA

VAIANA IN ZADNJI PREŽIVELI

Plesno obarvana oceanska zabava je navdušila, veliki finale prvega slovenskega Survivorja bo naslednji teden, preddvorski folklorniki pa vabijo na letni koncert že to nedeljo.

A. Šubic, A. Brun

V kranjskem Cineplexxu je bila pred dnevi premiera animiranega filma Vaiana – Iskanje bajeslovnega otoka. Ob tej priložnosti so gostili del ekipe, ki je sinhronizirala risanko o novi Disneyjevi junakinji. Vaiana, ki se poda na nevarno odpravo, da bi rešila svoje ljudstvo, je na premiero privabila tudi nekaj znanih obrazov: glasbenika Jože Potrebuješa z družino, igralko Ano Marijo Mitić, tržiškega 'mojstra blata' Aleša Rozmana ... Pred premiero so za otroke pripravili ustvarjalne delavnice, poslikavo obrazov in plesno delavnico z Azro Selimanovič, ki ji je na pomoč priskočil tudi vsestranski Klemen Bunderla. Slednji je sicer posodil glas poglavarju Mauiju, ampak le v pesmi, ker njegov igralec Rok Kunaver ne poje. Bunderla je sicer ta čas povsem zaseden, ob delu na radiu se skupaj z Juretom Godlerjem pripravlja na jutrišnjo uradno premiero njunega šova v Špas teatru. »Z muzikalom Veronika Deseniška smo novembra v razprodani Gallusovi dvorani zaključili s predstavami za letos in se vračamo, ko se otopli. Sicer pa že potekajo vaje za nov muzikal po legendarnem slovenskem filmu Vesna,« nam je zaupal Bunderla.

V tem času pa v Cineplexxih uspešno navdušuje gledalce tudi fantazijski film Magične živali, ki izhaja iz sveta avtorice, ki nam je 'podarila' že Harryja Potterja, J. K. Rowling. Še vedno pa ljudje z navdušenjem pozdravljajo domači filmski uspeh Pr' Hostar. Film je v manj kot mesecu dni rednega predvajanja z več kot 136 tisoč gledalci krepko presegel mejo za osvojitev velike zlate role. Gre za prestižno nagrado, tokrat v obliki kipca, ki sta jo Kolosej in DSFU v petnajst letih podelila zgolj štirim domačim filmskim naslovom. Filmu napovedujejo še svetlejšo prihodnost, morda pa se želja ustvarjalcev po vsaj še treh nadaljevanjih uspešnice uresniči.

V petek, 2. decembra, pa boste na Pop TV ob 21. uri lahko spremljali zadnji del slovenskega resničnostnega šova Survivor, v katerem bomo po več kot 40 dneh na Filipinih dobili zmagovalca, ki bo domov odnesel petdeset tisoč evrov. V finalni teden bo šlo pet tekmovalcev, ostali bodo trije, porota pa bo z glasovanjem določila zmagovalca. Odločilne glasove so oddali že spomladi na Filipinih, glasovalno skrinjo pa zapečatili.

Folklorno društvo Preddvor pa vas v nedeljo ob 18. uri vabi v prostore domačega kulturnega doma na svoj letni koncert. Nastopile bodo njihove prva in druga odrasla skupina ter starejša otroška; v goste so povabili tudi FS Zala Žirovski Vrh in Zagorski oktet.

Vaiana je na kranjsko premiero privabila vodjo Čukov Jožeta Potrebuješa z ženo Andrejo in hčerko Petro. / Foto: Ana Šubic

Azri Selimanovič je na plesni delavnici na pomoč priskočil vsestranski Klemen Bunderla. / Foto: Ana Šubic

Tržičan Aleš Rozman, ki navdušuje s spektakularnimi skoki s štirikolesnikom, je na premiero animiranega filma pripeljal hčerko Mašo. / Foto: Ana Šubic

Veliko zlato rolo oziroma kipec sta ustvarjalcem predala prvi mož Koloseja Sergej Racman ter režiser in predstavnik DSFU Marko Naberšnik. / Foto: arhiv Kolosej

Na začetku jih je bilo dvajset. Potem se je iz tedna v teden njihovo število manjšalo, dokler niso ostali le najboljši - dokler ne bo ostal le zadnji preživeli. Kdo, bomo izvedeli naslednji teden. / Foto: arhiv Survivorja

VRTIMO GLOBUS

Justinu Bieberju je prekipelo

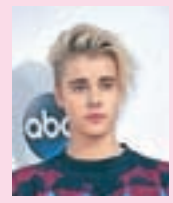

Justin Bieber (22) je udaril oboževalca v obraz tako močno, da je krvavel. Incident se je pripetil v Barceloni, kjer je pevec imel koncert. Bieber je izgubil samonadzor, ko je neznanec stekel proti njegovemu avtomobilu in se ga skušal skozi okno dotakniti. Pevčev predstavnik njegovega dejanja ni komentiral. Že dlje časa pa je znano, da Justin vse težje prenaša slavo.

Naya in Ryan se ločujeta

Igralka iz serije Glee **Naya Rivera (29)** in **Ryan Dorsey (33),** poznan po vlogah v filmih Groovin' On in Unspoken, se po dveh letih zakona ločujeta. Po poročanju TMZ-ja je ločitvene papirje vložila Naya, ki zahteva skrbništvo nad njunim enoletnim sinom Joseyjem. Pred tem je bila zaročena z raperjem Big Seannom, s katerim sta načrtovala poroko.

Kayne West preveč izčrpan

Raper **Kanye West (39)** je zaradi izčrpanosti pristal v bolnišnici. Odpovedal je tudi vse nadaljnje koncerte svoje turneje Saint Pablo. »V bolnišnico je odšel po nasvetu zdravnika. Ima težave s pomanjkanjem spanja in izčrpanostjo, sicer pa je v redu,« je potrdil njegov predstavnik, ki pravi, da je november zanj še težji, saj je ravno tega meseca pred devetimi leti umrla njegova mama.

Pri Roccu našli marihuano

Rocco, šestnajstletni sin pevke **Madonne,** je bil aretiran zaradi posedovanja marihuane. Po poročanju tujih medijev so policiste elitne soseske v Londonu, kjer živi z očetom Guyem Richiem, poklicali sosedi. V najstnikovem nahrbtniku so našli manjše količine droge in ga pridržali. Rocco bo zaradi manjšega prekrška kaznovan le z obveznim sodelovanjem z organizacijo Youth Offending Team, ki pomaga mladim, ki zaidejo v težave.

Letošnjo razgibano vinsko pot v rovih pod starim Kranjem je obiskala tudi zadnja vinska kraljica Slovenije Sara Stadler. Simpatična kraljica je bila nad kakovostno ponudbo navdušena, s kozarčkom rujne kapljice pa je nazdravila vsem ljudem dobre volje. / Foto: Primož Pičulin

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET TOPOLŠICA 12. 12.; **TRST:** 30. 11.; **STRUNJAN:** 4.–7. 12.; **BANJA VRUĆICA:** 11.–18. 12.; **BOŽIČNI BANOVCI:** 27.–28. 12.; **BOŽIČNI RADENCI:** 26.–28. 12.; **SILVESTROVANJE TUHELJ:** 30. 12.–2. 1. 2017. **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Dobrodelni srečelov
Škofja Loka – Župnijska karitas Škofja Loka prireja dobrodelni srečelov, ki bo v nedeljo, 27. novembra, dopoldne, po vseh svetih mašah, v župnijski cerkvi svetega Jakoba in v kapucinski cerkvi svete Ane.

Večnost v planiških letih
Kranjska Gora – Danes, v petek, 25. novembra, bo ob 19.30 v Knjižnici Kranjska Gora predstavitev knjige Benjamina Gracerja Večnost v planiških letih.

Pokukajmo v špajzo
Adergas – Jutri, v soboto, 26. novembra, se bo ob 19. uri v dvorani v Adergasu začela prireditev s kulturnim programom in degustacijo Pokukajmo v špajzo.

Smučarski sejem
Škofja Loka – Smučarski klub Alpetour Škofja Loka vabi na sejem rabljene smučarske opreme, ki bo jutri, v soboto, 26., in v nedeljo, 27. novembra, od 8. do 19. ure v prvem nadstropju Športne dvorane Poden. Rabljeno opremo naj obiskovalci prinesejo v soboto.

IZLETI

Od Sv. Lenarta do Starega vrha
Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinski izlet od Sv. Lenarta prek Rovt do Starega vrha. Izlet bo v četrtek, 1. decembra, odhod s posebnim avtobusom bo ob 8. uri izpred Creine. Prijave z vplačili sprejemajo v pisarni društva do ponedeljka, 28. novembra.

Pohod v Tamar
Preddvor – Pohodniška skupina Društva upokojencev Preddvor vabi člane 29. novembra na pohod v Tamar. Zbor bo ob 8. uri na grajskem dvorišču v Preddvoru.

V Italijo
Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur vabi na izlet v Italijo: Furlanija – peščene jaslice in Trst, ki bo v četrtek, 8. decembra. Informacije in prijave do 6. decembra oz. do zasedbe mest v avtobusu sprejemajo v pisarni društva, pri poverjenikih in po tel. 04 25 11 021 in 064 117 135.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma
Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 26. novembra, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Krščanska uniforma.

Kako potovati za en evro
Jesenice – Danes, v petek, 25. novembra, bo ob 20. uri v Mladinskem centru Jesenice popotniško predavanje Izidorja Furjana Kako potovati za en evro.

OBVESTILA

V Medgeneracijskem centru Kranj
Kranj – V Medgeneracijskem centru Kranj bo danes, v petek, 25. novembra, ob 17. uri Reciklirnica oblačil, ob 18. uri pa družabni večer ob igranju taroka. V ponedeljek, 28. novembra, ob 18. uri in v torek, 29. novembra, ob 17. uri bo na sporedu ustvarjalna delavnica z mladimi – izdelava zunanjih novoletnih okraskov v sodelovanju s KS Bratov Smuk.

Plazovna delavnica
Kranj – V času 42. Kranjskega zimskošportnega sejma bo danes, v petek, 25. novembra, ob 17.30 in jutri, v soboto, 26. novembra, ob 10.30 in 16.30 Plazovna delavnica s podnaslovom Osnove delovanja plazovnih žoln in rokovanje z njimi, ki jo bo izvajal Marko Bleiweis, vodja podkomisije RZUTS za smučanje po neorganiziranem smučarskem prostoru.

Letiš? Letim! 2016
Kranj – Zveza za prosto letenje Slovenije jutri, v soboto, 26. novembra, od 12. do 16. ure v Bazenu na Savskem otoku organizira srečanje s predstavitev tega športa, šol letenja in opreme. Med dogodkom bo potekal tudi filmski festival.

RAZSTAVE

Advent v steklu
Šenčur – Danes, v petek, 25. novembra, bo ob 17. uri v Kulturni dvorani Šenčur odprtje 9. razstave Marjana Česna z naslovom Advent v steklu. Razstavo si lahko ogledate tudi v soboto in nedeljo, 26. in 27. novembra, od 8. do 18. ure.

PREDSTAVE

Žavba za greh
Besnica – Jutri, v soboto, 26. novembra, bo ob 19.30 Igralska skupina Preddvor v dvorani gasilskega doma uprizorila komedijo današnjega časa Žavba za greh.

Jaz, batman

Bohinjska Bistrica, Stražišče – Dramska sekcija Kulturnega društva Jožeta Paplerja Besnica prireja dramo Vinka Möderndorferja Jaz, Batman, ki si jo lahko ogledate danes, v petek, 25. novembra, ob 20. uri v KD Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici in jutri, v soboto, 26. novembra, ob 19. uri v Šmartinskem domu v Stražišču.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 26. 11., in nedelja, 27. 11.
21.25 PRIHOD
19.10 ZAVEZNIKA
21.50 POKVARJENI BOŽIČEK 2
17.00, 19.25 MAGIČNE ŽIVALI
13.20, 15.00, 16.40, 18.20, 20.00, 21.40 PR'HOSTAR
13.10, 15.10, 17.10 VAIANA – ISKANJE BAJESLOVNEGA OTOKA, sinhro.
13.40 A JE TO: PAT IN MAT
15.15 TROLI, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 26. 11.
19.00, 21.20 PRIHOD
18.45, 22.20 ZAVEZNIKA
20.30, 22.30 POKVARJENI BOŽIČEK 2
16.10, 19.45 MAGIČNE ŽIVALI
21.10 MAGIČNE ŽIVALI, 3D
17.55 GREBEN REŠENIH
13.50 DOKTOR STRANGE
18.30, 20.20, 22.10 PR'HOSTAR
15.15, 17.30 VAIANA – ISKANJE BAJESLOVNEGA OTOKA, sinhro.
14.00, 16.15 VAIANA – ISKANJE BAJESLOVNEGA OTOKA, 3D, sinhro.
14.45, 17.00 TROLI, sinhro.
13.45, 16.00 TROLI, 3D, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 25. 11.
14.00 LEGENDA ŠT. 17 (vstop prost)
18.00 VAIANA – ISKANJE BAJESLOVNEGA OTOKA, 3D, sinhro.
20.00 NOČNE PTICE

Sobota, 26. 11.
18.00 VAIANA – ISKANJE BAJESLOVNEGA OTOKA, 3D, sinhro.
20.00 MAGIČNE ŽIVALI, 3D

Nedelja, 27. 11.
17.00 VAIANA – ISKANJE BAJESLOVNEGA OTOKA, sinhro. (+ delavnica)
19.00 NOČNE PTICE

Ponedeljek, 28. 11.
19.00 LEGENDA ŠT. 17 (vstop prost)

MESTNI KINO DOMŽALE

Petek, 25. 11.
18.00 MAGIČNE ŽIVALI
20.30 ZAVEZNIKA

Sobota, 26. 11.
10.00 VAIANA – ISKANJE BAJESLOVNEGA OTOKA, sinhro.

Nedelja, 27. 11.
10.00 TROLI, sinhro.
16.00 VAIANA – ISKANJE BAJESLOVNEGA OTOKA, sinhro.
18.00 MAGIČNE ŽIVALI
20.30 PRIHOD

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 26. novembra
10.00 DOGODIVŠČINE IZUMITELJA KURAME (v dvorani PGK)
19.00 GAME OF DEATH (v dvorani PGK)
21.00 Goli oder: Festivalska predstava z mednarodno zasedbo (v dvorani PGK)

Ponedeljek, 28. novembra
20.00 Ingmar Villqist: HELVERJEVA NOČ (v Stolpu Škrlovec)
19.30 Jennifer Haley: PODSVET (v dvorani PGK)

50
VABILO NA SLAVNOSTNO
AKADEMIJO
sreda, 30. 11. 2016, ob 18:00, Kulturni dom Mengeš

Nastopali bodo:
Plesna skupina Sončki, Plesna skupina Face, Glasbena skupina Strune, Učenci OŠ Roje, Ansambel Dori, Plesalke Cowboy Ritma, Učiteljski pevski zbor OŠ Šenčur pod vodstvom dirigentke Alenke Kuhar, Omar Naber

Program bo povezoval
Boštjan Meglič – Peška

Slavnostni govornik:
predsednik države Borut Pahor

vstop prost

MEDOBČINSKO DRUŠTVO SOŽITJE, ROPRETOVA CESTA 23, MENGEŠ

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

1-SOBNO stanovanje, 40 m², Jesenice, blok, visoko pritličje, obnovljeno; mirna lokacija, bližina trgovin, zdrav. doma, šole. Možna menjava za večje stanovanje, manjšo hišo. Primerno za starejše osebe, tel.: 070/397-905 16004205

2-SOBNO, opremljeno stanovanje z ložo v Cankarjevem naselju v Radovljici, tel.: 040/751-741 16004200

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

ODDAM

TRŽIČ-Ravne, enosobno stanovanje, 42 m², obnovljeno, opremljena kuhinja, vseljivo takoj, tel.: 031/505-767 16004159

V LJUBNEM oddam opremljeno 2-SS samski osebi, zelo ugodno, s predplačilom najema, tel.: 040/389-518 16004199

GARAŽE

KUPIM

NA KRESU v Železnikih kupim garažo – dober plačnik, tel.: 064/154-024 16004158

K3 KERN d.o.o.
NEPREMIČNINE
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
Tel.: 04/202 13 53, Fax: 04/202 17 85
GSM 051/320 700,
E-pošta: info@k3-kern.si

ODDAM

VRSTNO garažo za glavno pošto, na Zoisovi ulici, tel.: 04/25-21-554 16004203

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, **F:** 04/20 68 701
M: 030 641 621, **I:** www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

RENAULT Megane grandtour 1,5 DCI, 106 km, letnik 11/2006, 163.000 km, zlat, ohranjen, tel.: 041/369-004 16004188

KUPIM

VOZILO, celo, v okvari ali poškodovano, od letnika 2002 dalje. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drulovka 23a, tel.: 031/629-504 16003903

AVTODELI IN OPREMA

CITROEN Avtoodpad, d.o.o., Dobračevska ul. 28, Žiri – odvoz in odkup poškodovanih ali odsluženih vozil ter prodaja rezervnih delov, tel.: 041/632-593 16004182

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

LOTO

Rezultati 94. kroga – 23. novembra 2016
4, 5, 6, 16, 25, 27, 29 in 23

Loto PLUS: 4, 15, 18, 19, 29, 33, 34 in 13
Lotko: 4 8 8 5 3 9

Sklad 95. kroga za Sedmico: 1.610.000 EUR
Sklad 95. kroga za PLUS: 180.000 EUR
Sklad 95. kroga za Lotka: 320.000 EUR

Nagrajenci nagradne križanke sponzorja podjetja **Prevc, d. o. o.**, objavljene v Gorenjskem glasu: 1.nagrada: kapa Petra Prevca: **Janez Šolar**, Železniki; 2.nagrada: otroški tabure KID: **Martina Hartman**, Medvode; 3. nagrada: otroški tabure KID: **Franci Jalen**, Golnik. Čestitamo.

PETKOVA PRIREDITEV
Izvaja: Kranjski komedijanti
ŽOGICA MAROGICA
Petek, 25. november 2016, ob 17.30 uri
OKC Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvaja: Mini teater
Dogodivščine izumitelja Kurame
Sobota, 26. november 2016, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si
Gorenjski Glas

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 16003504

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

HLODOVINO hrasta, oreha, hruške, tel.: 031/312-323 16004156

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 16003899

MEŠANA drva, gaber - hrast, tel.: 041/847-500 16004161

SUHA hrastova in bukova drva, tel.: 04/23-11-964, 041/481-588 16004166

SUHA bukova in mešana drva, lahko razžagana in z dostavo, tel.: 031/826-621 16004167

ZELO ugodno prodam lesene brikete in pelete, tel.: 040/887-425 16004173

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

DOBRO ohranjen štedilnik Gorenje – 4 plin + 2 elektrika z električno pečico, tel.: 041/959-668 16004171

OSTALO

PRODAM

BLAZINO s kristali, nova, po ugodni ceni, tel.: 031/886-536 16004177

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

NOVE skakalne smuči s podpisi vseh reprezentantov, tel.: 040/239-365 16004187

OTROŠKO smučarsko čelado, črno-rdeče barve, št. S/56 + očala Alpina, tel.: 041/780-732 16004059

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

EZOTERIKA – knjige, razglednice in tapiserije - tema tarot. Duhovni utrip, 20. 5. 2013, tel.: 040/567-544 16004193

TAPISERIJE – 15 unikatnih, tema Križev pot, 130 x 100 cm. Duhobvni utrip, 6. 4. 2015, tel.: 040/567-544 16004194

STARINE

PRODAM

PREDALNIK s 4 predali, spredaj češnja, cena 70 EUR, dve nočni omarici, gašperček, staro kolo, tel.: 041/874-181 16004163

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 16003902

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

FANTOVSKE pohodne čevlje Adidas (Goretex), št. 35, zimske čevlje št. 37 in zimske čevlje Mass št. 36, tel.: 041/780-732 16004058

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PRODAM

ORTOPEDSKI jogi, 90 x 200, deb. 18 cm, 2 nadjogija, rabljena 6 mes. in dvojno posteljo, 300 EUR, tel.: 041/959-885 16004202

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

NA VOLJO še nekaj mladičev švicarskih belih ovčarjev, tel.: 040/876-494 16004172

PODARIM

MUCKE, tel.: 031/806-899 16004183

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

MLIN za mletje moke ali šrot in Opel Astro, letnik 1996, tel.: 041/694-938 16004007

NAKLADALKO Sip NRP - 25/6, cepilec na sveder, tehtnico 500 kg, puhalnik, tel.: 04/23-11-964, 041/481-588 16004165

Ilustriran priročnik za domačo uporabo naravnih pripravkov in terapij. Ponuja nasvete za uporabo varnih in učinkovitih naravnih oblik zdravljenja za lajšanje vsakodnevnih težav. Pomaga in svetuje, kako premagati stres in vsakodnevne težave sodobnega načina življenja. Vsebuje podrobna navodila in fotografije postopkov za pripravo zeliščnih krem, tinktur in drugih pripravkov.

Cena knjige je 11,90 EUR + poštnina
256 strani; 300 x 230 mm; mehka vezava

11,90 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

V AGROIZBIRI Čirče – akcija za olja, masti in filtre, za vse tipe traktorjev v Agroizbiri Kranj, d.o.o., Smledniška c. 17, Kranj, tel.: 04/23-24-802
16003566

V AGROIZBIRI Čirče – velika jesenska akcija akumulatorjev za avtomobile, kamione in traktorje v Agroizbiri Kranj, d.o.o., Smledniška c. 17, Kranj, tel.: 04/23-24-802 16003567

KUPIM

KIPERPRIKOLICO Tehnostroj, kosilnico BCS, plug IMT, tel.: 031/851-485
16004175

TRAKTOR Ursus, Zetor, Deutz, IMT, Štore, Univerzal ali podobno, tel.: 041/235-349 16004176

TRAKTOR, kosilnico in kiper prikolico, lahko v okvari, tel.: 031/500-933
16003924

PRIDELKI

PRODAM

DOMAČO ajdovo moko in jajca, tel.: 041/529-723
16004198

FIŽOL sivček, letnik 2016, tel.: 070/356-027 16004141

FIŽOL v zrnju – češnjevec, tel.: 041/851-096
16004179

KROMPIR za ozimnico, beli sora in fiana ter rdeči desire, tel.: 041/971-508
16004169

MLEKO, kravje – do vrat vašega doma. Hribovsko, brez dodatka krmil, tel.: 031/405-171
16004192

PŠENICO za krmo, tel.: 031/504-509 16004164

RAZLIČNA vipavska vina sauvignon, rumeni muškat, merlot, cabernet, možna dostava, tel.: 041/650-662
16004112

RUMENO korenje, rdečo peso, črno redkev in kolerabo, tel.: 041/549-713
16004189

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 BIKCA, stara 6 mesecev, mesna pasma, tel.: 04/57-25-648, 041/933-341 16004162

3 KOZE za pleme, od tega sta 2 kozici in 1 koza, cena po dogovoru, tel.: 031/252-903
16004099

BIKCA simentalca, starega 10 dni, tel.: 04/25-21-569, 031/223-102
16004170

BIKCA simentalca, starega 4 mesece, in telička simentalko, staro 5 mesecev, tel.: 031/223-270 16004195

BIKCA, starega 8 mesecev, cena po dogovoru, tel.: 031/346-729
16004197

JALOVO kravo simentalko in 3 tedne staro teličko simentalko – menjam tudi za bikca, tel.: 04/25-71-084
16004196

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave in črne barve, pred nesnostjo, pripeljemo na dom, tel.: 041/710-113
16003913

LS telico, 2 in 7 mesecev, ter ciko, brejo, možna dostava, tel.: 041/211-602
16004201

MESO krave, stare 3 leta, po 1. teletu; meso telička, starega 5 mesecev, in pujsa, težkega od 180 do 200 kg, domača krma, tel.: 04/51-81-048
16004190

NESNICE rjave, grahaste, črne pred nesnostjo. Brezplačna dostava na dom. Perutninarstvo, vzreja nesnic Tibaot Zlatko, Babinci 49, Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 16002598

PAŠNA bikca LS/RJ, 280 kg, in telička LS/RJ, 150 kg, tel.: 040/831-314
16004178

PRAŠIČA za zakol, domača krma, tel.: 04/51-32-553, 031/445-989
16004160

PRAŠIČA za zakol, krmljen z domačo krmo, tel.: 041/620-824
16004186

SVINJO mangalico s sedmimi mladiči, tel.: 041/358-082 16004155

TELICE simentalke, stare 7 mesecev, silažne bale in molzni stroj, tel.: 031/343-177 16004157

TELIČKO simentalko, staro 14 dni, Komenda, tel.: 041/415-044
16004191

OSTALO

PRODAM

ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava, tel.: 031/676-235 16004121

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIMO samostojnega kuharja z delovnimi izkušnjami. Delo v prijetnem okolju in kolektivu za nedoločen čas. Preša, d.o.o., za Pension Zaplata, Slovenska c. 51, Cerklje, tel.: 04/255-62-50, 031/637 088
16004111

ZAPOSLIMO voznika tovornega vozila za opravljanje enodnevnih prevozov. Izpit C kategorije, zaželeno tudi E kategorije. Kontakt: Boštjan Bertoncelj, tel. 041/698-385, AgroMobil, d.o.o., Letališka 37, Šenčur
16004062

ZAPOSLIMO mizarja. Vrbn, d.o.o., Ul. Mirka Vadnova 22, Kranj, tel.: 041/634-039 16004184

ZAPOSLIMO delavca v mizarski delavnici. Vrbn, d.o.o., Ul. Mirka Vadnova 22, Kranj, tel.: 041/634-039
16004185

IŠČEM

IŠČEM DELO – čiščenje, likanje, varstvo otrok, popldan ali zvečer, Kranj z okolico, tel.: 031/210-320
16004204

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net
16003900

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838
16003891

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741
16003895

EKOCLEAN, d.o.o., Podljubelj 259, Tržič nudi čiščenje in razrez cistern ter filtracijo olja! Pleskanje stanovanj in stopnišč, tel.: 041/989-987
16003901

ODKUP HRASTOVE HLODOVINE
PLAČILO TAKOJ!
041 420 111
AIDA d.o.o., Prekopa 3, Vransko

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871
16003894

KERAMIČARSTVO Janez Kleč, s.p., Milje 77, Visoko vam nudi kvalitetno in ugodno polaganje keramičnih ploščic in adaptacije kopalnic, tel.: 051/477-438
16004106

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 16003893

POSLOVNI STIKI

FESST d.o.o., Koroška c. 2, Kranj
Nudimo vse vrste posojil.
04/236-73-75

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE raznovrstne, zanimive ponudbe, z vse države, različnih starosti. Mnogo je samskih fantov, gospodov … Hitra spoznavanja, 031/836-378, www.zau.si 16003896

RAZNO

SMO mlada družina, ki bi se preselila k starejši osebi na dom in za njo skrbeli. Možnost pogodbe o dosmrtnem preživljanju, tel.: 031/264-279
16004174

PRODAM

UGODNO prodam 55-litrski sod iz nerjavečega jekla, tel.: 04/23-12-692, 031/599-724 16004168

VEČJO količino značk in razglenic, tel.: 031/736-059
16004180

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

V 91. letu je mirno zaspala

Frančiška Pipan

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem za darovano cvetje in sveče ter izrečeno sožalje. Zahvala tudi osebju Doma upokojencev Kranj za vso nego. Obenem se zahvaljujemo kaplanu, trobentaču in pevcem za lepo opravljen pogreb.

Njena družina

ZAHVALA

Kolikor več je človek drugim razdal,
toliko več je zase nabral.
(Tao)

V 63. letu je za vedno odšel naš dragi

Branko Bergant

Vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem se iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje, topel stisk rok, cvetje, sveče in ponujeno pomoč. Posebej se zahvaljujemo govorniku PD Jesenice za pogrebni govor, župniku, organistki in pevcem ter pogrebni službi za lepo opravljen pogreb.

Hvala vsem, ki ste našega dragega Branka pospremili na zadnji poti.
Ohranite ga v lepem spominu.

Vsi njegovi

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal …

ZAHVALA

V 85. letu se je za vedno poslovil naš dragi mož, ata, stari ata, dedek in brat

Anton Dolinar

iz Stare Oselice

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in prijateljem za izrečena sožalja, besede tolažbe, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala skrbni družini Eržen za nesebično pomoč, gospe Nevenki za poslovilne besede, g. župniku Janezu Cerarju, cerkvenemu pevskemu zboru Nova Oselica, DU Sovodenj in gospe Boženi. Iz srca hvala vsem gasilcem PGD Sovodenj, sosednjim gasilskim društvom in njihovim praporščakom, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Stara Oselica, Žiri, Škofja Loka, november 2016

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 70. letu zapustil naš dragi oče, stari ata, brat, stric, bratranec in tast

Ivan Grilc

iz Šmartnega

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in svete maše ter vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Posebna zahvala gre gospe dr. Mateji Lopuh, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, Domu upokojencev Viharnik Kranjska Gora, gospodu župniku Jerneju Marenku za lep pogrebni obred, pogrebni službi Jerič iz Dvorij, pevcem za sodelovanje na pogrebu ter Jožetu Klemencu za ganljiv poslovilni govor. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat HVALA.

Žalujoči vsi njegovi
Šmartno, Vopovlje, 19. novembra 2016

Kjerkoli si zdaj – naj te sreča poišče!
V svetlobi naj tvoje bo zdaj bivališče!
Ljubezen, ki obilno si nam jo dajala,
za vedno v naših bo srcih ostala!

ZAHVALA

Mirno in spokojno je zaspala naša dobra mami, babi, tašča, sestra, teta in sestrična

Jelka Kalan

roj. Novak iz Kranja

Ob njenem slovesu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, darove za svete maše in jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se gospodu župniku Vinku Podbevšku za duhovno oskrbo, gospodu Andreju Nagliču za občutene besede in lepo opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Komunale Kranj in pevcem Kranjskega kvinteta. Zahvala gre tudi dr. Milanu Udirju za dolgoletno, skrbno zdravljenje, dr. Borisu Pelku, dr. Mateji Lopuh za paliativno oskrbo, patronažni sestri Lidiji Vizjak in reševalcem Reševalne službe ZD Kranj. Hvala tudi sodelavcem ZD Kranj. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala. Babi, večno boš ostala v naših srcih, zato mirno spi in sanjaj svoje sanje.

Žalujoči: Maruša, Miro, Neža in Andrej

Anketa

Čistoča javnih stranišč

Aleš Senožetnik

Minulo soboto smo obeležili svetovni dan stranišč. Po podatkih Statističnega urada je pri nas še leta 1971 dostop do notranjega stranišča v stanovanju imelo le 54 odstotkov ljudi, danes pa je to za večino Slovencev samoumevno. Kako pa je z dostopnostjo in čistočo javnih stranišč?

Jana Bratuž, Kamnik:

»Mislim, da so bila stranišča po Sloveniji pred leti veliko bolj zanemarjena, še zlasti na avtocestnih postajališčih. Glede tega je v zadnjem času zaznati kar velik napredek. Večinoma so čista.«

Janez Otrin, Kamnik:

»Danes po javnih straniščih izvajajo redne kontrole in čiščenja, tako da je higiena boljša kot pred leti, še posebno pri tistih, ki so plačljiva. Le drobiž za plačilo moraš imeti.«

Marjeta Kutnjak, Kranj:

»Manjka kakšno javno stranišče v središču Kranja. Sicer pa se po trgovskih centrih in gostinskih lokalih stanje precej izboljšuje in so toaletni prostori veliko čistejši, kot so bili včasih.«

Dedjanin Đevdet, Kranj:

»Čistoča v straniščih po gostinskih lokalih in trgovskih centrih je boljša kot pred leti. Drugače je po javnih straniščih po mestih. Teh se raje izogibam, saj so slabše urejena.«

Jože Ravnikar, Kranj:

»Moram reči, da je v Kranju in tudi drugod kar dobro poskrbljeno za čistočo stranišč. Pravih javnih stranišč v marsikaterem mestu sicer ni, tam pa je tudi težje zagotoviti čistočo in varnost.«

Straniščna metlica Domžalam

Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen je ob svetovnem dnevu stranišč že osmo leto zapored razglasilo zmagovalce akcije Naj javno stranišče. Gorenjska javna stranišča se niso izkazala najbolje.

Jasna Paladin

Domžale – Člani društva so čez leto pregledali 130 lokacij javnih stranišč po vsej Sloveniji, od tega javna stranišča sedemdesetih občin in 53 bencinskih servisov ob slovenskih avtocestah.

Javna stranišča po občinah so ocenjevali glede na dostopnost, urejenost, označenost, število sanitarij (tudi za invalide) ter opremo in higienski material. Največ točk je zbrala občina Rogaška Slatina in tako prejela naziv naj stranišče 2016. Najmanj točk je zbrala občina Domžale, kjer so ocenjevali javna stranišča na Železniški postaji Rodica in ob Češminovem parku, in tako prejela straniščno metlico za najslabše urejena javna stranišča leta 2016. »Občina ima javna stranišča na štirih lokacijah, dve si je komisija uspela ogledati, dveh pa ne. Stranišče na tržnici je bilo, kljub temu da bi moralo biti odprto, zaprto. Do javnega stranišča, ki se nahaja v novi garažni hiši in je po besedah podžupanje odprto 24 ur na dan, ni možno dostopati brez posebne mestne kartice. Zato smo ti dve lokaciji ocenili z 1. Ocenjena stranišča niso primerno označena, primanjkovalo pa je tudi sanitarnega materiala,« so v svoji obrazložitvi napisali člani društva. Za komentar smo prosili tudi občino, a odgovorov nismo prejeli.

V kategoriji občin se je med gorenjskimi najbolje odrezala Mestna občina Kranj, ki je osvojila 8. mesto, javna stranišča na Bledu so v akciji končala na 11. mestu, občina Bohinj je osvojila 14. mesto, Radovljica 22., Kamnik 24., Škofja Loka 32., Domžale pa kot rečeno zadnje, 33. mesto. Ocenjevalci so sicer obiskali še več občin, od tega jih 36, ki so jih letos ocenjevali prvič, nima javnih stranišč (tudi Šenčur in Žirovnica), veliko pa je takih, ki so jih obiskali že prejšnja leta, a javnih stranišč še vedno nimajo (tudi Medvode). Posebej so omenili tudi Jesenice, kjer javnega stranišča (še) nimajo, saj dogovori med občino in Slovenskimi železnicami še potekajo, ter Bohinj, kjer so v letih 2014 in 2015 v akciji zbrali najmanj točk, prav straniščna metlica pa naj bi bila razlog, da so se letos odločili za ureditev novih sanitarij na več lokacijah.

Med bencinskimi servisi je bil glede stranišč najbolje ocenjen servis Petrol Starine, od gorenjskih pa na 3. mestu Petrol Voklo, smer Avstrija.

Med gorenjskimi javnimi straniščі je bilo najbolje ocenjeno tisto v prostorih kranjskega TIC-a. / Foto: Tina Dokl

Konec dosedanje prakse sezonskih razprodaj

Cveto Zaplotnik

Kranj – Doslej je veljalo, da so se zimske razprodaje tekstila in obutve začele prvi delovni ponedeljek v januarju in poletne razprodaje drugi ponedeljek v juliju. Prihodnje leto takšnih sezonskih razprodaj ne bo več. Upravni odbor Trgovinske zbornice Slovenije je namreč pred kratkim ukinil pravila za sezonske razprodaje tekstilnega blaga in obutve in v skladu s spremenjenimi nakupovalnimi navadami potrošnikov in primerljivimi poslovnimi praksami v tujini odločitev o razprodajah prepustilo trgovcem. Trgovci se bodo odslej sicer lahko sami odločali o najprimernejšem času za izvedbo razprodaje, vendar pa bodo še vedno morali spoštovati pravila o razprodajah, predvsem tiste določbe zakona o varstvu potrošnikov, ki določajo izvedbo razprodaje in varujejo potrošnike pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Trgovci bodo morali na krajevno običajen način objaviti čas trajanja razprodaje in odstotek znižanja ter označiti blago s ceno pred znižanjem in z znižano ceno.

Melania iz Rakovnika v Ljubljani

Rakovnik – V Rakovniku pri Medvodah je pred tednom dni padla okrog dvajset metrov visoka smreka na fotografiji. Skrbno so jo posekali in jo odpeljali v Ljubljano, kjer že krasi Prešernov trg. Nanjo bodo namestili deset kilometrov dolgo verigo novoletnih lučk in bo glavni element novoletne okrasitve prestolnice. Lučke bodo prižgali danes, 25. novembra. Delavci, ki so jo podrli, so jo po ženi novoizvoljenega predsednika ZDA Donalda Trumpa prekrstili v Melanio.

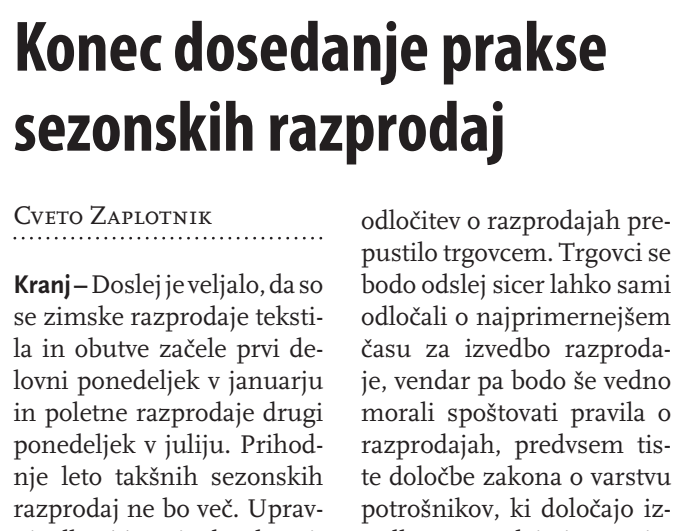

Foto: Peter Košenina

V nedeljo slovesnost ob začetku Krekovega leta

Ljubljana – Kulturno društvo dr. Janez Evangelist Krek Selca vabi ob začetku Krekovega leta na slovesnost s polaganjem venca in sv. mašo, ki bo v nedeljo ob 15.30 na Krekovem grobu na ljubljanskih Žalah. Na slovesnosti bosta spregovorila prof. dr. Janez Juhant, član Evropske akademije znanosti in umetnost, ter Aleš Primc, vodja Gibanja za otroke in družine. Krekovo leto (1917–2017) pripravljajo v počastitev stote obletnice smrti Janeza Evangelista Kreka, ki bo oktobra prihodnje leto, sklop celoletnih prireditev pa začenjajo to nedeljo, 27. novembra, na obletnico njegovega rojstva.

vremenska napoved

Danes bo oblačno in deževno, snežilo bo le nad 2000 metri nad morjem. Jutri dopoldan bo dež ponehal, a bo še oblačno. Tudi v nedeljo bo pretežno oblačno, a večinoma suho vreme.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

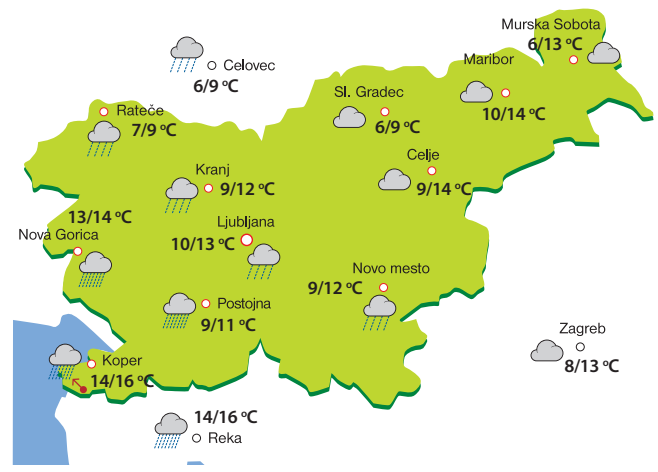

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
9/12 °C	7/9 °C	6/9 °C